

घरपझोड गाउँपालिका
गाउँकार्यपालिकाको कार्यालय
जोमसोम, मुस्ताङ

ट. फो.: +९७७-०६९४४००१६
ईमेल:
gharapjhongmunicipality@gmail.com
वेब साइट: gharapjhong.mun.gov.np

गण्डकी प्रदेश, नेपाल

अध्यक्षको भनाई

नेपालको संविधान र स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ ले दिएको अधिकार, दायित्व र कर्तव्यपालनमा स्थानीय सरकारको (तहको) भूमिका समग्र स्थानीय क्षेत्रको विकासको लागि नेतृत्वदायी र प्रेरणादायी हुने गर्दछ । ऐनले दिएको जिम्मेवारी पुरा गर्न गाउँपालिकाले विकासको ढाँचा र पूर्वाधारहरु तयार गर्नु जरुरी छ, जसको लागि विभिन्न क्षेत्रका सहि सूचना र तथ्याहरू संकलन, विश्लेषण तथा प्रशोधन सहित प्रयोगमा ल्याउनु पर्नेहुन्छ । यसै शिलशिलमा यस घरपझोड गाउँपालिकाले आफ्नो गाउँपालिकाको पाश्वर्चित्र तयार गरी प्रकाशनमा ल्याएको व्यहोरा अनुरोध गर्दछु ।

यस गाउँपालिकाको पाश्वर्चित्रमा गाउँपालिका भित्रको ऐतिहासिक पृष्ठभूमि, वडा सिमाना, भौगोलिक अवस्थिति, आर्थिक, सामाजिक, धार्मिक, सांस्कृतिक, जनसंख्या, शिक्षा, स्वास्थ्य, खानेपानी, भौतिक पूर्वाधारको अवस्था, प्राकृतिक श्रोत (खानी, खनिज लगायत), दुरसंचार, उद्योगधन्दा तथा व्यापार व्यवसायको अवस्था जस्ता विविध विषयहरु समावेश गरिएको छ, जसबाट गाउँपालिकाको समग्र विकास निर्माण, अध्ययन, अनुसन्धानमा चासो राख्ने जो कोही जिज्ञासा पाठक एवं महानुभावहरूलाई उपयोगी हुने अपेक्षा लिएको छु । यो पाश्वर्चित्र प्रकाशनमा सकेसम्म यस गाउँपालिका यसै गाउँपालिका सबै विषय र क्षेत्रलाई समावेश गर्ने प्रयास गरिएको छ तथापी कार्यसम्पादनको क्रममा कहि कतै त्रुटि हुन गएको भए सो प्रति गम्भीर क्षमा याचना गर्दछु ।

अन्तमा, यो पाश्वर्चित्र तयार गर्न महत्वपूर्ण सहयोग गर्ने गाउँपालिकाका उपाध्यक्ष तथा वस्तुत विवरण तयारी समितिका संयोजक शर्मिला गुरुङज्यू ५ वटै वडाका वडाध्यक्षज्यूहरु, गाउँपालिका सम्पूर्ण सदस्यहरु, गाउँपालिकाका प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतज्यू वस्तुगत विवरण तयारी समितिका सदस्य द्वय राजुप्रसाद लालचन (कार्यपालिका सदस्य) र राजेन्द्र आचार्य (ना.सु.) लगायत गाउँकार्यपालिकाका सम्पूर्ण कर्मचारीहरु विशेष गरी सूचना प्रविधि अधिकृत सुजिता थकाली ज्यू एवं सरोकारवाला सबैमा हार्दिक धन्यवाद तथा कृतज्ञता ज्ञापन गर्दछु साथसाथै यो पाश्वर्चित्र निर्माणमा आवश्यक पर्ने महत्वपूर्ण सूचना एवं तथ्याङ्क उपलब्ध गराउनु हुने सरकारी तथा गैरसरकारी निकायहरु र सम्पूर्ण गाउँबासी नागरिकहरु प्रति समेत हार्दिक नमन गर्दछु ।

धन्यवाद ।

आश बहादुर थकाली
गाउँपालिका अध्यक्ष

घरपझोड गाउँपालिका
गाउँकार्यपालिकाको कार्यालय
जोमसोम, मुस्ताङ

टेल: +९७७-०६९४४००१६
ईमेल: gharapjhongmunicipality@gmail.com
वेब साइट: gharapjhong.mun.gov.np

गण्डकी प्रदेश, नेपाल

उपाध्यक्षको भनाई

संविधान सभा मार्फत नेपालको संबिधान जारी भए सगै देश संघियतामा प्रवेस गरेको थियो भने स्थानीय तहको निर्वाचन (२०७४) सम्पन्न भए सगै संघीयताको संस्थागत कार्यान्वयन शुरु भएको छ । विगत दुई दशक सम्म तत्कालिन स्थानीय निकायमा निर्वाचन हुन नसकिरहेको परिस्थिती भएको राज्य पुर्नसंरचनामा देशभर ७५३ स्थानीय तहहरु बनाईएको अवस्था छ । यसै सिलसिलामा मुस्ताङ जिल्लामा रहेको साविकको १६ वटा गा. वि.स. हरुको पुर्नसंरचना गरी हाल यस जिल्लामा ५ वटा गाउँपालिकाहरु कायम भएको छ र यिनै ५ वटा गाउँपालिका मध्ये एक हो “घरपझोड गाउँपालिका”, जुन मुस्ताङ जिल्लाको सदरमुकाममा ३१६ वर्ग कि.मि. क्षेत्रफलमा फैलिएको छा साविकका जोमसोम र मार्फा गा. वि.स. तथा दुकुचे गा.वि.स.को साविकको वडा नं. ८ र ९ हालको घरपझोड गाउँपालिका निर्माण भएको हो, जहाँ ५ वटा वडाहरु रहेका छन् ।

समग्र घरपझोड गाउँपालिकाको पहिचान गरि यहाँको घरधुरी र संस्थागत सर्वेक्षणवाट प्राप्त जातजाती, भाषा, धर्म, संस्कृति, पर्यटकीय क्षेत्र, खनिज श्रोत, साधन, वित्तिय संस्था, कृषि, पशु, स्वास्थ्य खेलकुद, सार्वजनिक भवन, महिला बिकास समूह लगायतको बारेमा जानकारी दिन तथा यहाँको वस्तुस्थिति अनुकूलका कार्यक्रमहरु संचालन गर्न सजिलो होस्, आम घरपझोड बासी नागरिकहरुको सुख अर्थात संमृद्धिको लागि उपयुक्त हुने प्रकारका आयोजना तथा कार्यक्रमहरु संचाललन गर्न सकियोस् भन्ने अभिप्रायले यो घरपझोड गाउँपालिकाको पाश्वर्चित्र विवरण को पुस्तक प्रकाशनमा ल्याईएको हो । यसमा समावेश गरिएका तथ्य तथ्ययुक्त विवरणहरु आम नागरिकको घर घरमा पुरी प्रत्यक्ष भेटघाट तथा प्रश्नावलीको अध्ययनबाट संकलन गरिएको छ । अतः यसमा आएका विवरण सत्यको अति नै सन्निकट रहेका छन् । यावत प्रयास बाबजुद छपाई सम्बन्धी र अन्य प्राविधिक त्रुटी भएको पाईहरुको अमूल्य सल्लाह र सुझाव अनुरुप आगामी वर्षहरुमा परिमार्जन गर्दै लगिनेनै छ ।

अन्त्यमा वस्तुगत विवरण निर्माण गर्ने क्रममा रवनात्मक सहयोग गर्ने गाउँपालिका अध्यक्ष आश बहादुर थकालीज्यू सम्पूर्ण जनप्रतिनिधि ज्यूहरु, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत मैयां कडेल ज्यू र कार्यालयका सम्पूर्ण कर्मचारीहरु, विभिन्न सरकारी तथा गैर सरकारी निकायहरु तथा सम्पूर्ण घरपझोड गाउँपालिका बासीहरुलाई धेरै धेरै धन्यवाद ज्ञापन गर्न चाहन्छु ।

शर्मिला गुरुड
गाउँपालिका उपाध्यक्ष
तथा
संयोजक- पाश्वर्चित्र विवरण निर्माण समिति

दुई शब्द

विकास निर्माणका विभिन्न चरणहरूमा स्थानीय स्तरको स्रोत साधनको संभाव्यता पहिचान गर्दै, योजना छनोट गर्ने, योजना बनाउने, कार्यान्वयन गर्ने, अनुगमन तथा सुपरीवेक्षण गर्ने संरक्षण गर्ने सम्पूर्ण जिम्मेवारी राज्य पुनर्संरचनाको संघीय व्यवस्था तथा स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ ले स्थानीय तहलाई सुम्पेको छ। स्थानीय तहलाई स्वायत्त र जिम्मेवार बनाई, गाउँको एकिकृत विकास कार्यमा योगदान दिने मनासयले विभिन्न कानुन, नीति तथा नियम, निर्देशिका र कार्यविधी समेत तयार पारी स्थानिय निकायलाई शक्त पार्ने कार्य भइरहेको छ। गाउँको समग्र विषयको जानकारी लिन पाउनु हामी सबैको अधिकार पनि हो। यसैलाई मध्यनजर गर्दै गाउँका भौतिक, सामाजिक, आर्थिक लगायत सम्पूर्ण सूचनाहरूबाट सु-सूचित गराउने उद्देश्यले घरपझोड गाउँपालिका, गाउँकार्यपालिकाको कार्यालय मुस्ताङले गाउँको उपलब्ध सूचना एंव तथ्यांकलाई संकलन र विश्लेषण गरी वस्तुगत विवरण २०७४ प्रकाशित गरी सबै सामु पुर्याउने प्रयास गरेको छ।

गाउँपालिकाले आगामी दिनमा अधि बढाउने अल्पकालिन, मध्यकालिन एंव दीर्घकालिन योजना तयार गरि योजना सहितको विकास कार्य अधि बढाउन आवश्यक तथ्याङ्को जरुरी हुने गर्दछ। यस गाउँपालिकाले सामाजिक, भौतिक, आर्थिक लगायत महत्वपूर्ण क्षेत्रको तथ्याङ्को व्यवस्थीत रूपमा प्राप्त गर्न गाउँ प्रोफाइल तयार गर्ने जमकर्ता गरेको छ। उक्त प्रोफाइल तयार गर्न शाज इन्टरनेसनल प्रा.लि, काठमाडौं लाई परामर्शदाताको रूपमा नियुक्त गरिएकोमा उक्त संस्थाले यस गाउँपालिको आर्थिक, सामाजिक, भौतिक लगायत सम्पूर्ण क्षेत्रको विद्यमान अवस्था सहितको गाउँ प्रोफाइल तयार गर्ने कार्य गरेको छ। परामर्शदाता संस्थाले यस प्रोफाइलमा गाउँ भित्रका सामाजिक, आर्थिक, धार्मिक, सांस्कृतिक, भौगोलिक, शैक्षिक, प्राकृतिक लगायत विभिन्न पक्षहरूलाई मेहनतका साथ समेट्ने प्रयास गरिएको छ। प्रस्तुत पाश्वर्चित्र तयार गर्ने क्रममा त्रुटि रहित बनाउने प्रयास गर्दै गर्दै पनि यसमा त्रुटिहरु भएको हुनसक्छन्, कृपया सुभावहरु प्राप्त भए आगामी दिनहरूमा मार्गदर्शन हुनेछ।

अन्तमा यो पाश्वर्चित्र तयार गर्ने क्रममा सूचना तथा तथ्याङ्क उपलब्ध गराउने सम्पूर्ण गाउँबासी, जानिफकार व्यक्तिहरु, सम्पूर्ण सरकारी कार्यालय तथा यससंग सम्बन्धित कर्मचारीहरु, विभिन्न संघसंस्था र गाउँका सम्पूर्ण विद्वत वर्गहरु, गा. पा.का अध्यक्षज्यू, उपाध्यक्षज्यू तथा गाउँकार्यपालिकाका सम्पूर्ण सदस्यज्यूहरु, वस्तुगत विवरण तयारी समिति तथा तथ्यांक संकलक सबै व्यक्ति र वर्गहरु प्रति गाउँपालिका कार्यालय हार्दिक आभार तथा धन्यवाद प्रकट गर्दछ।

A handwritten signature in black ink, appearing to read "Meenam Kadel".

मैयां कडेल
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

विषय सूची

१. प्रकाशकीय	८
१.१ पृष्ठभूमि	८
१.२ उद्देश्य	१०
१.३ विधि र प्रकृयाहरू	११
१.४ सीमाहरू	११
२. गाउँपालिकाको परिचय	१३
२.१ गाउँपालिकामा समावेश भएका वडाहरू:	१३
२.१.१ गाउँपालिकाको सिमाना :	१४
२.२ घरपमोड गाउँपालिकाको ऐतिहासिक पृष्ठभूमि र नामाकरण:	१४
२.३ भौगोलिक अवस्थिति	१७
२.४ हावापानी तथा जलवायु	१७
२.५ नदीनाला तथा तालपोखरी	१७
२.६ ऐतिहासिक स्थलहरू	१८
२.७ वनस्पती तथा जैविक विविधता	१८
२.८ वन्यजन्तु	१८
२.९ वन्यपंक्ती	१८
२.१० जडीबुटी	१८
२.११ पाल्तु पशुपंक्ती	१९
२.१२ सामाजिक जनजीवन	१९
२.१३ स्थानीय चाडपर्व तथा जात्रा र मेला	१९
२.१४ सामाजिक अवस्था	२०
२.१४.१ जनसंख्या र जनघनत्व	२०
२.१४.२ स्वास्थ्य	२०
२.१४.३ शिक्षा	२०
२.१५ भौतिक पूर्वाधार	२०
२.१६ कृषि	२१
२.१६.१ वडा अनुसार कृषिजन्य उत्पादनको विवरण	२१
३. गाउँपालिकाको जनसांख्यिक अवस्था	२३
३.१ गाउँपालिकाको कूल जनसंख्या	२३
३.२ मातृभाषाको आधारमा जनसंख्याको विवरण	२४

३.३ जातीयताको आधारमा जनसंख्या	२४
३.४ धर्मको आधारमा जनसंख्या विवरण	२५
३.५ बडा अनुसार वसोवासको अवस्था	२६
३.६ बडा अनुसार ज्येष्ठ नागरिक, वालवालिका, अपाङ्ग तथा एकल र विधवा महिलाको विवरण.....	२७
३.७ उमेरका आधारमा जनसंख्याको विवरण.....	२८
३.८ आर्थिक वर्ष २०७४/०७५ को पञ्जकरणको विवरण.....	२९
३.९ अपाङ्गता परिचय पत्र वितरण विवरण : शुरु देखि हालसम्म घरपझोड गाउँपालिका	३०
४.गाउँपालिकाको आर्थिक अवस्था	३१
४.१ बनावटको आधारमा घरधुरी र जनसंख्या.....	३१
४.२ घरको छानाको आधारमा घरधुरी विवरण	३२
४.३ बडा अनुसार घरको मापदण्ड.....	३२
४.४ बडा अनुसार भुकम्प प्रतिरोधी घर विवरण	३३
४.५ खानेपानीको आधारमा घरधुरी	३३
४.६ खानापकाउने इन्धनको आधारमा घरधुरी.....	३४
४.७ विजुली बत्तिको श्रोतको आधारमा घरधुरी	३५
४.८ सुविधा उपभोगको आधारमा बडा अनुसार परिवार विवरण.....	३७
४.९ साक्षरता र शैक्षिक योग्यताको आधारमा जनसंख्या विवरण.....	३७
४.१० बडागत आमदानी तथा खर्चको अनुपात	३८
४.११ शौचालयका प्रकार र घरधुरी	३८
४.१२ बडा अनुसार सक्षम व्यक्तित्व	३९
४.१३ वार्षिक कार्यक्रमबाट लक्षित कार्यक्रमतर्फ भएको विनियोजन तथा खर्चको अवस्था	३९
४.१४ मुख्य पेशा सम्बन्धी विवरण.....	४०
४.१५ प्रकोपबाट भएको क्षति सम्बन्धी विवरण.....	४१
४.१६ गाउँपालिकाका सम्भाव्य जोखिमयुक्त स्थानहरु	४२
४.१७ घरभाडामा बस्नेहरुको विवरण	४२
५. गाउँपालिकाको सामाजिक अवस्था	४४
५.१ शैक्षिक अवस्था	४४
५.१.१ शैक्षिक संस्थाहरुको विवरण	४४
५.१.२ गाउँपालिकामा रहेको विश्वविद्यालय तथा कलेजहरु	४४
५.१.३ बडा अनुसार साक्षरता प्रतिशत	४५
५.२ स्वास्थ सम्बन्धी.....	४६
५.२.१ स्वास्थ संस्था	४६
५.२.२ २०७३/७४ मा पुर्याएका सेवाहरुको विवरण	४७
५.२.३ स्वास्थ सम्बन्ध जनशक्तिको अवस्था	४७
५.२.४ मासिक रूपमा सञ्चालन हुने खोप तथा गाउँघर क्लिनिक	४८
५.२.५ सुरक्षित मातृत्व सम्बन्ध विवरण	४९

५.३ धार्मिक स्थलको नाम	४९
५.४ तालतलैया र प्राकृतिक पोखरीको नाम	५०
५.५ महिला तथा बालबालिका कार्यालय मुस्ताङद्वारा गठित समूह समितिको विवरण	५१
६. भौतिक पूर्वाधार विकासको अवस्था	५३
६.१ गाउँपालिका भित्र भएका सडक	५३
६.१.१ गाउँपालिका भित्र भएका पैदल मार्ग	५३
६.२ वातावरण तथा सरसफाई	५४
६.३ कृषि सेवा केन्द्र, उपकेन्द्र, कृषक समूह	५४
६.४ पशु सेवा केन्द्र, उपकेन्द्र, कृषक समूह	५४
६.५ हुलाक सेवा केन्द्र	५५
६.६ वसपार्क वा वस स्टेशन	५५
६.७ गाउँपालिकाका हालका भवनहरू	५६
६.८ सामुदायिक भवनहरूको विवरण	५६
६.९ शवदाह तथा पशु वधशालाको विवरण	६२
६.१० खेल मैदान सम्बन्धी विवरण	६३
६.११ व्यवसायिक खेलाडिको विवरण	६३
६.१२ सार्वजनिक पाटी पौधा र चौतारा सम्बन्धी विवरण	६४
६.१३ झोलुङ्गे । पुलपुलेसा सम्बन्धी विवरण	६४
६.१४ विपद व्यवस्थापन पूर्व तयारी सम्बन्धी विवरण	६५
६.१५ अचल सम्पत्तिको विवरण	६५
६.१६ सिंचाईको श्रोत	६६
७. शिक्षा	६८
७.१ गाउँपालिकामा रहेका सरकारी विद्यालयहरूको संख्या	६८
७.१.१ गाउँपालिकामा रहेका विद्यालयहरूको विवरण	६८
७.२ विद्यालयहरूको भौतिक अवस्था सम्बन्धि विवरण	६९
७.३ तहगत रूपप्रमा शिक्षक तथा विद्यार्थी संख्या	७०
७.४ विद्यालयहरूको शैक्षिक गुणस्तर सम्बन्धि विवरण	७०
७.५ विद्यालयहरूमा छात्रवृत्ति सम्बन्धी विवरण	७१
७.६ शिक्षक सम्बन्धि विवरण	७१
७.७ बालमैत्री शिक्षा सम्बन्धि विवरण	७२
७.८ विद्यार्थी उत्तिर्ण दर	७२
७.९ कलेज तथा विद्यार्थी संख्या	७२
७.१० बालक्लबको विवरण	७३
८. गाउँपालिकामा विद्यमान सुरक्षा निकायहरू	७३
९. प्राकृतिक श्रोत (खानी/खनिज)	७३

१०. दूरसंचार सेवा	७४
११. उद्योगधन्दा तथा व्यवसायको अवस्था	७५
११.१ औद्योगिक तथा व्यापार, व्यवसाय (निर्माण व्यवसायी समेत) सम्बन्धी विवरण	७५
११.२ गाउँपालिकामा रहेका आधुनिक पशुपालन (फार्म) सम्बन्धि विवरण	७९
११.३ गाउँपालिकामा रहेका कृषि वजार तथा हाटवजार सम्बन्धि विवरण.....	८०
११.४ सार्वजनिक पोखरी तथा माछापालन सम्बन्धि विवरण	८०
११.५ सहकारी संस्थाको विवरण	८०
११.६ गाउँपालिकामा रहेका गैरसरकारी संस्थाको विवरण	८१
११.७ गाउँपालिकामा रहेका वाणिज्य वैंक, विकास वैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धि विवरण.....	८२
११.८ नागरिक सचेतना केन्द्र	८३
११.९ गाउँभित्र रहेका व्यापारिक केन्द्रहरूको विवरण	८३
११.१० स्थानीय तहमा भएका पर्यटकीय वस्तुहरूको सूचना संकलन फाराम	८४
११.११ गा.पा.मा रहेका उद्योगहरू सम्बन्धित विवरण	८८
११.१२ गाउँभित्र रहेका एन.जि.ओ/आई.एन.जि.ओ तथा युवा क्लबको संख्या	९३
१२. विविध जानकारी	९३
१२.१ गाउँपालिकाले सञ्चालन गरेका प्रमुख कार्यक्रम तथा योजनाहरूको विवरण	९३
१२.२ गाउँपालिकाको आ.व. २०७५/७६ को चालु तथा पुंजिगत खर्च विनियोजन सम्बन्धि विवरण.....	९४
१२.३ गाउँपालिका कार्यालय देखि प्रत्येक वडाकेन्द्रसम्म को दूरी	९४
१२.४ गाउँपालिकाको टाढाको वस्ती बाट सम्बन्धीत गा.पा.को केन्द्र पुग्नलाग्ने अनुमानित समय	९४
१२.५ गाउँपालिकाको चुनौतीहरु	९५
१२.६ गाउँपालिकाका विकास सम्भावनाहरु	९६
१. कृषि तथा जडिवुटी :	९६
२. पर्यटन :	९७
३. उद्योग :	९७
४. शिक्षा :	९७
५. खेलकुदः.....	९८
६. अन्य :	९८
१२.७ राजनैतिक दलहरु	९९
१२.८ स्थानीय जनप्रतिनिधीहरूको विवरण	१००
१२.९ मुस्ताङ जिल्लामा अवस्थीत सरकारी कार्यालयहरूको सम्पर्क नम्बरहरु	१०१
गाउँपालिकाका केही भलकहरु	१०४

१. प्रकाशकीय

१.१ पृष्ठभूमि

सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ ले स्थानीय तहलाई स्थानीय सरकारको नेतृत्वको जिम्मेवारी सुम्पेको छ। स्थानीय सरकारको रूपमा रहेको यी निकायहरुमा राज्यको स्रोत, साधन, अधिकार र जिम्मेवारी विकेन्द्रित भै एक पूर्ण अधिकार सहितको स्थानीय सरकार निर्माण गरिएको छ। जसबाट जनतालाई सरल र सहज रूपले सेवा प्रवाह गर्नको लागि घरदैलोमा सरकारको उपस्थितिको सुनिश्चितता भएको छ। चुनावी प्रक्रियाको माध्यमबाट स्थानीय प्रतिनिधिको छनोट गर्ने कार्य सम्पन्न भईसकेको छ। यसरी चुनावी मैदानबाट आएका जनप्रतिनिधि र खुला प्रतिस्पर्धात्मक परिक्षाको प्रणालीबाट छनोट भई निश्चित कानुनी दायराबाट आएका प्रतिनिधिको संयुक्त साभेदारीमा स्थानीय तहको कार्यहरु संचालन गर्नको लागि संविधान तथा सम्बन्धित निकायबाट जिम्मेवारी सुम्पेको छ। स्थानीय तहको काम गर्नको लागि जिम्मेवारी प्राप्त गरेका यि निकायहरुले जनताको सर्वाधिक नजिकको साभेदार बनेर काम गर्न सुरुवात गरिसकेका छन्। गाउँपालिका स्थानीय तहको पहिलो तहमा रहेको हुन्छ। गाउँपालिकाले आफ्नो क्षेत्रको सबैखाले विकासको प्रक्रियालाई अघि बढाउने क्रममा निर्देशित कानुनी दायराको पालना गर्नुपर्ने हुन्छ। यसका लागि गाउँपालिकाले संविधान, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ को आधारमा आफ्नो क्षेत्रमा भौतिक, आर्थिक तथा सामाजिक विकासको नेतृत्व गर्ने उल्लेख गरेको छ। सोहि बमोजिम गाउँपालिकाले आफ्नो कार्यलाई सरल रूपले संचालन गर्नको लागि आफ्नो क्षेत्रको वार्षिक योजना र बजेट तर्जुमा गर्नु पूर्वै स्थानीय तहको भौगोलिक, सामाजिक, आर्थिक तथा पूर्वाधार लगायतका क्षेत्रको यर्थाथ स्थिती देखिने गरि वस्तुगत विवरण तयार गनुपर्ने व्यवस्था गरिएको छ। यस्तो वस्तुगत विवरणको ढाँचा सङ्घीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयले निर्देशन गरे बमोजिम हुने र सो ढाँचामा स्थानीय तहबाट आवश्यकता अनुसार थप विवरण समावेश गर्न सकिने कुरा उल्लेख गरिएको छ। यसरी वस्तुगत विवरण निर्माण गरिसके पछि सोको अद्यावधिक गरि आफ्नो वेव पेजमा सार्वजनिक गर्नुपर्ने व्यवस्था समेत गरिएको छ। गाउँपालिकाले यो जिम्मेवारी पुरा गर्दा आफ्नो गाउँको आवधिक र वार्षिक योजना तर्जुमामा सहभागितामुलक प्रक्रियाबाट नतिजामुलक ढंगले गनुपर्ने गरि निर्देशन प्राप्त गरेको छ। साथै जिल्लाको/गाउँको वस्तुगत विवरणमा सम्बन्धित क्षेत्रको भौतिक रूपरेखा देखिने गरि स्रोत नक्सा समेत तयार गनुपर्ने कुरा उल्लेख गरिएको छ। यसका साथै गाउँक्षेत्रको विकास निर्माण र सार्वजनिक सेवा प्रवाहमा स्थानीय तहको भूमिका बढिरहेको सन्दर्भमा गाउँविकास सम्बन्धी सूचना व्यवस्थापन पनि गाउँपालिकाले गर्नुपर्ने एक महत्वपूर्ण कार्य हो। यसका लागि स्थानीय तहको योजना तर्जुमा गर्नको लागि गाउँपालिकाको समग्र वस्तुस्थितिको यथार्थ तथ्यहरूको जानकारी हुनु पहिलो र आधारभूत कुरा हो। अतः गाउँपालिकाको योजना तर्जुमाको लागि आफ्नो क्षेत्रको सामाजिक, आर्थिक, भौतिक आदि विविध पक्षको तथ्याङ्को आवश्यकता पर्दछ। गाउँपालिकाका विविध पक्षहरूको वास्तविक स्थितिको तथ्याङ्क र सूचना विना कुनै पनि योजनाको सही छनौट हुन सक्दैन्। समय समयमा गाउँपालिकासँग सम्बन्धित सबै किसिमका तथ्य, तथ्याङ्को संकलन

र विश्लेषण गरी सो तथ्याङ्कका आधारमा योजना तर्जुमा हुन सकेको अवस्थामा मात्र योजनाहरू वस्तुनिष्ठ तथ्यपरक हुनेछन् । यसको लागि आफ्नो क्षेत्रका भौगोलिक, आर्थिक, सामाजिक लगायतका पूर्वाधारको जानकारी लिन तथा भविष्यका योजनाको निर्माणको लागि पूर्वानुमान गर्न तथा जनतालाई अनुभूत हुने गरि सरल र प्रभावकारी सेवा प्रदान गर्न निर्देशिकाको रूपमा वस्तुगत विवरणलाई उपयोग गर्न सकिन्छ । यहि विशेषताको कारणले वर्तमान समयमा प्रत्येक गाउँपालिकाले आफ्नो पार्श्वचित्र (वस्तुगत विवरण) बनाउन अनिवार्य भइसकेको छ ।

गाउँपालिका पार्श्वचित्रको औचित्य

सङ्घीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय अन्तर्गत स्थानीय तहको योजना तथा वजेट दिग्दर्शनले निर्देशन गरे अनुसार गाउँपालिकाका समितिहरूलाई स्थानीयस्तरमा योजनाहरू सहभागितात्मक पद्धतिको माध्यमबाट तर्जुमा गरि कार्यान्वयन गर्नको लागि एक केन्द्रविन्दुका रूपमा स्थापित गरेको छ । गाउँपालिका पार्श्वचित्र यस्तो दस्तावेज हो जसले गाउँक्षेत्रको समग्र वस्तुस्थितीलाई देखाउँदछ, जसबाट योजनाहरूको छनौट प्राथमिककरण गर्न सजिलो हुन्छ । त्यसैले गाउँपालिका पार्श्वचित्रलाई गाउँको तथ्याङ्कीय ऐना पनि भनिन्छ । यसले गाउँको बर्तमान अवस्थाको बारेमा जानकारी दिने गर्दछ । गाउँको बर्तमान अवस्था र स्थितीको विश्लेषण र महत्वका आधारमा सहभागितात्मक योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयन प्रक्रियामा दिगोपन तथा पारदर्शी हुन जान्छ । खासगरि विकाससंग सम्बन्धित कार्यालयहरू लगायत योजना संचालन गर्ने अन्य संघसंस्थाको लागि यो आधारभूत विषय हो । जवसम्म हामी सूचना संकलन तथा प्रशोधन गरि व्यवस्थित ढङ्गले प्रत्येक विषयसंग सम्बन्धित कार्यालय, गैह सरकारी तथा अन्य संघसंस्थाको तथ्यगत स्थिती भल्काउन सक्दैनौ, तवसम्म व्यवस्थित ढङ्गले सूचनाको वास्तविक प्रयोग र वैज्ञानिक प्रणालीबाट योजना तर्जुमा हुन सक्तैन । त्यसैले गाउँको एकीकृत र समग्र सूचना प्रणालीलाई विकास गर्न गाउँ भित्रको आर्थिक, सामाजिक, सांस्कृतिक, भौतिक पूर्वाधारहरूको स्थिती भल्कने विवरणहरू राख्नु अपरिहार्य हुन्छ । गाउँको तथ्याङ्क तथा सूचनाहरू अद्यावधिक हुनु पर्दछ र तथ्याङ्क प्रयोगकर्ताहरूले आवधिक सूचना तथा तथ्याङ्कको बारेमा जानकारी पाउनु पर्दछ । एकातर्फ यस्ता तथ्याङ्क गाउँको सूचनाका आधारका रूपमा रहने गर्दछन् भने अर्कातर्फ यसरी विभिन्न क्षेत्रबाट उत्पादित तथ्याङ्कहरूको प्रमाणिकरण एवं विश्वासनियताको समेत यकिन गरि सोको बारेमा तथ्याङ्क प्रयोगकर्तालाई जानकारी गराउनु गाउँपालिका पार्श्वचित्रको महत्व रहेको छ । यस पार्श्वचित्रबाट समग्र विकासको लागि गरिने योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन र अनुगमनको लागि समेत सहयोग पुग्ने र गाउँको दिगो विकास निर्माणमा टेवा पुग्न जान्छ ।

१.२ उद्देश्य

यस पार्श्वचित्र तयारी गर्नुका प्रमुख उद्देश्यहरू निम्नलिखित छन् ।

- क) गाउँको भौतिक पूर्वाधार, सामाजिक, सांस्कृतिक, आर्थिक तथा वातावरणीय अवस्थाहरूको जानकारी दिने ।
- ख) गाउँको विषयगत क्षेत्रका विद्यमान संभावना र समस्याहरू अवगत गराउने ।
- ग) गाउँ पार्श्वचित्रका आधारमा गाउँको आवधिक योजना तर्जुमा गर्न प्रोत्साहित गर्ने र सरोकारवालाहरूलाई आवश्यकता अनुसार गाउँ सम्बन्धी तथ्याङ्क उपलब्ध गराउने ।
- घ) नागरिकलाई सूचनाको आदान प्रदान मार्फत राज्य सरकार तथा प्रशासन उनिहरूको सेवक हो भन्ने कुराको विश्वासनियता दिलाउने ।
- ड) गाउँपालिका भित्र रहेका ऐतिहासिक तथा पुरातात्त्विक महत्वका सांस्कृतिक सम्पदा र प्राकृतिक साधनको पहिचान गरि संरक्षण तथा सम्बर्द्धनमा प्रोत्साहन गर्ने ।
- च) गाउँपालिकालाई क्रमश समग्र गाउँपालिका क्षेत्रको सूचना बैंकको रूपमा स्थापित गर्दै लैजाने ।
- छ) व्यवस्थित शहरी विकास, गाउँको विकास निर्माण तथा सामाजिक गतिविधिको क्षेत्रमा नयाँ सम्भावना, अवसर तथा चुनौतीहरूको पहिचान गर्ने ।

१.३ विधि र प्रकृयाहरू

घरपभोड गाउँपालिकाको पाश्वचित्र तयार गर्नको लागि आवश्यक सूचना तथा जानकारीहरु मुख्यत दुई किसिमबाट संकलन गरिएका छन् । पारिवारिक तथा घरधुरीसँग सम्बन्धित सूचनाहरु प्राथमिक तथ्यांक हुन् र यी गणना विधिबाट संकलन गरिएका हुन् । यसमा समावेश गरिएका पारिवारिक सूचनाभन्दा अन्य जानकारीहरु सम्बन्धित निकायबाट द्वितीयक विधिबाट संकलन गरिएका छन् । प्राथामिक तथा द्वितीयक तथ्यांकहरु संकलन गर्दा निम्न विधि र प्रकृयाहरु अपनाइएका छन् ।

- क) द्वितीय स्रोतहरुको रूपमा प्रकाशित एवं अप्रकाशित पुस्तक, पुस्तिका, अध्ययन, प्रतिवेदन, विषयगत कार्यालयको रेकर्ड आदिको प्रयोग गरिएको छ ।
- ख) विषयगत कार्यालय, संघसंस्था, वित्तीय संस्था, राजनैतिक पार्टी प्रतिनिधिहरु तथा विशेषज्ञहरु संगको छलफल, अन्तर्वार्ता एवं सुभाव संकलन विधि प्रयोग गरिएको छ ।
- ग) वडा अध्यक्ष तथा वडा सचिवहरुसंग छलफल गरिएको छ ।
- घ) विभिन्न कार्यालयहरु एवं संघसंस्थाहरुसंग प्रत्यक्ष सम्पर्क एवं टेलिफोन तथा पत्राचार विधिबाट सूचना संकलन गरिएको छ ।
- ङ) अति संवेदनशिल वातावरणीय क्षेत्रहरुको अवलोकन तथा नक्साङ्काढन कार्य गरिएको छ ।
- च) पारिवारिक तथ्याङ्क संकलनको लागि संघीय मामीला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयबाट तयार गरिएको घरधुरी सर्भेक्षण फारमलाई मुख्य आधार मानी यस गाउँपालिकाको आवश्यकता अनुसार गाउँ क्षेत्रका सरोकारवालाहरुसँग छलफल गरी आवश्यक सुधार गरिएको छ ।
- छ) पारिवारिक तथ्याङ्क बाहेकका अतिरिक्त सूचना/तथ्याङ्कहरूको लागि गाउँपालिकाको कार्यालय, सम्बन्धित विषयगत कार्यालय तथा सेवाकेन्द्रहरु, गैर सरकारी संस्थाहरु, स्थानीय विद्यालय तथा अन्य सम्बन्धित निकायबाट सङ्गलन गरिएको ।

१.४ सीमाहरू

- क) यो पाश्वचित्र तयारी गर्दा स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ बमोजिम गाउँपालिकाको काम, कर्तव्य र अधिकारभित्र रही योजना तर्जुमा प्रकृयासँग सम्बन्धित

प्रश्नावलीतर्फ बढी ध्यान केन्द्रित गरिएकोले यस प्रयोजनभन्दा बाहेकका कतिपय पारिवारिक तथ्यांकमा समेट्नुपर्ने प्रश्नावलीहरु कमै मात्र समेटिएको छ ।

ख) पारिवारिक आय तथा व्यय, रोजगारी, जग्गा जमीनको अवस्था, कृषि उत्पादन लगायतका आर्थिक सूचकहरु प्रश्नावलीमा राखिएकोमा यसबाट गाउँक्षेत्रका बासिन्दाको प्रतिव्यक्ति आय मात्र गणना गरिएको छ । गरीवी मापन सम्बन्धी सूचनाहरुहरुको लागि आधिकारिक निकायबाट स्वीकृत सूचकहरुको पहिचान नगरिएको हुँदा यस सम्बन्धी थप विश्लेषण गरिएको छैन । स्वीकृत सूचकहरु पहिचान भएको अवस्थामा उपलब्ध सूचनाहरुको विश्लेषण गरी गरीवी मापन गर्न सकिने अवस्था छ । संकलन गरिएका सबै घरधुरी सर्वेक्षण फारमहरु सुरक्षित राखिएका छन् ।

ग) यस पार्श्वचित्रमा समावेश गर्न सङ्कलन गरिएका द्वितीयक तथ्याङ्कहरुको आधार वर्ष फरक फरक भएको हुँदा द्वितीयक तथ्यांकमा एकरूपता हुन सकेको छैन ।

घ) महत्वपूर्ण सम्पदाहरुको तस्वीर राख्ने प्रयास गरिएको भए पनि सबैलाई समेट्न सकिएको छैन ।

ड) पारिवारिक तथ्याङ्क संकलन गर्ने सिलसिलामा गाउँपालिकाबाट खटिई गएका गणकहरूलाई कतिपय सूचनादाताबाट यथार्थ सूचना लिन कठिन भएको अनुभव गणकहरुको रह्यो ।

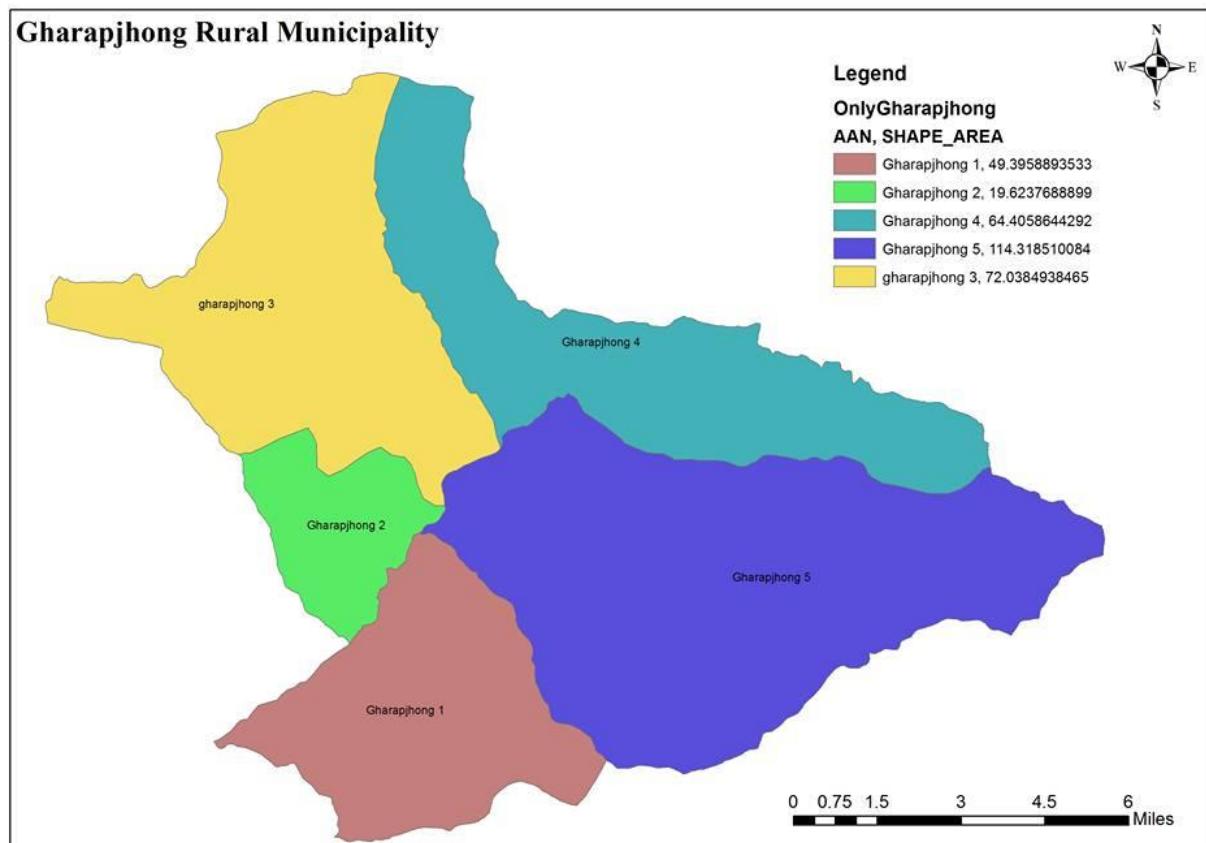
च) एउटै संस्था वा निकायमा पनि कतिपय द्वितीयक तथ्याङ्क लिनको लागि पटक पटक गरी धेरैपटक धाउन परेको अवस्था देखियो ।

छ) कतिपय समावेश गर्नुपर्ने आवश्यक तथ्याङ्क/सूचनाहरू कुनैपनि निकायबाट पनि उपलब्ध हुन नसकेको पाइयो ।

ज) यति हुँदाहुँदै पनि जे जति सूचनाहरू यसमा समावेश गर्न सकिएको छ त्यसले गाउँपालिकाको यथार्थ जानकारी लिन चाहने व्यक्ति तथा संस्थाको लागि आवश्यक सूचना लिन तथा गाउँपालिकाको योजना तर्जुमाका लागि यस विवरणले आधारशिलाको रूपमा काम गर्नेछ ।

२. गाउँपालिकाको परिचय

घरपझोड गाउँपालिका मुस्ताड जिल्लामा अवस्थित छ । यो गाउँपालिका मुस्ताड जिल्लाको सदरमुकाममा रहेको गाउँपालिका हो । वि. सं २०७३ सालमा सङ्घीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयले ७५३ स्थानीय तह लागू गर्दा मुस्ताड जिल्लामा साविकका मार्फा गा.वि.स, टुकुचेको (८,९) वडाहरू र जोमसोम गाउँ विकास समितिहरूलाई समेटेर घरपझोड गाउँपालिका घोषणा गरिएको हो । घरपझोड गाउँपालिकाको क्षेत्रफल ३१९.७७ वर्गकिलोमिटर रहेको छ । यो गाउँपालिका ५ वडाहरूमा विभाजन गरिएको छ । यस गाउँपालिकाको कूल जनसंख्या ३,१८४ रहेको छ । यस गाउँपालिकाको सिमाना पूर्वमा मनाड जिल्ला, पश्चिममा डोल्पा जिल्ला, उत्तरमा बारागुड मुक्तिक्षेत्र गाउँपालिका, दक्षिणमा थासाड गाउँपालिका र म्यागदी जिल्लासम्म छ ।

२.१ गाउँपालिकामा समावेश भएका वडाहरू:

नयाँ वडा.	समावेश गाविस	क्षेत्रफल वर्ग कि.मि.
१	मार्फा - ९ र टुकुचे-८,९	४९.४

२	मार्फा १-४	१९.६२
३	मार्फा ५-८	७२.०४
४	जोमसोम ५-८	६४.४१
५	जोमसोम १-४, ९	११४.३

श्रोत: संघीय मामिला तथा सामान्य प्र. मन्त्रालय

२.१.१ गाउँपालिकाको सिमाना :

पूर्व	मनाड जिल्ला
पश्चिम	डोल्पा जिल्ला
उत्तर	बारागुड मुक्तिक्षेत्र गाउँपालिका
दक्षिण	थासाड गाउँपालिका र म्यागदी जिल्ला

२.२ घरपझोड गाउँपालिकाको ऐतिहासिक पृष्ठभूमि र नामाकरण:

हाम्रो अहिलेको घरपझोड कुनै बेला लो (ग्लो वा ब्लो) नामको एउटा स्वतन्त्र र बलियो अधिराज्य थियो जसलाई लोबो ग्याल्खाब भनिन्थ्यो । यस भेगको इतिहास निकै चाखलागदो छ । केहीअघि गरिएका पुरातात्त्विक अध्ययन र उत्खननले यो इलाका लगभग सातौं शताब्दी इसापूर्वदेखि नै मानव सभ्यताको उल्लेखनीय स्थलका रूपमा विकसित भइसकेको जानकारी मिलेको छ । त्यसबेलादेखि भन्डै हजार वर्षसम्म अर्थात् इसाको छैटौं-सातौं शताब्दी ताकासम्म यहाँका मानिस खेतीपाती, पशुपालन आदि व्यवसाय गरे पनि प्रायः बसोबास भने शायद सुरक्षाका दृष्टिले मानवनिर्मित गुफामै गर्थे भन्ने पनि पुरातात्त्विक तथा ऐतिहासिक दुवै अध्ययनका आधारमा स्पष्ट भएको छ ।

मुस्ताड भेगमा आठौं शताब्दीको मध्यताका याँ-लुङ सैन्यको साथमा बौद्ध परम्पराको प्रवेश हुँदा शे-रिव नामको स्थानीय राज्यको अस्तित्व त्यस भेगमा थियो, जसको केन्द्र अहिले भग्नावशेषका रूपमा रहेको ठिनी नजिकैको गारावजोड (घरपझोड) भन्ने स्थानमा थियो । अघि बोनको अत्यन्त महत्वपूर्ण केन्द्रको रूपमा रहेको र पछि त्यतिकै महत्वको बौद्ध केन्द्र बनेको गारावजोड नजिकैको कुछाव तेर-डको धार्मिक-सांस्कृतिक महत्व र गारावजोडको सामरिक तथा शासन केन्द्रको महत्व यस प्रसंगमा स्मरणीय हुन्छ ।

स्हयाड, स्हयुड र शेरिबको राजनीतिक अस्तित्व मेटिएपछि मुस्ताड भेग डरीको गुगेअन्तर्गत लो प्रदेशका रूपमा प्रसिद्ध भयो । त्यसो हुँदा लो अर्थात् मुस्ताड प्रदेश माथिल्लो र तल्लो अर्थात् लो-त्ये र लो-मे नामले प्रसिद्ध भएको देखिन्छ । त्यसबेला पनि गारावजोड् तल्लो लो अर्थात् तल्लो मुस्ताडको मूल केन्द्रकै रूपमा रह्यो ।

पछि दशौं र बाह्रौं शताब्दीको बीचमा बोनको विद्रोहका कारण तिब्बतको यारलुड साम्राज्यको अवसानसँगै बुद्धधर्म र बौद्ध परम्परा पनि छिन्नभिन्न भई पतनको अवस्थामा पुगदा यस लो क्षेत्रमा र बोनका पुराना अरू महत्वपूर्ण केन्द्रमा बोनको पुनरोत्थानको युग आयो । त्यसबेला तल्लो लो अर्थात् मुक्ति क्षेत्रको पागिलड (हालको कागबेनी नजिकको पिगलिड)मा तिब्बतको चाड इलाकाको येरु प्रदेशका प्रसिद्ध बोन गुरुले एउटा ठूलो बोन शिक्षा केन्द्र स्थापना गरे जसमा पाँच सय ४३ जनासम्म विद्यार्थी पुगेका र तीमध्ये शेरिब क्षेत्रका मात्र दुई सय ४६ जना भएको उल्लेख यी बोन गुरुको जीवनीमा उल्लेख छ । त्यसबेला यो पागलिडलगायत तिन्युग् (तिरी), छुलामेवर (ज्वालामाई), कुछाव तेर-ड (ठिनी) र प्राचीन शेरिबअन्तर्गत पर्ने अरु चेलेप (चैले) र त्यसदेखि दक्षिणका छुक, ते, ताडवे, ढाग कार जोड (धागाजोड) आदि बस्ती र कोमाड (कोवाड) तर्फका डरीजोड, नाब्लंग जोड आदि पनि बोनका केन्द्रमा पुनः परिणत हुन पुगेका थिए । शासन र यस भेगको मूल सभ्यताको केन्द्र भने ठिनी र कुछावतेर-ड नजिकको प्राचीन गारावजोड नै थियो ।

लो मुस्ताड राज्य स्वतन्त्र हुनुअघि १३ औँ शताब्दीपछि गुडथाडका राजा बुमदेगोनले एउटा छुट्टै किल्ला (रवर्याल नामको) तल्लो मुस्ताडमा बनाएको र शेरिब इलाका र तामाड थकाली रहेको सीमान्त क्षेत्रसम्म शासन कायम गरेको चर्चा गुडथाड दुड-रव (राजवंशको इतिहास) मा वर्णित छ । अर्को महत्वपूर्ण अति पुरानो किल्ला त्यस भेगमा अर्को नभएको हुनाले यो किल्ला पनि गरवजोडकै हुनुपर्छ भन्ने सहज अनुमान हुन्छ । यो जोड वा किल्लाको नाम दुड-रवमा रवर्याल हुनु र खास प्रचलित नाम पनि ग-रव हुनुले यी दुवै नाम एकै किल्लाको हो कि भन्ने अनुमान पनि हुन्छ ।

पछि उत्तरमा लो-मुस्ताड, दक्षिणमा पर्वत (हु) र पर्शिचममा जुम्ला राज्य शक्तिशाली भएको समयमा पनि गरवजोडको महत्व अझै अधिक रहेको देखिन्छ । जुम्लाविरुद्ध पर्वत र डोटीसमेत मिलेर मुस्ताडले लडाइँ गर्दा र अरु धेरैपटक गरवजोडमा लडाइँ भएका थिए । पछिल्लाकालमा भने कागबेनीको किल्लामा पनि लडाइँ भएको उल्लेख पाइन्छ ।

१६ औं शताब्दी ताकादेखि भने गरवजोडबाट यस भेगमा स्थानीय शासक भई काम गर्ने थिड थरका परिवार देखिएका छन् । यी थिड थरका गारावजोडका राजखान्दानमा सुरु-सुरुमा तीनजना मूल थिड भाइ हर्ताकर्ता भएका कारण यस स्थानीय राज्यलाई तीन थिङ्गो गाउँ वा राज्य भनेर बुझाउने क्रममा स्थानीय भाषामा सुम-पही युल अर्थात् तीन थिङ्हरूको राज्य वा प्रदेश भन्दाभन्दै सुम्प-गरवजोड भन्ने चलन चलेको देखिन्छ । गरवजोडका राजखान्दानका पूर्वज तीनजना मूल थिड वा थिन थरका आधारमा थिनबाट अपभ्रंश हुँदैपछि ठिनी नाम हुन पुगेको देखिन्छ । पुराना लेखोटमा थिन गरव-जोड लेखिएको पाइन्छ भनेपछि ठिनी गरव जोड । यस महत्वपूर्ण प्रदेशका थिड वंशका पहिलो स्थानीय राजाका रूपमा ग्यलथड मिरचेन देखिन्छन् जसका छोरा ग्यल थोकरचेन हुन् । ग्यल थोकरचेनका मामाको रूपमा राजा पुन्डेरपुनरे (उच्चारणमा पुन्डे) देखिन्छन् जो पुन्डी वा पछि म्हारफाक (मार्फा) तर्फका राजा बनाइएका देखिन्छन् । उनको शासन इलाका पश्चिमतर्फको सेरखुड र स्योड, बोड, पोड, थल्चे, शिशिगड, लम्बुगय, गुम्ली थाड, कुसुमथाड, पुंडेगयुड हुँदै दमाडको फाँटर्फ थियो । उनलाई ठिनी गरवजोडका राजासँगको सम्झौताअनुरूप सेर्खुड, स्योडतिरबाट भर्ने मूल पानीको स्रोतको मालिक वा राजा मानिएको थियो । त्यही पानीले त्यस भेगको मूल घट्ट चल्थ्यो । जुम्लातर्फबाट आक्रमण आदिको सूचना र पहिलो सुरक्षाको जिम्मेवारी पनि थियो पुन्डे राजा र उनका जनतामा । सम्झौताअनुरूप राजा थोकरचेनको विवाह मामा पुन्डेकी छोरीसँग भएको थियो । त्यही सम्झौताअनुरूप दुवै राजपरिवारबीच दोहोरो बिहेवारी गर्नु अनिवार्य थियो अर्थात् दुवैतर्फका चेली एकअर्कोतर्फ दिनैपर्ने सर्त थियो ।

यी पुन्डे राजाको पहिलेको आवास अहिलेको मार्फाको स्याउबारी भएको दमाड भन्ने पुरानो बस्तीको ठाउँभन्दा पनि माथि पुन्डे ग्युड भन्ने ठाउँमा थियो । यिनै राजाका नामबाट अहिलेको मार्फाको पुरानो नाम पुन्डी र त्यहाँका मानिसलाई पुन्तन, पुन्याल वा पुनेलसमेत भनिन्थ्यो । कुनै-कुनै लेखोटमा यस प्रदेशलाई पुङ्गिठ वा पुङ्गठे पनि लेखिएको पाइएको छ । तिब्बती लिखतमा पुनखे हुँदा बोलीमा पुङ्गठे हुने र ख लोप गरी रकार मात्र उच्चारण हुँदाचाहिँ पुनरे हुन्छ । कुनै लेखोटमा पुनरे राजा भनेको कारण पनि यही तिब्बती र नेपाली लिखत र उच्चारणमा यताउता गरी युतावात अर्को भाषामा फेरि-फेरि उतार भइरहँदा पुन्डे राजाको नामका विभिन्न रूप लेखोटमा देखिएको हुनुपर्छ । स्थानीय परम्परामा यी पुन्डी राजालाई सलिराजा पनि भन्ने गरेको देखिन्छ र त्यस परिवारलाई प्याफोवे । अहिले त्यो प्याफोवे परिवार हिराचन थरभित्र परेको पाइएको छ ।

ठिनी राजाकी एक छोरी निमारानीलाई भने तामाड थकाली परिवारका हंसराजा भन्नेलाई दिएको कुरा पुराना टिपोटमा देखिएको छ, जसलाई 'थावा खुवछेन् राजा' पनि भन्ने चलन थियो । यो खुवछेन र थावा भनेको दूर र सीमान्त इलाकाको राजा भनेकोमात्र हो। यसै थावा शब्दबाट पछि थाक र थकाली शब्द वा समुदायको नाम बन्न पुगेको देखिन्छ । यसरी अहिलेको हाम्रो मानवीय समुदाय र स्थानीय संस्कृतिको चासोको युगमा यस्ता ऐतिहासिक जानकारीले वास्तविकता बुझ्न र त्यसैअनुरूप सच्चा र सकारात्मक बाटो पहिल्याउन मद्दत गर्ला भन्ने अपेक्षा गर्न सकिएला ।

श्रोत: नागरिक वैनिकमा प्रकाशित डा. रमेश दुर्गेलको लेखवाट

२.३ भौगोलिक अवस्थिति

जैविक विविधताले भरिपूर्ण यो गाउँपालिका, समुन्द्र सतहबाट न्यूनतम २००० मिटर उचाईदेखि ५००० मिटर भन्दा माथि सम्म फैलिएको छ । भौगोलिक विविधता भएको कारण यहाँको हावापानी उचाई तथा समय अनुरूप फरक फरक छन् । गाउँ क्षेत्रका जोमसोम देखि दक्षिण तल्लो भेगमा समशितोष्ण र उत्तरी भेगमा चिसो लेकाली हावापानी पाइन्छन् । हिमालपारिको जिल्लाभित्र रहेको गाउँपालिका भएकाले यहाँ ज्यादै नै कम वर्षा हुन्छ । यो ठाउँबाट यसको दक्षिणी भेगमा पर्ने धौलागिरी, तिलिचो पिक, 'याक कावा' तथा निलगिरी हिमालको राम्रो दृश्य देखिन्छ । यो ठाउँ प्रख्यात तीर्थस्थल मुक्तिनाथ, तिलिचो ताल (मनाड) र लोमान्थाड जाने प्रवेश द्वारको रूपमा पनि लिन सकिन्छ ।

२.४ हावापानी तथा जलवायु

यो क्षेत्र अन्नपूर्ण हिमशृङ्खलाको उत्तर पट्टी रहेको हुनाले यहाँ अत्यन्त कम मात्रामा पानी पर्दछ । उच्च हिमाली भेग भएको हुनाले दिउँसोको समयमा उच्च बेगले हावा बहने गर्दछ । औषत वार्षिक वर्षा तल्लो भागमा २०० मि.मि र माथिल्लो भागमा हिमपात हुन्छ । समुन्द्री सतहबाट निकै उचाईमा रहेको यो गाउँपालिकामा चिसो हावापानि पाइन्छ । गृष्म महिनामा यहाँ अधिकतम तापक्रम २६ डिग्रि सेल्सियस सम्म पुग्छ भने चिसो महिनामा तापक्रम - ९०C भन्दा तल भर्दछ । जोमसोम देखि दक्षिण तल्लो भेगमा प्रायः जसो समशितोष्ण चिसो हावापानी पाइन्छ । उत्तरी भेगमा भने हिंउदमा उत्तरी र दक्षिणी दुवै हावा चल्छ भने वर्षायाममा प्रायजसो दक्षिणी हावा वहने गर्दछ ।

२.५ नदीनाला तथा तालपोखरी

यस गाउँपालिकामा पर्यटकीय क्षेत्रको रूपमा ढुम्बा ताल र छेमा ताल रहेमा छन् । यस गाउँपालिकामा संसारकै अग्लो स्थानमा रहेको तिलिचो ताल जाने प्रवेश विन्दु रहेको छ । चिमाड खोला, मार्फा खोला, ठिनी खोला र स्याड खोला यस गाउँपालिका भएर बग्ने गर्दछ ।

यहाँबाट काली गण्डकी नदीको तीरै तीर हुँदै गोरेटो बाटोले दक्षिणमा बेनी तथा बागलुङ्ग बजार सम्म जोड्ने गर्दछ । हाल बेनी बाट जोमसोमलाई जोड्न सडक पनि निर्माण हुँदै छ । गाउँपालिका क्षेत्रका बासिन्दालाई खानेपानी आपूर्ति गाउँक्षेत्र भित्रकै श्रोतबाट ल्याइएको छ ।

२.६ ऐतिहासिक स्थलहरू

यस गाउँपालिकामा धेरैजसो बौद्ध धर्मावलम्बीहरुको बसोबास रहेको देखिन्छ । त्यसैले यहाँका प्रत्येक ऐतिहासिक तथा धार्मिक स्थलहरूमा बौद्धहरूकै गुम्बाहरू मात्र भेटिएको छ । यहाँका ऐतिहासिक स्थलहरूमा ऐतिहासिक चिनारी भएको मार्फा गाउँ, ह्यारुभो भ्यू टावर, लियोपार्ड केभ, टसि ल्हाखाड गुम्बा, उक्केन छ्योकोर्लिङ गुम्बा, चेढेन कुंगा छ्योखोर लिङ, साक्य गोन्पा, युनदूड फेनचोलीड बोन गुम्बा, कुछप तेरेडगा गुम्बा लगायत पुराना गुम्बाहरू, थकाली तथा गुरुड जातिको संस्कृति भल्काउने म्युजियमहरू र हिमालहरू (धवलागिरी, नीलगिरी) को मनोरम दृश्य आदी देख्न पाइन्छन् ।

२.७ वनस्पती तथा जैविक विविधता

यहाँको हावापानी शितोष्ण खालको भएको हुनाले तल्लो भेग तिर मिश्रति कोणधारी वनस्पती धुपी सल्लो पाइन्छ । उचाईअनुसार पाइने मुख्य वनस्पतीमा सल्लो, धुपी, वैंश, लोट सल्ला, भोजपत्र, लालीगुराँस, काँडेदार वुट्यान, घाँस, भोटे पिपल रहेका छन् ।

२.८ वन्यजन्तु

कस्तुरी, खरायो, घोरल, नाउर, हिउँचितुवा, चितुवा, स्याल आदि गाउँपालिकामा पाइने मुख्य वन्य जन्तुहरू हुन् ।

२.९ वन्यपक्षी

डाँफे, मुनाल, च्याखुरा, कालीज, लाटोकोसेरो, मलेस, भंगेरा, डेलाड आदि पनि यहाँ पाइने वन्यपक्षीहरू हुन् ।

२.१० जडीबुटी

यहाँको वनमा महत्वपूर्ण जडीबुटी जस्तै अनुरकाँडा, चिरोइलो, लोठसल्ला, यार्चागुम्बा, पाँचओले, निरमसी, सतुवा, चिची, तोरा, चुत्रो, कुट्की, कुठ, भोजा, जमानो, कुकुर्को वीख, हारा, सोमलता, चुल्ठे अमिलो, जटामसी, जिम्मु, कुरिलो, घोराडमार्चा, आदि जस्ता प्रशस्त वहुमूल्यवान र उपयोगी जडिबुटीहरू पाईन्छ ।

२.११ पाल्तु पशुपक्षी

यहाँ पालिने पाल्तु पशुमा याक, नाक, भोपा, चौरी, घोडा, लुलु, खच्चड, गधा, भेडा, च्याङ्गा, गाई, वंगुर आदि हुन् भने पक्षीमा कुखुरा र हाँस पनि पालिन्छन् ।

२.१२ सामाजिक जनजीवन

उच्च पहाडी दूर्गम हिमाली जिल्ला भएको हुनाले यहाको जनजीवन भिन्नै प्रकारको छ । सदरमुकाम देखि उत्तर तिर भोटे गुरुङ, विष्ट र ठकुरी जातीहरुको वाहूल्य छ भने दक्षिण तिर थकाली समुदायको अतिरिक्त दलित तथा अन्य जातीहरुको बसोबास भएको पाईन्छ । गुरुङ तथा थकाली जातीहरु वौद्ध धर्म मान्दछन् भने दलित तथा अन्य जातीहरु हिन्दू धर्म प्रति आस्थावान देखिन्छन् ।

२.१३ स्थानीय चाडपर्व तथा जात्रा र मेला

नेपालको सांस्कृतिक विविधतालाई भल्काउने प्रमुख विषय भनेको स्थानीय चाडपर्व, भाषा धर्म तथा संस्कृतिहरु हुन् । घरपझोड गाउँपालिका जातीय, भाषिक, धार्मिक रूपमा विविधता बोकेको गाउँपालिका हो । यसै कारण यहाँका स्थानीय चाडपर्व तथा संस्कृतिहरुमा पनि विविधता पाइन्छ । यस क्षेत्रमा बसोबास गर्ने जातजाति अनुसार फरक फरक चाडपर्व तथा जात्राहरु यहाँ मनाइने गर्दछन् । फाला, त्युइला, तोरन्ला, देक्याप नाच तथा १२ वर्षे मेला यहाँका मुख्य चाडपर्वहरु हुन् ।

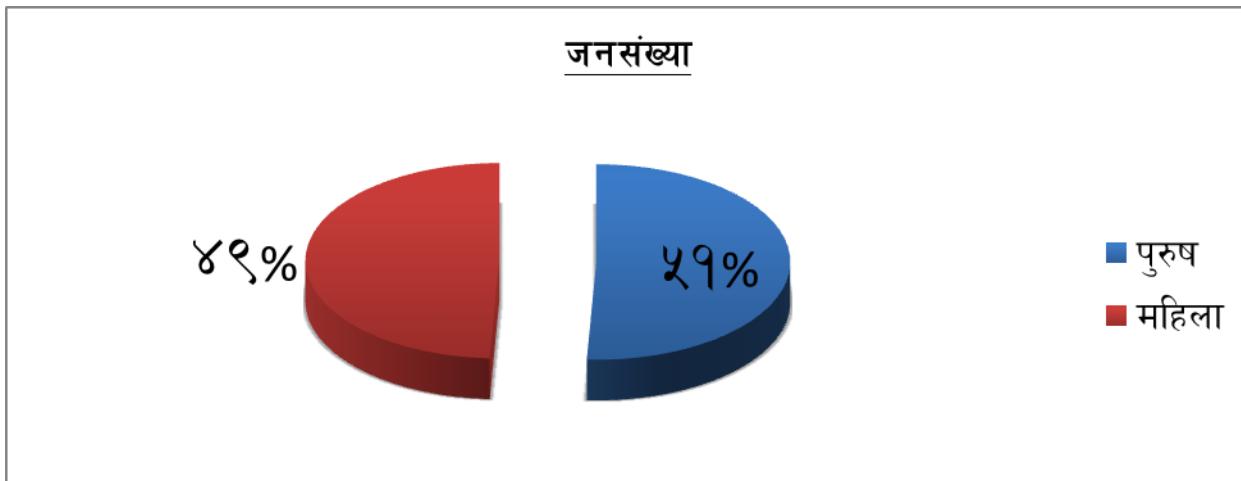
तालिका नं. १ स्थानीय चाडपर्व तथा जात्रा र मेलाको विवरण

बडा नम्बर	मनाइने चाडपर्व, जात्रा र मेला	स्थान	मनाउने समय	मुख्य विशेषता (धार्मिक, ऐतिहासिक, मनोरञ्जन)
१	भाद्राजात्रा (फाला)	ठिनी	भदौ	ऐतिहासिक
२	त्युइला/तोरन्ला/तेरमी	५ वटा बडा	फाल्गुन	धार्मिक
३	दसै, तिहार	६ वटा बडा	कार्तिक मंसिर	ऐतिहासिक
४	१२ वर्ष मेला	ठिनी, कोबाड	प्रत्येक १२/१२ वर्ष मेला (बैशाख)	धार्मिक
५	देक्याप नाच	मार्फा, स्याड, कुछुप तेरेझा गुम्बा	असोज कार्तिक	धार्मिक

२.१४ सामाजिक अवस्था

२.१४.१ जनसंख्या र जनघनत्व

घरपभोड गाउँपालिकाको २०७५ सालको वडा सर्वेक्षणका आधारमा कुल जनसंख्या ३,१८४ रहेको देखिन्छ । जसमध्ये पुरुष जनसंख्या १६१६ र महिला जनसंख्या १५६८ रहेको छ ।

२.१४.२ स्वास्थ्य

नयाँ गाउँपालिकाको रूपमा भर्खर मात्रै जिम्मेबारी सम्हालेको यस गाउँपालिकामा स्वास्थ्य सम्बन्धी धेरै कार्य गर्नुपर्ने आवश्यकता देखिन्छ । गाउँपालिकामा जम्मा १५ शैया भएको जिल्ला अस्पताल र दुईवटा स्वास्थ्य चौकी छन भने एक जिल्ला आयुर्वेद औषधालय पनि रहेको छ ।

२.१४.३ शिक्षा

गाउँ प्रोफाइल तयार गर्न सञ्चालन गरिएको वडा सर्वेक्षणमा उल्लेख भई आए अनुसार गाउँपालिकाको कूल साक्षरता ९८ प्रतिशत छ । त्यसैले यस गाउँपालिका पूर्ण साक्षर क्षेत्र समेत घोषणा भैसकेको छ ।

२.१५ भौतिक पूर्वाधार

सडक

सडक पूर्वाधार विकासको मूल आधार हो । सडकको विकासविना अन्य विकासका आधारहरु स्थापित गर्ने कठिन तथा खर्चिलो हुन्छ । गाउँको प्रभावकारी विकासका लागि पनि सडक संजाल अन्यन्त जरुरी हुन्छ । यस गाउँपालिकामा पनि सडक सञ्जालको विकासका लागि योजना तथा कार्यक्रमहरु निर्माण भइरहेका छन् तथा कतिपय कार्यक्रमहरु संचालन भइरहेको अवस्थामा छन् । घरपभोड गाउँपालिकामा

हालसम्म प्रायः सबै जसो बाटो कच्ची नै रहेको छ । यस गाउँपालिकामा हालसम्म कुनै पनि बाटोहरु कालोपत्रे भैसकेका छैनन् । सडकको स्तरोन्तती गरि ग्रावेल तथा कालोपत्रे गर्ने योजनाहरु प्राथमिकतामा परेका छन् । सडक स्तरोन्तती, मर्मत तथा केही कार्यहरु गाउँपालिकाको योजनामा परेको छ र यसको लागि Detail Project Report (DPR) तयार भै शुरुवात पनि भइसकेको छ, भने विस्तारै कालोपत्रे गर्ने विषय पनि यस गाउँको योजनामा परेको छ । जेहोस नयाँ गाउँको रूपमा भर्खर मात्र कार्य सम्हालेको यस गाउँमा पुर्वाधार निर्माणका विविध विषयहरुले प्रवेश पाउने कार्य जारी रहेको छ । तापनी योजनाहरुले कार्यान्वयको चरणमा पनि धेरै समय लिने गर्दछन् । जसले गर्दा योजनामा तोकिएका विषयहरुलाई चाडै कार्यान्वयमा ल्याउनुपर्ने चुनौती गाउँपालिका समक्ष रहेको छ ।

गाउँपालिकाको हालको सडक स्तरोन्तती सम्बन्धि कार्ययोजना २०७४/७५:

१. जोमसोम ठिनी ढुम्वा सडक स्तरोन्तती : ३० लाख
२. मोटरवाटो मर्मत छैरा - चिमाड : २३ लाख
३. छैरो आमा समुह भवनदेखि चोखोपानी सम्म ट्याक्टर बाटो निर्माण : ५ लाख
४. धमाड याकर्खर्क जाने मोटरवाटो निर्माण : १० लाख

२.१६ कृषि

केही वर्ष पहिलेसम्म उजाड लाग्दो यो गाउँपालिका हालको वृक्षारोपण तथा कृषि सचेतनाको कारणले केही हदसम्म प्रभावित देखिन्छ । गाउँपालिकामा प्रमुख रूपमा स्याउ खेतीले विशेष स्थान लिएको देखिन्छ भने आलु, उवा, फापर आदीको उत्पादन पनि विस्तारै वढौं गएको देखिन्छ । गाउँपालिकाका अधिक जमिन कृषिको लागि खासै उपयुक्त देखिदैन तसर्थ सम्भावित कृषि क्षेत्रहरुको पहिचान गरी दक्ष कृषि प्राविधिक तथा आधुनिक कृषि प्रणालीतिर उन्मुख गराउन सके केही हदसम्म कृषिजन्य वस्तुहरुमा देखापरेको परनिर्भरता हटाउन सकिन्छ ।

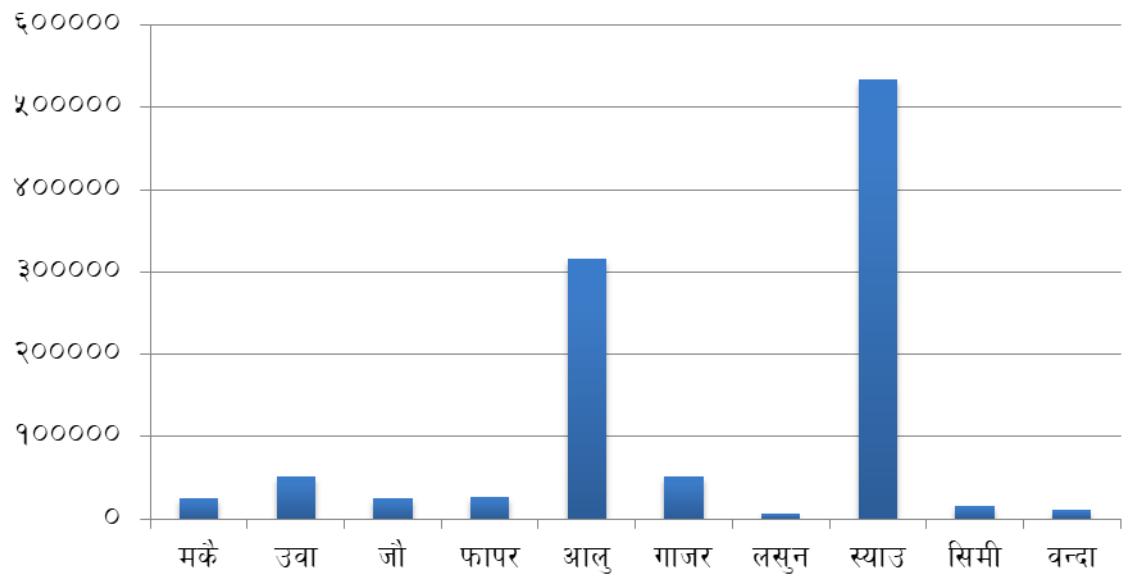
२.१६.१ वडा अनुसार कृषिजन्य उत्पादनको विवरण

तालिका नं. २ वडा अनुसार कृषिजन्य उत्पादनको विवरण (के.जि) मा

वडा नं.	मकै	उवा	जौ	फापर	आलु	गाजर	लसुन	स्याउ	सिमी	वन्दा	जम्मा रोपनी
१	३८९०	५६४५	१५०	५४९२	३६५४०	२४७५०	१९२०	८६८००	४२७५	९००	५९९.५
२	९४०	१८८२०	१२०	३८००	१७७१३६. ३	०	१७८५	३०२१४०	४८६९	४९३०	२३४.०७
३	९५६०	११५६०	६६८३	३८२१	५८३५५	२६२९०	१३१४	८०९८२. ५	३८६७	५३७०	८६९.२५
४	६४३५	२५२	१०९८ ३	२४६८	१८९६०	०	१४५	१५०७६	१५८४	२००	१८४.२
५	४२५७	१५९६०	६५६१	१०२८०	२४९०५	०	१२९७	४९४९८	१५२१	०	५९२.१५
जम्मा मा	२५०८२	५२२३७	२४४९ ७	२५८६१	३१५८९६. ३	५०९६०	६३८१	५३४४९६.५	१६११ ६	१०६० ०	२४७९.१ ७

श्रोत: वडा सर्वेक्षण, २०७५

वडा अनुसार कृषिजन्य उत्पादनको विवरण

३. गाउँपालिकाको जनसांख्यिक अवस्था

३.१ गाउँपालिकाको कुल जनसंख्या

जनसंख्या राज्यको पहिलो शर्त हो । जनसंख्या विना कुनै पनि राज्यको परिकल्पना हुन सक्तैन । देश विकासको पहिलो आधार र स्रोत जनसंख्या नै हो । मानव साधन विना कुनै पनि गाउँ तथा गाउँको अस्तित्व संभव हुन सक्तैन । राज्य तथा सरकारको महत्वपूर्ण हतियार तथा अधिकारको प्रदायक त्यस क्षेत्रका नागरिक अर्थात् जनसंख्या हो । गाउँको विकास गर्न जनसहभागिता अति आवश्यक हुन्छ । अर्थात् जनसंख्या र विकासको विच अन्योन्याश्रित सम्बन्ध रहेको हुन्छ । गाउँको हरेक विकास जनताको लागि हो भने गाउँको विकासको श्रोत पनि जनता नै हुन् । सार्वजनिक प्रशासनको मूल आधार पनि जनता नै हुन् । अतः गाउँ तथा गाउँको विकासका लागि राज्य, सरकार, वा प्रशासन सबैले जनसंख्याको विवरण अद्यावधिक गरिरहनु पर्दछ । शासनको मूल केन्द्रमा नागरिक नै रहेका हुन्छन् । अतः जनसंख्या विवरणले राज्यका क्रियाकलापलाई दिशा निर्देशको आधार उपलब्ध गराउँछ । घरपझोड गाउँपालिकामा आफ्नो क्षेत्रभित्र रहेका बासिन्दाको विवरण तयार गरि विकासका क्रियाकलापलाई सहज बनाउनको लागि जनसंख्याको तथ्याङ्क अद्यावधिक गर्ने क्रममा यस क्षेत्रभित्र रहेका गाउँवासिको तथ्याङ्क तलको तालिकामा देखाईएको छ । जसअनुसार यस गाउँपालिकाको कुल जनसंख्या ३,१८४ रहेको छ । जसमा पुरुष जनसंख्या १६१६ रहेको छ, भने महिला जनसंख्या १५६८ रहेका छ ।

तालिका नं. ३ वडा अनुसार जनसंख्याको विवरण

वडा नं.	जनसंख्या		
	जम्मा	पुरुष	महिला
१.	४२०	२०९	२११
२.	६२४	३२७	२९७
३.	८०१	४०३	३९८
४.	६३६	३१२	३२४
५.	७०३	३६५	३३८
कुल	३,१८४	१,६१६	१,५६८

श्रोत: वडा सर्वेक्षण, २०७५

३.२ मातृभाषाको आधारमा जनसंख्याको विवरण

भाषा कुनै पनि विचार तथा सन्देश अभिव्यक्तिको माध्यम हो । साथै भाषा कुनै पनि स्थानको मौलिक पहिचान तथा राष्ट्रिय संस्कृतिको अभिन्न अंग हो । नेपाल अनेक भाषाभाषीहरूको संगम स्थल हो । यो एक सानो मुलुक भएर पनि भाषाभाषिको हिसाबमा निकै धनि छ । यहाँ १२३ थरी भाषाभाषी रहेका छन् । यसैको फलस्वरूप यस गाउँपालिकामा पनि अनेक प्रकारका भाषाभाषि रहेको पाइन्छ । यहाँ वोलिने प्रमुख भाषामा नेपाली, थकाली र गुरुड रहेको छ त्यसवाहेक केही जनसंख्याले तामाङ, राई तथा अन्य भाषाहरु पनि वोले गरेको पाईन्छ जुन तलको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका नं. ४: मातृभाषाको आधारमा परिवार संख्या विवरण

बडा नं.	नेपाली	थकाली	मगर	तामाङ	राई	वाङ्गाउँ	लोवा	ताडवेतानी	मैथिली	शेर्पा	गुरुङ	जम्मा
१	२०	५७		२	१	५	०	०	०	०	०	८५
२	६७	५४		०	०	०	०	०	०	३	१	१२५
३	२९	१६९		०	०	९	२	०	१	०	५	२०९
४	५९	३२		०	६	२	३	०	०	८०	१४३	
५	९	१०९	१		१					१	२३	१४४

श्रोत: बडा सर्वेक्षण, २०७५

३.३ जातीयताको आधारमा जनसंख्या

नेपाल अनेक जातजातिले भरिपूर्ण सुन्दर अनुपम राष्ट्र हो । यहाँ हिमाल देखि तराई सम्म अनेक विशेषताले भरिएका जातजाति देख्न सकिन्छ । विश्वमै सानो राष्ट्रको सुचीमा समावेश भएता पनि जातजातिको हिसाबमा अत्यन्तै सम्पन्न रहेको छ । जातीय विविधताका कारणले यहाँ कला तथा संस्कृतिमा अनुपम विविधता छ । नेपालको यो पहिचान विश्वसामुनै परिचय दिन सफल विषय हो । १२५ जातजाती तथा १२३ भाषाभाषि रहेको नेपाल साच्चिकै विविध जातजातीको बगैंचा हो । नेपालको यही गरिमालाई जोगाउँदै घरपझोड गाउँपालिका पनि विविध जानजातीहरूको संगम स्थलको रूपमा रहेको छ । बडा सर्वेक्षण २०७५ को तथ्याङ्कलाई विश्लेषण गर्दा यस गाउँपालिकामा थकाली तथा गुरुड जनजातीको वाहुल्यता देखिन्छ । त्यस्तै दलित जातीको पनि उल्लेख्य उपस्थिती देखिन्छ । जातीयताको आधारमा गाउँपालिकाको घरधुरीअनुसारको विवरण तलको तालिकामा देखाईएको छ ।

तालिका नं. ५: जातीयताको आधारमा परिवार संख्या विवरण

बडा नं.	दलित	जनजाति	अन्य
१	१४	७०	१
२	५२	७२	१
३	२७	१८०	०
४	३३	१०८	२
५	९	१३५	०

श्रोत: बडा सर्वेक्षण, २०७५

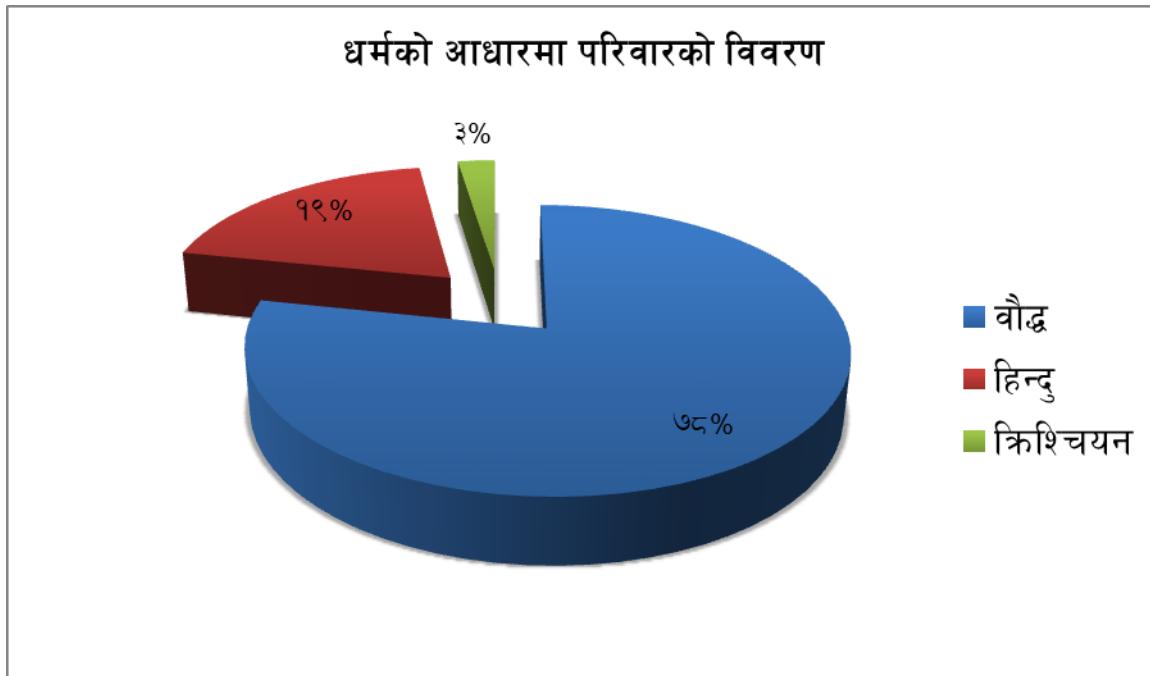
३.४ धर्मको आधारमा जनसंख्या विवरण

यस गाउँपालिकामा मुख्यत वौद्ध धर्मावलम्बीहरूको वाहुल्यता छ। समग्रमा ७८ प्रतिशत वौद्ध धर्मावलम्बी छन् भने १९ प्रतिशत मात्र हिन्दु र क्रिश्चियन ३ प्रतिशत रहेका छन्।

तालिका नं. ६: धर्मको आधारमे परिवारको विवरण

बडा नं.	धर्म अनुसार परिवार संख्या विवरण		
	वौद्ध	हिन्दु	क्रिश्चियन
१.	६५	१५	५
२.	६७	५३	५
३.	१७९	२४	४
४.	१०६	३४	३
५.	१३४	१०	०
जम्मा	५५१	१३६	१७

श्रोत: बडा सर्वेक्षण, २०७५

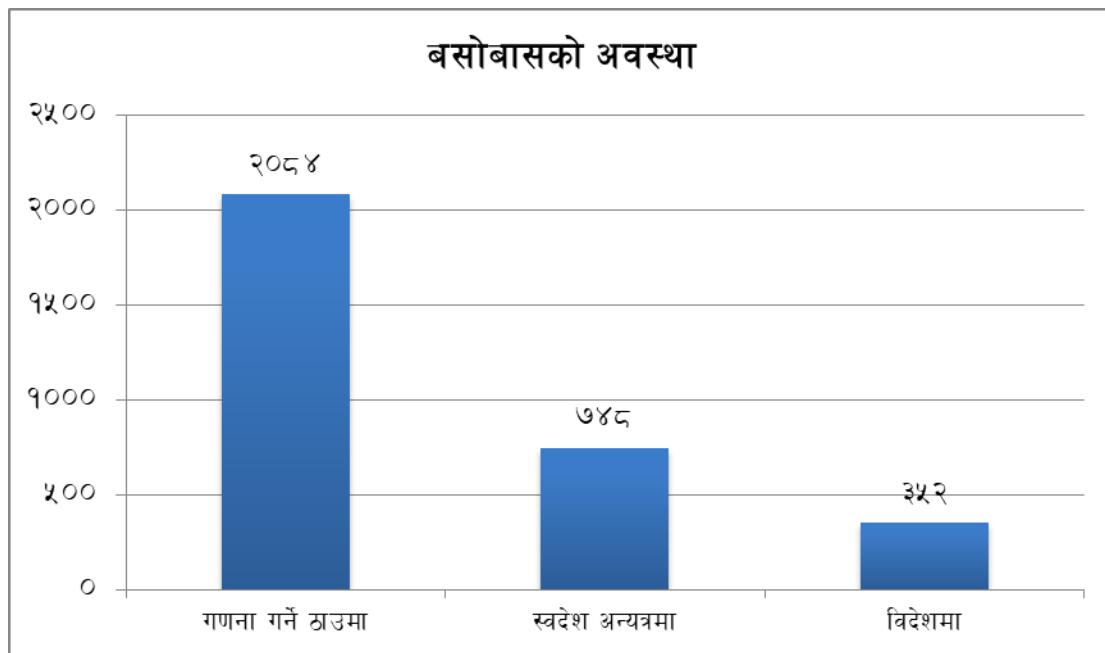
३.५ वडा अनुसार बसोबासको अवस्था

वह्दो वसाईसराई तथा वैदेशिक रोजगारीको चपेटामा यो गाउँपालिका पनि परेको छ । मुख्यत अवसरको कमि तथा विभिन्न असुविधाको कारणले दक्ष जनशक्तिहरु विस्तारै अन्यत्र विस्थापित हुदै जानु पक्कै पनि गाउँपालिकाको विकासको लागि राम्रो सुचक होईन । तसर्थ यो स्थितिलाई न्यून गर्नको लागि गाउँपालिकाले विभिन्न प्राविधिक शिक्षा लगायत आधुनिक कृषि प्रणालि सम्बन्धि कार्यक्रमहरु, जडिवुटि उत्पादन तथा प्रशोधन सम्बन्धि कार्यक्रमहरु, उन्नत जातका पशुपालन सम्बन्धि कार्यक्रमहरु साथै वजार व्यवस्थापनको उचित पहल गर्नुपर्ने आवश्यकता टडकारो रूपमा देखिएको छ । त्यसवाहेक उत्पादित वस्तुहरुको आधुनिक भण्डारणको लागि उचित व्यवस्था साथै स्थानीय तहवाट अनुदान र प्रोत्साहन दिई उपयुक्त अवसरहरु शृजना गर्न सके केही हदसम्म विस्थापित जनशक्तिहरु न्यून गर्न सकिन्छ ।

तालिका : ७ वडा अनुसार बसोबासको अवस्था

वडा नं.	गणना गर्ने ठाउँमा	स्वदेश अन्यत्रमा	विदेशमा	जम्मा
१	१५४	२१८	४८	४२०
२	४६१	११३	५०	६२४
३	५२६	१७६	९९	८०१
४	५३०	४०	६६	६३६
५	४१३	२०१	८९	७०३

श्रोत: वडा सर्वेक्षण, २०७५

३.६ वडा अनुसार ज्येष्ठ नागरिक, बालवालिका, अपाङ्ग तथा एकल र विधवा महिलाको विवरण

राज्य नागरिकको अन्तिम अभिभावक हो । अतः राज्यले आफ्ना नागरिकलाई विशेष अवस्थामा रक्षा गर्ने वचन दिएको हुन्छ । राज्यमा भैपरि आउने समस्या तथा नागरिकको जीवनका आम अवस्था भन्दा विशेष फरक अवस्था आएको खण्डमा राज्यले नागरिकको रक्षाको लागि विभिन्न नीतिगत व्यवस्था गरेको हुन्छ । यस्ता व्यवस्था मध्ये सामाजिक सुरक्षा पनि एक हो । सामाजिक सुरक्षाका कार्यक्रम भित्र पर्ने ज्येष्ठ नागरिक, बालवालिका, अपाङ्ग तथा असहाय व्यक्तिलाई विभिन्न हित तथा कल्याणकारी कार्यक्रमको संचालन गरी उनीहरुको अवस्था अनुकूल हुने कार्यक्रमको माध्यममार्फत राज्यको विशेष लगानीमा क्षमता अभिवृद्धिका लागि ठोस कदम चाल्नुपर्दछ ।

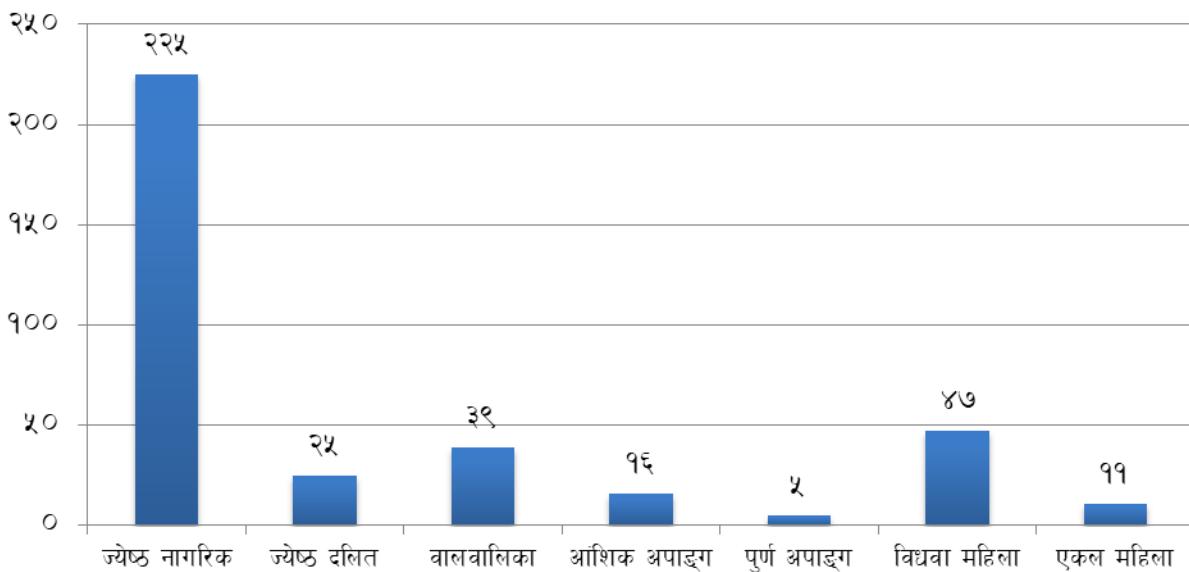
तालिका नं. ८: वडा अनुसार ज्येष्ठ नागरिक, बालवालिका, अपाङ्ग तथा एकल र विधवा महिलाको विवरण

वडा नं.	ज्येष्ठ नागरिक		ज्येष्ठ दलित		बालवालिका		आंशिक अपाङ्ग		पुर्ण अपाङ्ग		विधवा महिला	एकल महिला	जम्मा
	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला			
१	७	११	४	३	३	१	३	२	०	१	४	१	४०
२	२७	२२	६	४	७	६	४	२	०	१	७	५	९१

३	११	२१	२	२	५	४			२	१	७	१	५६
४	१५	४८	१	१	१	३	१	१	०	०	१६	३	९०
५	२८	३५	१	१	५	४	२	१	०	०	१३	१	९१
जम्मा	८८	१३७	१४	११	२१	१८	१०	६	२	३	४७	११	३६८

श्रोत: सामाजिक परिचालिका (२०७४/अ)

वडा अनुसार ज्येष्ठ नागरिक, वालवालिका, अपाइग्र तथा एकल र विधवा महिलाको विवरण

३.७ उमेरका आधारमा जनसंख्याको विवरण

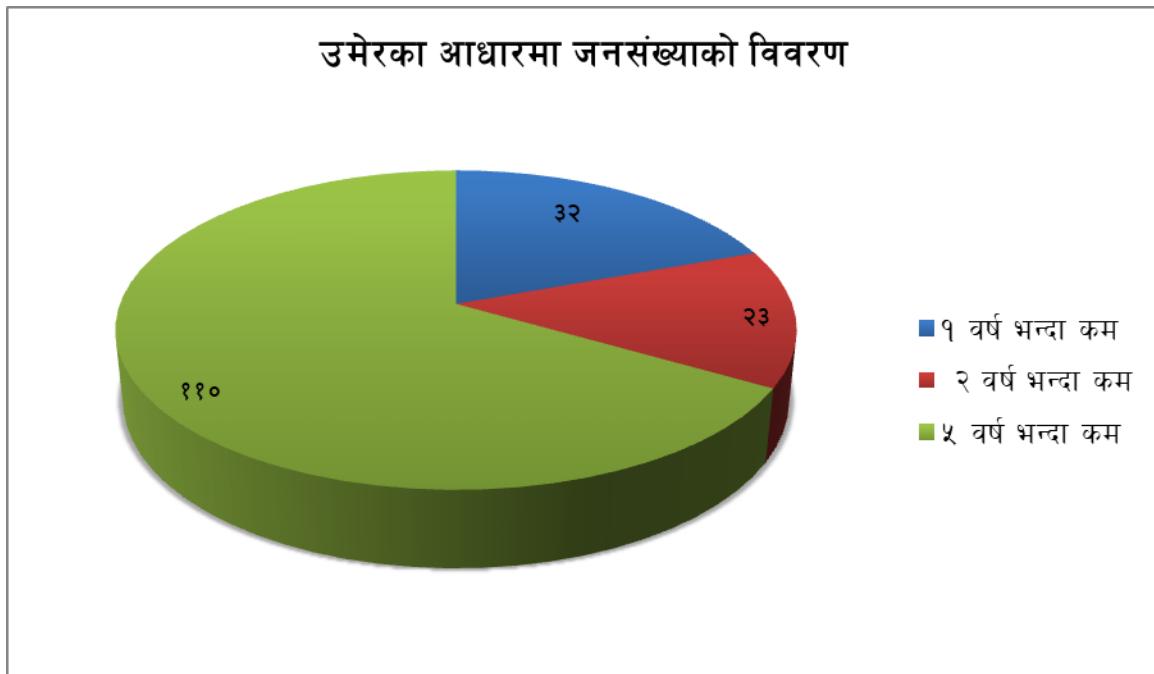
घरपझोड़ गाउँपालिकाको कूल जनसंख्यालाई उमेरगत आधारमा हेर्दा यस गाउँपालिकामा ५ वर्ष भन्दा कम उमेर समुहको जनसंख्या ११० रहेका छन्, त्यसवाहेक १ र २ वर्ष भन्दा कम वालवालिकाको तथ्याङ्क निम्नानुसार रहेको छ।

तालिका नं. ९ : उमेरका आधारमा जनसंख्याको विवरण

वडा नं.	१ वर्ष भन्दा कम उमेरका वालवालिका	२ वर्ष भन्दा कम उमेरका वालवालिका	५ वर्ष भन्दा कम उमेरका वालवालिका
१	१	३	१७

२.	८	२	३४
३.	१३	६	२४
४.	५	७	१३
५.	५	५	२२

श्रोत: वडा सर्वेक्षण, २०७५

३.८ आर्थिक वर्ष २०७४/०७५ को पञ्जिकरणको विवरण

गाउँपालिकाको यस वर्षको पञ्जिकरण विवरण तल प्रस्तुत गरिएको छ। पञ्जिकरण प्रशासनको महत्वपूर्ण अभिलेख व्यवस्थापन कार्य हो। जसले जन्म, मृत्यु, वसाइँसराई, विवाह, सम्बन्धविच्छेद जस्ता विषयहरुको बारेमा जानकारी दिलाउछ। यी विषयहरुको मद्दतले कुनै पनि गाउँमा जनसंख्याको पहिलाको संरचना र हालको संरचनालाई विश्लेषण गर्न र सोहि बमोजिमका विकास निर्माणका क्रियाकलापलाई योजनावद्ध गर्नमा सघाउ पुर्याउदछ। पञ्जिकरण व्यवस्थापनलाई गाउँको प्रतिविम्ब अर्थात ऐनाको रूपमा चिनिन्छ। यस गाउँपालिकामा यस वर्ष ६१ जना वच्चाको जन्मदर्ता गरिएको छ। यो वर्षमा मृत्यु हुने व्यक्ति २७ जना रहेका छन् भने १ ले सम्बन्ध विच्छेद र ७ जनाले वसाइँसराई गरेका छन्। यसैगरि यस वर्ष कुल २४ जनाको विवाह दर्ता रहेका छन्।

तालिका नं. १० : आर्थिक वर्ष २०७४/०७५ को पञ्जकरणको विवरण

व्यक्तिगत घटना	जन्म दर्ता			मृत्यु दर्ता			विवाह	बसाई सराई			सम्बन्ध विच्छेद
	म	पु	जम्मा	म	पु	जम्मा		दर्ता संख्या	दर्ता संख्या	गएको संख्या	
वैशाख देखि चैत्र सम्मको	४७	४०	८७	८	११	१९	४१	१०	१६	११	१

स्रोत : बडा सर्वेक्षण २०७५

३.९ अपाङ्गता परिचय पत्र वितरण विवरण : शुरु देखि हालसम्म घरपभोड गाउँपालिका

अपाङ्गताको प्रकार	आ.व. २०७४/०७५ को असार मसान्त सम्म वितरण गरिएको परिचय पत्र								पुरानो ढाचा अनुसार वितरण संख्या	
	क पूर्ण अशक्त		ख अति अशक्त		ग मध्यम		घ सामान्य			
	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु		
शारीरीक सम्बन्धी	०	०	३	४	१	२	०	४	१२	
दृष्टी सम्बन्धी :	दृष्टीविहिनता		०	०	०	०	०	०	०	३
	न्यून दृष्टीविहिनता		०	०	०	०	०	१	०	०
सुनाई सम्बन्धी:	बहिरा		०	०	२	१	०	०	०	१२
	सुस्त श्रवण		०	०	०	०	०	०	१	०
श्रवण दृष्टीविहिन	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
स्वर बोलाई सम्बन्धी	०	०	०	०	०	०	०	०	०	१
मानसिक अपाङ्गता:	बौद्धिक अपाङ्गता		१	०	०	१	०	०	०	४
	मानसिक अस्वस्थता		०	०	०	०	१	०	०	०
बहु अपाङ्गता	१	१	१	०	०	०	०	०	०	१
जम्मा	२	१	६	६	२	३	१	४		३३

कुल जम्मा ५८
:

४. गाउँपालिकाको आर्थिक अवस्था

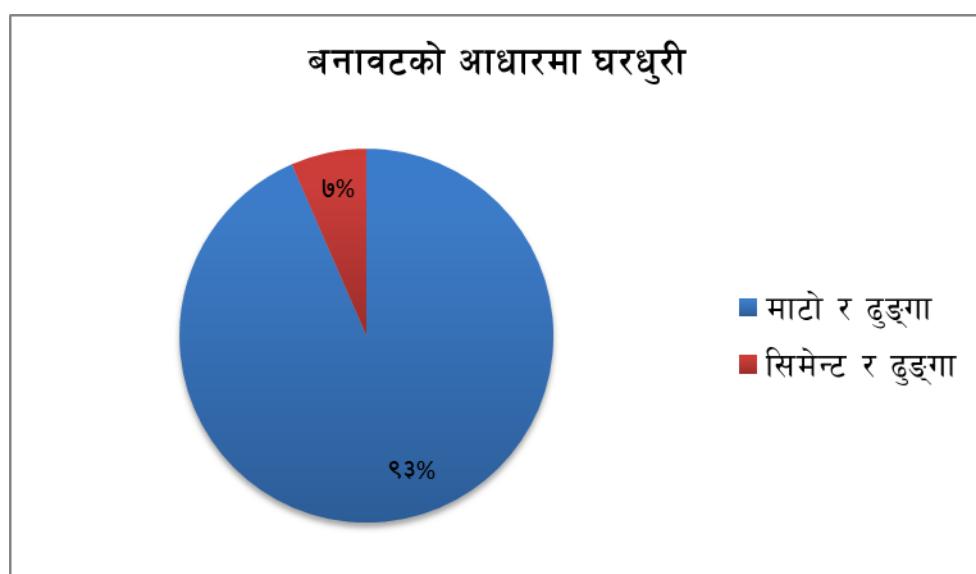
४.१ बनावटको आधारमा घरधुरी र जनसंख्या

गाउँपालिकाको वासिन्दाहरुलाई सेवा सुविधा दिने, कर लगाउने, आवास निर्माण गर्न नसकेका नागरिकलाई अनुदान दिने तथा सामाजिक सुरक्षाका कार्यक्रमहरु संचालन गर्ने लगायतका कार्यक्रमको लागि राज्यले गाउँपालिकाका क्षेत्रका घरहरुको बनावटलाई एक आधारको रूपमा हेरेको हुन्छ । यसको मात्र नभएर गाउँवासी नागरिकको घरको बनावटले उनीहरुको आर्थिक अवस्थाको पनि पूर्वानुमान गर्न मद्दत गर्दछ । घरपझोड गाउँपालिकाका धेरैजसो घरहरु माटो तथा ढुङ्गाले (९३ प्रतिशत) निर्माण गरिएका छन् । यस बाहेक सिमेन्टेड घरहरु ७ प्रतिशत मात्र रहेका छन् ।

तालिका नं. ११ : बनावटको आधारमा घरधुरी र जनसंख्याको विवरण

बडा नं.	बनावटको प्रकार	
	माटो र ढुङ्गा	सिमेन्ट र ढुङ्गा
१.	६१	२
२.	८८	९
३.	१४१	११
४.	९६	१२
५.	१२८	२

श्रोत: बडा सर्वेक्षण, २०७५

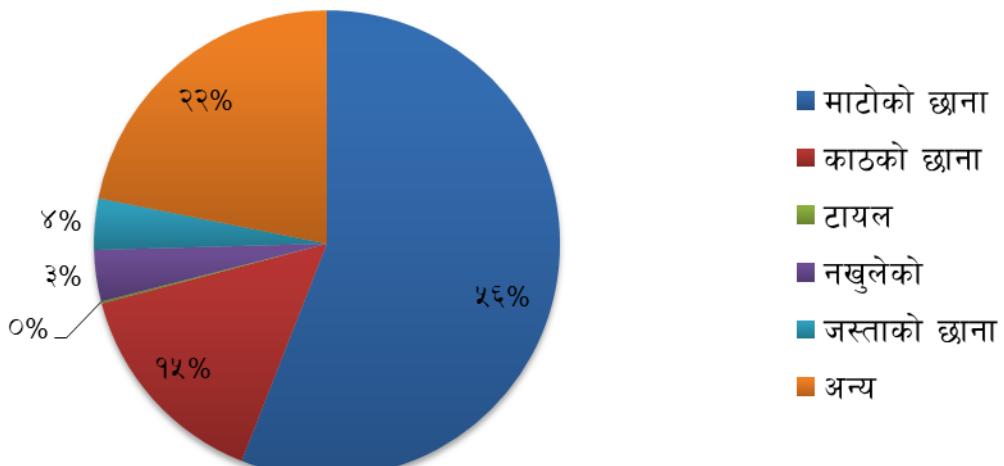
४.२ घरको छानाको आधारमा घरधुरी विवरण

तालिका नं. १२: छानाको आधारमा घरधुरी विवरण

वडा नं.	माटोको छाना	काठको छाना	टायल	आर.सि.सी	जस्ताको छाना
१	६२	०	०	०	१
२	८८	०	०	५	४
३	२७	१०३	१	१०	११
४	८९	२	०	८	९
५	१२८			२	

श्रोत: वडा सर्वेक्षण, २०७५

छानाको आधारमा घरधुरी विवरण

४.३ वडा अनुसार घरको मापदण्ड

तालिका नं. १३: वडा अनुसार घरको मापदण्ड

वडा नं.	भवन मापदण्ड अनुसार भएको	भवन मापदण्ड अनुसार नभएको
१	०	६३
२	०	९७
३	०	१५२
४	०	१०८
५	०	१३०

श्रोत: वडा सर्वेक्षण, २०७५

४.४ वडा अनुसार भुकम्प प्रतिरोधी घर विवरण

तालिका नं. १४ : वडा अनुसार घरको मापदण्ड

वडा नं.	भुकम्प प्रतिरोधी भएको	भुकम्प प्रतिरोधी नभएको
१	०	६३
२	०	९७
३	०	१५२
४	०	१०८
५	०	१३०

श्रोत: वडा सर्वेक्षण, २०७५

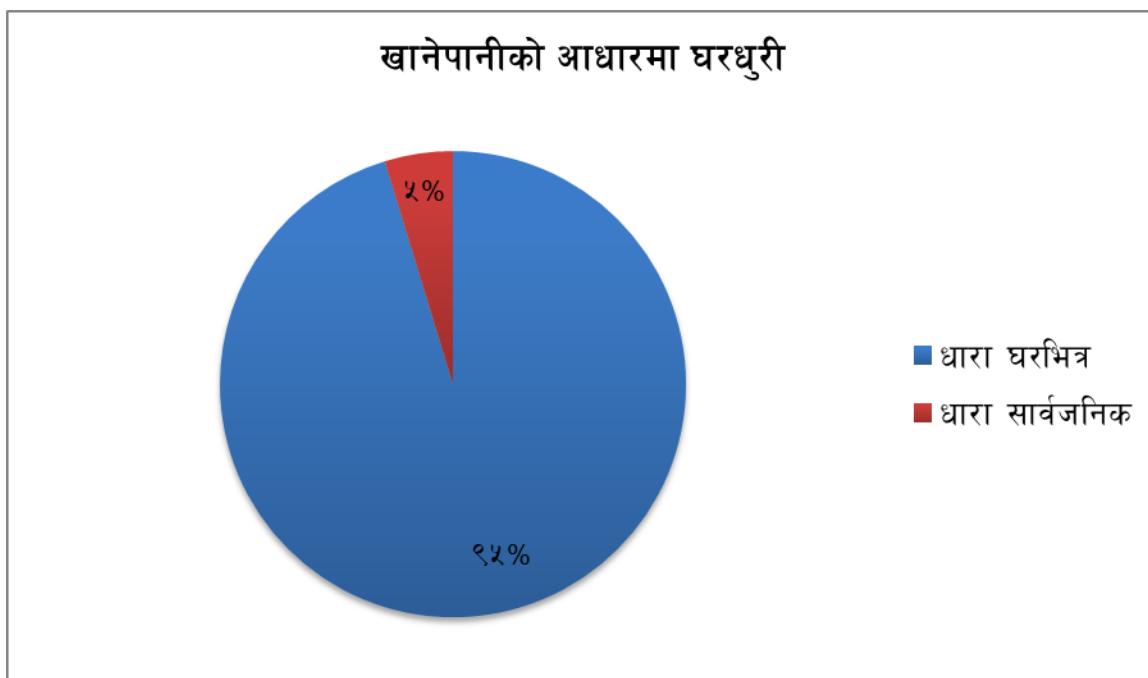
४.५ खानेपानीको आधारमा घरधुरी

जल मानव जीवनको महत्वपूर्ण आधार हो । जल बिना जीवनको कल्पना हुन सक्तैन । आजको मानविय सभ्यताको मूल आधार पनि जलाधारयूत स्थलहरु हुन् । पूर्वाधार विकास अन्तर्गत खानेपानीलाई महत्वपूर्ण स्रोतको रूपमा राखिन्छ । मानव जिवनमा पानीको महत्वहरु विविध रहेका छन् । जीवनको संचालन देखी आवास निर्माण, पूर्वाधार विकासका क्रियाकलाप संचालन तथा प्रकृतिका स्रोत साधनलाई मानव उपयोगी बनाउनको लागि गरिने प्रशोधन प्रकृयामा समेत पानीको महत्वपूर्ण भूमिका रहन्छ । कुनै पनि जीवित सम्पदाको वृद्धि र विकास तथा पुनः उत्पादनको लागि पनि पानी अत्यावश्यक हुन्छ । पानी एक यस्तो प्राकृतिक संयोजन हो, जसको पुरक यस प्रकृतिमा केहि पनि छैन । आज हरेक राज्यले आफ्ना नागरिकलाई स्वच्छ र सफा खानेपानीको सरल उपलब्धता गराउने परिकल्पना गरेका हुन्छन् । नेपालमा पनि विभिन्न योजना तथा कार्यक्रम मार्फत नागरिकलाई स्वच्छ पिउने पानीको उपलब्धता गराउनमा राज्य लागिपरेको छ । घरपभोड गाउँपालिकाले पनि राज्यका योजनालाई कार्यान्वयमा ल्याउदै सहज रूपले नागरिक समक्ष खानेपानी उपलब्ध गराउनका लागि विविध प्रयत्न गर्नुका साथै स्वच्छ खानेपानी उपलब्ध गराउनको लागि राज्य र यसका संचालक निकायसंग पनि समन्वय गर्दै आइरहेको छ । वडा सर्वेक्षण २०७५ को विवरणलाई हेर्ने हो भने यस गाउँपालिकामा घरभित्रको धारामार्फत ५२४ घरधुरीमा पानिको उपलब्धता पाईएको छ ।

तालिका नं. १५ : खानेपानीको आधारमा घरधुरीको विवरण

वडा नं.	खानेपानीको मुख्य श्रेत्र		
	धारा घरभित्र	धारा सार्वजनिक	जम्मा
१.	५८	५	६३
२.	९०	७	९७
३.	१५१	१	१५२
४.	१०७	१	१०८
५.	११८	१२	१३०

श्रेत्र: वडा सर्वेक्षण, २०७५

४.६ खानापकाउने इन्धनको आधारमा घरधुरी

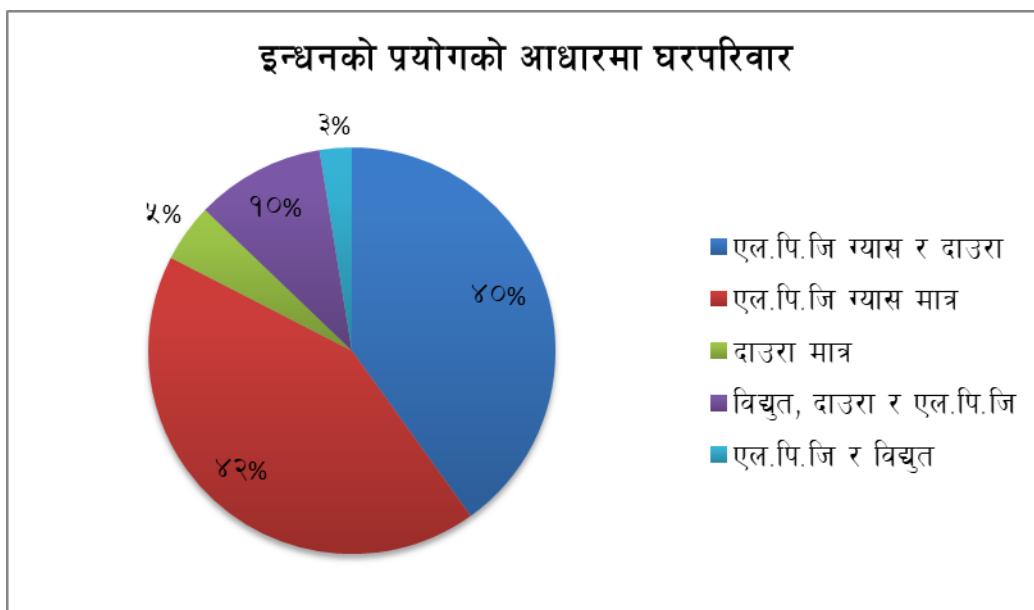
इन्धन अर्थात् उर्जा बर्तमान समयको एक महत्वपूर्ण आवश्यकता हो । पृथ्वीको परिक्रमा होस वा जीवन अस्तित्वको सुरक्षामा, उर्जा विना केहि पनि संभव छैन् । उर्जाको विविध स्वरूपको प्रयोगबाट नै आजको विज्ञानको उपलब्धि सम्भव भएको हो । यस्तो उर्जाको विविध प्रयोगमध्ये खाना पकाउन प्रयोग गरिने उर्जा पनि एक हो । पृथ्वीको संरक्षण तथा वातावरणको सुरक्षाका लागि वन जङ्गलको वचाउ गरि दाउरामाथिको इन्धनको निर्भरता कम गर्नु राज्य तथा नागरिकको जिम्मेवारी हो । यसका लागि हालका दिनमा विद्युतीय उर्जालाई जोड दिन थालिएको छ । वडा सर्वेक्षण २०७५ अनुसार घरपक्षोड गाउँपालिकामा

हालका दिनमा घर व्यवहार चलाएर बस्ने घरधुरीमा एल.पि.जि. ग्याँसको प्रचलन वढी पाईएको छ जसअनुसार ग्याँस मात्र प्रयोग गर्ने जनसंख्या ४२ प्रतिशत रहेको छ भने ग्याँस र साधारण दाउराको चुलो प्रयोग गर्ने ४० प्रतिशत पाईएको छ। दाउरा ग्याँस र विद्युत तीन वटै प्रयोग गर्नेमा १० प्रतिशत, दाउरा मात्र ५ प्रतिशत भने दाउरा र ग्याँस ३ प्रतिशत पाइन्छ। यस हिसावले क्रमशः यस क्षेत्रका घरपरिवारहरु दाउरा वाट ग्यास तथा विजुलीको श्रोत मा निर्भर हुन सक्छन भन्ने देखाउँछ।

तालिका नं. १६: इन्धनको प्रयोगको आधारमा घरपरिवार विवरण

वडा नं.	खानापकाउने इन्धनको श्रोत					
	एल.पि.जि ग्यास र दाउरा	एल.पि.जि ग्यास मात्र	दाउरा मात्र	विद्युत, दाउरा र एल.पि.जि	एल.पि.जि र विद्युत	जम्मा
१.	३८	३	८	०	०	४९
२.	३७	७६	१२	०	०	१२५
३.	९६	६२	१	०	१	१६०
४.	४२	२४	३	६०	१३	१४२
५.	२१	८३	३		१	१०८

श्रोत: वडा सर्वेक्षण, २०७५

४.७ विजुली बत्तिको श्रोतको आधारमा घरधुरी

वर्तमान अवस्थामा हाल नेपालमा सबैभन्दा सरल र भरपर्दो उर्जाको रूपमा जल विद्युत उर्जालाई लिने गरिन्छ तर जल विद्युतमा आउने प्राविधिक खराबीले यहाँ विद्युत प्रसारणमा अनियमितता आई रहेको छ। यसका अलावा वैकल्पिक उर्जा (सौय र वायु) का अन्य विभिन्न स्वरूपको प्रचुर क्षमता पहिचान भएता पनि भौगोलिक तथा स्थानीय बौद्धिक व्यक्तित्वको कमीले बिकास हुन नसकेको अवस्था रहेको छ। घरपझोड गाउँपालिकामा प्रकाशको रूपमा प्रयोगमा आएका उर्जालाई प्रमुख मानेर गरिएको सर्वेक्षणमा यस क्षेत्रमा करीव ५८४ घरधुरी (मान्छे बस्ने घरधुरी) सम्म विद्युत लाइनको विस्तार गरिएको छ। जसमा ४३ वटा घरधुरीमा जल विद्युत र सौर्य उर्जा दुवै जडान भएका छन्। यस गा. पा. मा विद्युत जडान र वितरणमा निलगिरी उपभोक्ता सहकारी संस्था लि.को ठुलो हात रहेको छ। यहाँ सौर्य उर्जालाई प्रकाशको दोस्रो उर्जाको रूपमा प्रयोग गरेको पनि पाईएको छ।

तालिका नं. १७ : बत्ती प्रयोगको आधारमा घरपरिवार विवरण

बडा नं.	बत्तिको श्रोत		
	विजुली मात्र	विद्युत र सोलार	विद्युत नभएको
१.	४९	०	०
२.	१२४	१	०
३.	१५१	९	०
४.	११०	३२	०
५.	१०७	१	०

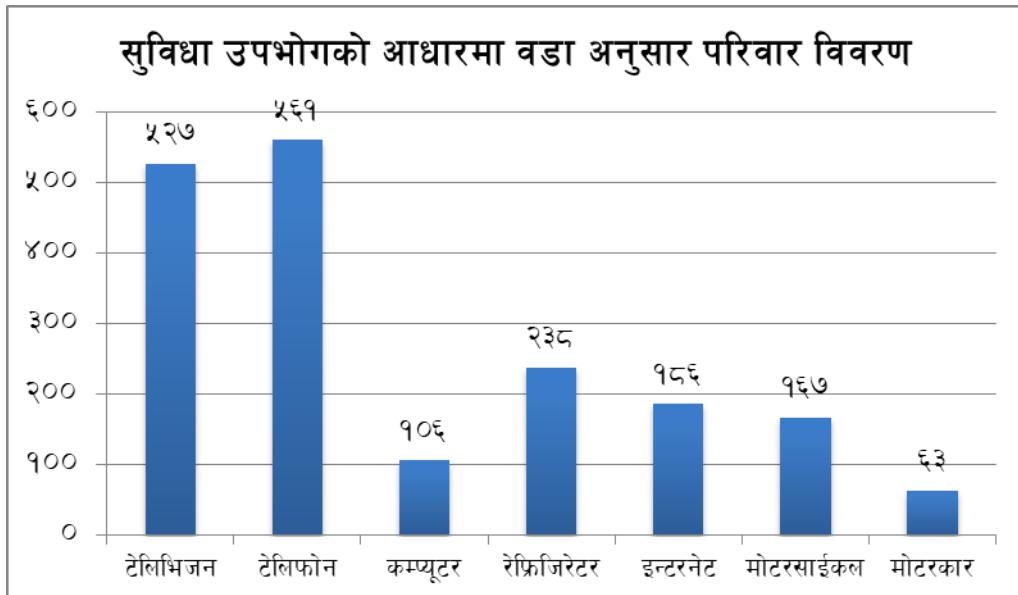
श्रोत: बडा सर्वेक्षण, २०७५

४.८ सुविधा उपभोगको आधारमा वडा अनुसार परिवार विवरण

तालिका नं. १८ : सुविधा उपभोगका आधारमा परिवार सँख्या

वडा नं.	टेलिभिजन	टेलिफोन	कम्प्यूटर	रेफ्रिजिरेटर	इन्टरनेट	मोटरसाईकल	मोटरकार
१	४४	४८	१६	२२	१८	२६	६
२	११३	११८	२४	६३	३२	४०	१८
३	१४०	१५८	३९	५६	५०	५२	२४
४	१३५	१३९	१९	५३	५३	४३	१२
५	९५	९८	८	४४	३३	६	३
जम्मा	५२७	५६९	१०६	२३८	१८६	१६७	६३

श्रोत: वडा सर्वेक्षण, २०७५

४.९ साक्षरता र शैक्षिक योग्यताको आधारमा जनसँख्या विवरण

तालिका नं. १९ : साक्षरता र शैक्षिक योग्यताको आधारमा जनसँख्या विवरण

वडा नं.	निरक्षर	साक्षर	पूर्व प्राथमिकता	आधारभूत	माध्यमिक	स्नातक	स्नातकोत्तर	पि.एच.डि
१	१०	५०	३०	८९	१६१	५८	१३	१
२	६५	५५	४९	१७९	२२५	२९	११	५
३	७२	२४८	४०	७५	२४६	६२	१७	८
४	११०	८०	३०	१२६	१९९	६६	१२	१
५	९४	६२	२०	२२१	२१६	६१	११	०
जम्मा	३५१	४९५	१६९	६९०	१०४७	२७६	६४	१५

श्रोत: वडा सर्वेक्षण, २०७५

४.१० वडागत आम्दानी तथा खर्चको अनुपात

तालिका नं. २० : वडागत आम्दानी तथा खर्चको अनुपात

वडा नं.	आम्दानी	खर्च	अनुपात
१	३०९.८	८३९.३५	०.३६
२	३८३.६५	१७८.२५	२.१५२
३	९०९.५	७६४.६३५	१.१८९
४	५६९.९४	४४९.९४	१.२६७
५	२६२.७९	१८३.८४	१.४२९

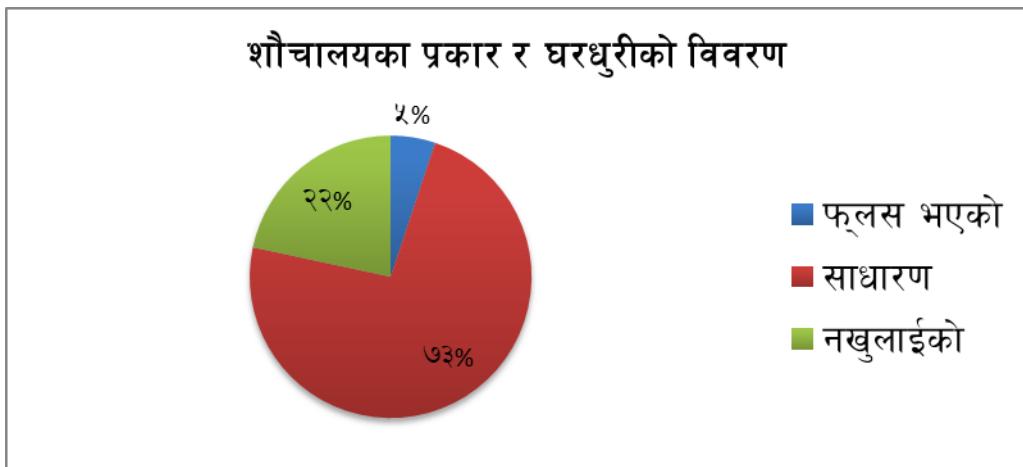
श्रोत: वडा सर्वेक्षण, २०७५

४.११ शौचालयका प्रकार र घरधुरी

शौचालय मानव संस्कार, तथा मानवीय सभ्यताको परिचायक र स्वास्थ्यको महत्वपूर्ण आधार हो । वातावरणलाई सफा राख्न, रोगहरुको न्युनिकरण गरि स्वास्थ्यका सूचकलाई सकारात्मक बनाउन राज्यले शौचालयको प्रयोगलाई बढावा दिने कार्य गरिरहेको छ । साथै सुरक्षित र स्वच्छ रूपमा शौचालयको प्रयोग होस भनि नागरिक सचेतनाका विभिन्न कार्यक्रम गरेको छ । यत्ति मात्र होइन नागरिकले शौचालयको सुरक्षित र अनिवार्य प्रयोग गरुन भन्ने उदेश्यले शौचालय अनिवार्य गर्ने पहल गरेको छ । मुस्ताङ जिल्ला खुल्ला दिशामुक्त जिल्ला घोषणा भएको जिल्ला हो । समयको चक्रसँगै घरपमोड गाउँपालिकामा फ्लस भएका शौचालयहरु प्रयोग गर्ने क्रम वढ्दो छ, यस हिसावले हाल २०७५ को सर्वेक्षण अनुसार लगभग ५ प्रतिशत घरपरिवारमा फ्लस शौचालयको सुविधा छ । वढ्दो पर्यटकीय अवस्था र चेतना को हिसावले पनि अवका केही वर्षमा सफा र सुरक्षित शौचालय प्रयोग गर्ने क्रम वढ्दै जाने विश्वास गर्न सकिन्छ ।

तालिका नं. २१ : शौचालयका प्रकार र घरधुरीको विवरण

वडा नं.	शौचालय सुविधा भएका घर		जम्मा
	फ्लस भएको	साधारण	
१.	२	६१	६३
२.	९	८८	९७
३.	११	१४१	१५२
४.	१२	९६	१०८
५.	२	१२८	१३०

४.१२ वडा अनुसार सक्षम व्यक्तित्व

तालिका नं. २२ : वडा अनुसार सक्षम व्यक्तित्व

वडा नं.	कृषि / पशु	ईन्जिनियरिङ	वन	मेडिसिन	वकिल	पत्रकार	शिक्षक
१	३	३	०	७	०	२	
२	०	०	०	१	०	०	०
३	३	४	०	१६	०	१	१६
४	३	५	२	४	०	१	२२
५	३	८	०	१४	०	१	५
जम्मा	१२	२०	२	४२	०	५	४३

स्रोत : वडा सर्वेक्षण २०७५

४.१३ वार्षिक कार्यक्रमबाट लक्षित कार्यक्रमतर्फ भएको बिनियोजन तथा खर्चको अवस्था

तालिका नं. २३ : वार्षिक कार्यक्रमबाट लक्षित कार्यक्रमतर्फ भएको बिनियोजन तथा खर्चको अवस्थाको विवरण

आर्थिक वर्ष	लक्षित कार्यक्रम	बिनियोजित रकम	बिनियोजित रकम
	महिला <ul style="list-style-type: none"> सीप, क्षमता विकास तथा आयआर्जन कार्यक्रम 	१२,००,०००।	
	<ul style="list-style-type: none"> वालवालिका लक्षित कार्यक्रम 	६,९०,०००।	
	दलित, जनजाती वा सीमान्तकृत <ul style="list-style-type: none"> दलित, जनजातीको उत्थान सम्बन्धित कार्यक्रमहरु 	१२,८१,५९०	

	अन्यः जेष्ठ नागरिक, एकल महिला, अपाङ्गता भएका नागरिकको स्वास्थ्य उपचार, विपन्न नागरिक सहायता कार्यक्रमहरु		
--	---	--	--

स्रोत : गाउँपालिकाको कार्यालय

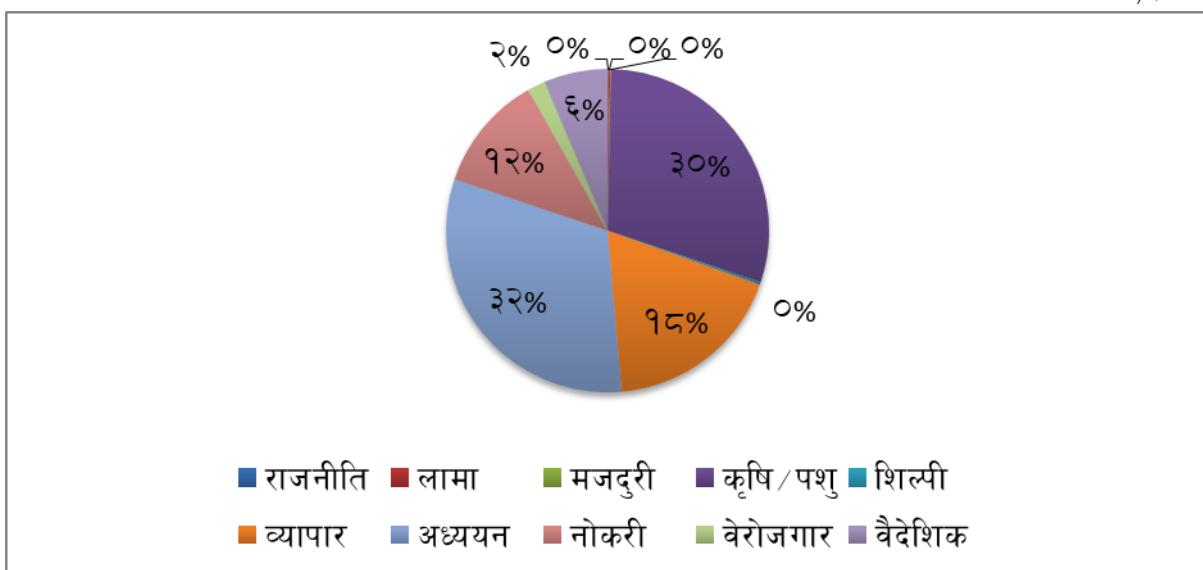
४.१४ मुख्य पेशा सम्बन्धी विवरण

विविध वातावरणीय, भौगोलिक साथसाथै माटोको उव्जाउपनको कमिको वावजुद पनि यस गाउँपालिकाका करिव ३० प्रतिशत जनसँख्या कृषिमा आवद्ध हुनुलाई अत्यन्त सकारात्मक रूपमा लिन सकिन्छ । विशेषत डाँडाहरुको विचविचमा रहेका खोंच तथा केही समथल भूभागहरुमात्र कृषिको लागि उपयुक्त रहेको यस गाउँपालिकामा कृषिजन्य वस्तुहरुको उत्पादन वढाउनको लागि आधुनिक कृषि प्रणालिमा जोड दिनु अत्यन्त आवश्यक देखिन्छ । आवश्यकताअनुसार कृषकहरुलाई अनुदान तथा प्रोत्साहन साथसाथै वजारीकरणमा सहजता र आधुनिक भण्डारणको विकास गर्न सके कृषकहरुलाई राहत पुग्ने देखिन्छ । यसवाहेक गाउँपालिकामा व्यापार, नोकरी गर्ने जनसँख्या पनि उल्लेख्य रूपमा देखिन्छ । यससम्बन्धी विवरण तलको तालिकामा देखाईएको छ ।

तालिका नं. २४ : मुख्य पेशाका आधारमा जनसंख्याको विवरण :

बडा नं.	राजनीति	लामा	मंजुरी	कृषि/पशु	शिल्पी	व्यापार	अध्ययन	नोकरी	वेरोजगार	वैदेशिक
१	०	०	०	९२	३	१०१	१३०	४७	०	१५
२	०	०	०	२२७	२	९५	११४	७५	०	२७
३	१	६	२	१८०	१	१४१	२५२	९९	०	५४
४	०	०	०	२०५	२	९४	१८८	५८	२८	४९
५	१	६	०	२०३	०	१२२	१९५	७५	२७	४९

स्रोत : बडा सर्वेक्षण २०७५

४.१५ प्रकोपबाट भएको क्षति सम्बन्धी विवरण

गाउँपालिकामा प्रकोपबाट भएको क्षति सम्बन्धी विवरण तलको तालिकामा दिइएको छ । जसअनुसार यस गाउँपालिकामा गतवर्षको नदी कटान र असिनाको कारण सबैभन्दा धेरै भौतिक क्षति भएको छ । नदी कटान र असिना भन्दा पछि वढि क्षति बाढी, हावाहुरी, हिमपातले भएको छ । यसैगरि खोला आसपासमा भएको वस्ती पनि नदिले कटान गरि क्षती पुर्याएको छ । यसै सन्दर्भमा हालसालै मात्र जापान सरकारले मार्फा क्षेत्रमा ४२० मीटर लामो तटवन्ध निर्माणको लागि करीव ९२ लाख सहयोग गर्ने प्रतिवद्धता समेत जनाईसकेको छ भने अन्य क्षेत्रहरूमा पनि सम्भावित प्रकोप नियन्त्रणको लागि सम्बन्धित निकायबाट पहल गर्नुपर्ने आवश्यकता देखिन्छ ।

तालिका नं. २५ : प्रकोपबाट भएको क्षति सम्बन्धी विवरण

क्षति विवरण	विपदको क्षेत्र अनसार क्षति विवरण								पुल	
	वडा नम्बर	घरगोठ		पशुपंक्ती		बाली र जग्गाजमीन		सिंचाई र खानेपानी		
		परिवार	क्षति रकम(रु.)	परिवार	क्षति रकम (रु.)	परिवार	क्षति रकम (रु.)	परिवार	क्षति रकम (रु.)	
आगलागी	२	१	४५००००							
आगलागी	३	१	२०००००							
आगलागी	४	१	१०००००							

बाढी डुवान							१४४	५०००० ०	
पहिरो									१४९
शितलहर									
रोग माहामारी									
सर्पको टोकाइ									
भूकम्प	४	७	७ करोड						
जंगली जनावरबाट क्षती	१,५			२	४६०,०० ०				
अन्य									
जम्मा									

स्रोत : वडा सर्वेक्षण २०७५

४.१६ गाउँपालिकाका सम्भाव्य जोखिमयुक्त स्थानहरु

तालिका नं. २६ : गाउँपालिकाका सम्भाव्य जोखिमयुक्त स्थानहरु

क्र. सं.	जोखिम युक्त स्थान	कारण	असर
१	स्याड खोला सम्भावित क्षति हुने	वर्खायाममा खोला बढ्नाले	वडा नं ३ को वस्ती र जमिन कटौन
२	काली गण्डकी किनार	वर्खायाममा खोला बढ्नाले	वडा नं ३, ४, ५ को वस्ती र जमिन कटौन
३	दुम्बा खोला	वर्खायाममा खोला बढ्नाले	वडा नं ५ को वस्ती दुम्बा तथा सम्ले र जमिन कटौन
४	कुनैद्यू पहाड	वर्खायाममा खोला बढ्नाले	वडा नं ५ को वस्ती
५	मार्फाको राज खोला	वर्खायाममा खोला बढ्नाले	वडा नं. २ को वस्ती

स्रोत : वडा सर्वेक्षण २०७५

४.१७ घरभाडामा वस्नेहरुको विवरण

यस गाउँपालिकामा भाडामा वस्ने जनसंख्या केही मात्रामा भए पनि रहेको छ । यस क्षेत्रमा ५ वटा वडामा केही न कोही मात्रामा घर परिवार संख्या भाडाको घरमा बसेको देखिन्छ । यसरी भाडाको घरमा वस्नेहरु पनि धेरैजसो काम तथा जागिरको सिलसिलामा अस्थायी

समयको लागि बसोवास गरेको पाइन्छ । साथै नीजि, भाडा, संस्थान र जग्गा मात्र भएको विवरण तलका तालिकामा राखिएको छ ।

तालिका नं. २७ : घरभाडामा बस्नेहरुको विवरण

वडा नं.	घरभाडामा बस्नेको परिवार संख्या
१	११ परिवार
२	२८ परिवार
३	१७ परिवार
४	३४ परिवार
५	१४ परिवार

स्रोत : वडा सर्वेक्षण २०७५

वडा	नीजि	भाडा	संस्थान	जग्गा मात्र भएको	जम्मा
१	६३	११	०	११	८५
२	९७	२८	०	०	१२५
३	१५२	१७	३	३५	२०७
४	१०८	३४	०	१	१४३
५	१३०	१४	०	०	१४४
जम्मा	५५०	१०४	३	४७	७०४

५. गाउँपालिकाको सामाजिक अवस्था

५.१ शैक्षिक अवस्था

५.१.१ शैक्षिक संस्थाहरुको विवरण

शिक्षा मानव जिवनको अभिन्न पाटो हो । जसले मानवलाई जीवनको उचाईसम्म पुग्नलाई मद्दत पुर्याउँदछ । शिक्षाको महत्व तथा आवश्यकता आजको समयमा दिनानुदिन बढ्दै गइरहेको अवस्था छ । आजको समयमा शैक्षिक क्षेत्रमा उचित व्यवस्थापन गर्न सकिए मात्र गाउँको मुहार फेर्न सकिन्दै । बर्तमान समयमा शिक्षाको शैलिहरु परिवर्तन हुँदै गइरहेका छन् । हिजोका दिनमा जस्तो पारम्परिक रूपले आजको समाज अगाडि बढ्न सक्तैन । यसका लागि शिक्षा क्षेत्रको उचित विकासमा ध्यान दिनुपर्ने आवश्यकता रहेको छ ।

तालिका नं. २८ : शैक्षिक संस्थाहरुको विवरण

विवरण	सरकारी	सामुदायिक	निजी विद्यालय	कुल
आधारभुत		६	१	७
मा. वि.		२	१	३
उ.मा. वि.		-	-	-
क्याम्पस		१	-	१
वेद विद्याश्रम				
मदरशा				
अन्य	प्राविधिक शिक्षालय			
	सीप विकास तालिम केन्द्र			
	सामुदायिक बालविकास केन्द्र			

स्रोत : बडा सर्वेक्षण २०७५

५.१.२ गाउँपालिकामा रहेको विश्वविद्यालय तथा कलेजहरु

उच्च शिक्षाको महत्व तथा आवश्यकता आजको समयमा दिनानुदिन बढ्दै गइरहेको अवस्था छ । आजको समयमा उच्च शैक्षिक क्षेत्रमा उचित व्यवस्थापन गर्न सकिए मात्र गाउँको मुहार फेर्न सकिन्दै । यस गाउँपालिकामा एक मात्र तेज निरला जनहित बहुमुखी क्याम्पस रहेको छ ।

तालिका नं. २९ : गाउँपालिकामा रहेको विश्वविद्यालय तथा कलेजको विवरण

क्र.सं.	उ.मा.वि.,कलेजको नाम	ठेगाना	सञ्चालित कार्यक्रम तथा तह	बिद्यार्थी संख्या
१.	तेज निरला जनहित बहुमुखी क्याम्पस	जोमसोम	शिक्षा र व्यवस्थापन	३००

स्रोत : वडा सर्वेक्षण २०७५

५.१.३ वडा अनुसार साक्षरता प्रतिशत

घरपभोड गाउँपालिकाको साक्षरता प्रतिशतलाई तलको तालिकाम वडागत हिसावमा देखाइएको छ । यस तालिकामा साक्षरता प्रतिशत कुल जनसंख्याको आधारमा शिक्षित व्यक्तिको जनसंख्यालाई तुलना गरि औसतमा निकालिएको हो । तलको तालिका अनुसार यो गाउँपालिकालाई पूर्ण साक्षर क्षेत्र भन्न सकिन्छ ।

तालिका नं. ३० : वडा अनुसार साक्षरता प्रतिशत

वडा नं.	साक्षरता प्रतिशत	
१	औषतमा	९८
	महिला	९८
	पुरुष	९८
	दलित	९८
	जनजाती	९८
	अन्य जाती	९८
२	औषतमा	९८
	महिला	९८
	पुरुष	९८
	दलित	९८
	जनजाती	९८
	अन्य जाती	९८
३	औषतमा	९५
	महिला	९५

	पुरुष	९५
	दलित	९५
	जनजाती	९५
	अन्य जाती	९५
४	औषतमा	९८
	महिला	९८
	पुरुष	९८
	दलित	९८
	जनजाती	९८
	अन्य जाती	९८
५	औषतमा	९५
	महिला	९५
	पुरुष	९५
	दलित	९५
	जनजाती	९५
	अन्य जाती	९५
जम्मा		९८

स्रोत : बडा सर्वेक्षण २०७५

५. २ स्वास्थ्य सम्बन्धी

५. २. १ स्वास्थ्य संस्था

हालसम्मको अवस्था हेर्दा यस गाउँपालिकामा जनस्वास्थ्य क्षेत्रमा हुँदै आएको लगानी र प्रयासहरूको फलस्वरूप गाउँवासीको लागि स्वास्थ्य स्थिति विगतको भन्दा राम्रो हुँदै गएको भएता पनि जनताहरूको स्वास्थ्य स्तरमा सन्तोषजनक सुधार ल्याई गुणस्तरीय, दिघायु जिवन यापन गर्ने अवस्थामा पुर्याउन बाँकी नै रहेको छ । गाउँपालिकामा रहेका स्वास्थ्य संस्था निम्नानुसार रहेका छन् ।

तालिका नं. ३१ : स्वास्थ्य संस्थाको विवरण

वडा	बेड संख्या	स्वास्थ्य संस्थाको नाम
जोमसोम	१५	जिल्ला अस्पताल मुस्ताड
मार्फा		मार्फा स्वास्थ्य चौकी
जोमसोम		जोमसोम स्वास्थ्य चौकी, ठिनी

स्रोत : वडा सर्वेक्षण २०७५

५.२.२ २०७३/७४ मा पुर्याएका सेवाहरुको विवरण

तालिका नं. ३२ : २०७३/७४ मा पुर्याएका सेवाहरुको विवरण

H. CURATIVE SERVICES	Hospital	Marpha	Thini	Total
Outpatient (OPD) new visits	6627	1551	1359	9537
Total number of emergency case	1531	0	0	1531
Total number of Inpatient	221	0	0	221
Total number of laboratory service	4426	0	0	4426
Total number of x-ray service	648	0	0	648
Total number of USG(video X-ray)	620	0	0	620
Total number of ECG(Electro CardioGram)	104	0	0	104

स्रोत : जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय मुस्ताड

५.२.३ स्वास्थ्य सम्बन्धि जनशक्तिको अवस्था

तालिका नं. ३३ : स्वास्थ्य सम्बन्धि जनशक्तिको अवस्था

SN	POSTS	GOVERNMENT			CURRENTLY AVAILABLE		
		Sanctioned post (in number)	Fulfilled (in number)	Non Fulfilled (in number)	Among government sanction (in number)	Contracted from MoH (in number)	Local and other resources (in number)
		Technical Staffs					
1	Medical Officer	2	1	1	1	1	0
2	HA	2	1	1	1	1	0
3	Staff Nurse	2	1	1	1	0	0
4	AHW	6	6	0	6	0	0
5	ANM	6	4	2	4	1	1

6	Lab Tecnician	1	0	1	0	1	0
7	Lab Assistant	1	0	1	0	1	0
8	Redio Grapher	1	1	0	1	0	0
9	Dark room Assistant	1	0	1	0	0	0
Administrative (Non-Technical)		1	1	0	1	0	0
	Office Assistant	5	5	0	5	0	0
	Total	28	20	8	20	5	1

स्रोत : जिल्हा स्वास्थ्य कार्यालय मुस्ताङ

५.२.४ मासिक रूपमा सञ्चालन हुने खोप तथा गाउँघर क्लिनिक

तालिका नं. ३४ : मासिक रूपमा सञ्चालन हुने खोप तथा गाउँघर क्लिनिक

क्लिनिक	मासिक	स्थान
खोप क्लिनिक	४ गते	मुस्ताङ अस्पताल
		स्याङ गाउँ
	५ गते	मार्फा स्वा. चौकी
		ठिनी स्वा. चौकी
	६ गते	छैरो गाउँ
	७ गते	चिमाड गाउँ
	१९ गते	छैरो गाउँ
गाउँघर क्लिनिक	२० गते	स्याङ गाउँ
		दुम्बा गाउँ
	२१ गते	चिमाड गाउँ

५.२.५ सुरक्षित मातृत्व सम्बन्धि विवरण

तालिका नं. ३५ : सुरक्षित मातृत्व सम्बन्धि विवरण (क) २०७३/७४

वडा नम्बर	गत वर्षको गर्भवती/प्रसुती भएका महिला संख्या	टि.टि. खोप लिने गर्भवती		गर्भावस्थाको४ पटक जाँच गराउने गर्भवती संख्या	प्रसुती भएको आधारमा गर्भवतीको संख्या		
		टी.टी. १ (पहिलो जाँचमा)	टी.टी. २ (पहिलो खोप लिएको एक महिना पछि)		स्वास्थ्य संस्थामा	दक्ष स्वास्थ्यकर्मीको सहयोगमा घरमा	स्वास्थ्यकर्मीको अनुपस्थितिमा घरमा
१ देखि ५	२९		२८	३७	२८	१	

स्रोत : जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय मुस्ताङ

तालिका नं. ३६ : सुरक्षित मातृत्व सम्बन्धि विवरण (ख) २०७३/७४

वडा नम्बर	गर्भावस्था/प्रसुती अवस्था/सुन्केशी पथिको ६ हप्ता भित्र मृत्यु भएका महिला	जीवित नवजात शिशु संख्या	मृत जन्म नवजात शिशु	जन्मेको २८ दिनभित्र मृत्यु भएका नवजात	१५-४८ वर्षका महिलाको संख्या	परिवार नियोजनको साधन प्रयोग गर्ने		महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका संख्या	
						परिवार नियोजनको साधन प्रयोग गर्ने			
						महिला	पुरुष		
१ देखि ५	०	२९६	०	०	३४६		२४८		२०

स्रोत : जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय मुस्ताङ

५.३ धार्मिक स्थलको नाम

गाउँपालिकाका अधिक जनसँख्या बौद्ध धर्मावलम्बी रहेका छन् । यसैकारण उल्लेख्य रूपमा यहाँ बौद्ध सम्प्रदायको संस्कृति तथा संस्कार भल्काउने खालका गुम्बाहरु रहेका छन् । बौद्ध वाहेक सानो संख्यामा हिन्दुहरुको मन्दिर र केही चर्च पनि भेटिएका छन् भने अरु धर्मावलम्बी भएता पनि सोहि बमोजिमका संस्कृति भल्काउने स्थलहरु नभएको पाइयो ।

तालिका नं. ३७ : धार्मिक स्थलको विवरण

क्र.स	मन्दिर	मस्जिद	गुम्बा	चर्च	अन्य
१	शिवमन्दिर		छेरवाड छैरोगुम्बा (छैरो)	२	
२	गणेश मन्दिर		हकिं		
३	सरस्वती मन्दिर		छहरा		

४			सम्ते छ्योलिङ - मार्फा	
५			प्रा.	
६			टसि ल्हाखाड- स्थाड	
७			धोछिलिङ आनी -स्थाड	
८			उर्किन छोको लडस्याडने फोपे	
९			थुटुड	
१०			क्षेचेन कुडग ट्योखोरलिङ	
११			कुछ्यप तेरझा (दुम्वा)	
१२			युड्हुड कुण्डाकै लिङ वोन गुम्वा (जोमसोम)	
१३			फखिम कर्पो	
१४			हि सुम गुम्वा (मार्फा)	
१५			स्याडफोला (स्याड)	

स्रोत : वडा सर्वेक्षण २०७५

५.४ तालतलैया र प्राकृतिक पोखरीको नाम

नेपाल पर्यटनको लागि विश्वमै चर्चित रहेको छ । नेपालका सुन्दर हिमाल, पहाड, खोला नदि, ताल, विषम भूगोल लगायतका प्राकृतिक सम्पदाहरु पर्यटनका हिस्सा हुन् । नेपालमा यस्ता प्राकृतिक सम्पदाहरु असंख्य रहेका छन् । घरपभोड गाउँपालिकामा पनि प्राकृतिक सम्पदाहरुको भरिपूर्णता रहेको छ । यहाँका सुन्दर हिमालहरु, त्यारुभ्यो भ्यू टावर, पुराना गुम्बाहरु, थकाली तथा गुरुड जातिको संस्कृति भल्काउने म्युजियमहरु र हिमालहरुको मनोरम दृश्य तथा तालतलैया र पोखरीहरु यस क्षेत्रका आर्कषणका केन्द्रहरु हुन् । यस्ता प्राकृतिक सम्पदामध्येका यस क्षेत्रमा रहेका ताल तथा पोखरीहरुको विवरण निम्नानुसार रहेको छ :

तालिका नं. ३८ : तालतलैया र प्राकृतिक पोखरीका विवरण

क्र.सं.	नाम	गा.पा/नपाको वडा नं.	कैफियत
१	वराह पोखरी	१	
२	दुम्वा ताल	५	
३	क्षमा ताल	५	

स्रोत : वडा सर्वेक्षण २०७५

५.५ महिला तथा बालबालिका कार्यालय मुस्ताङ्ड्वारा गठित समूह समितिको विवरण

सि.नं.	समितिको नाम	ठेगाना	समूह संख्या	सदस्य संख्या	दलित	जन जाति	अन्य	अध्यक्षको नाम	गठन तथा पुनरगठन मिति	संस्थाको नाम	अध्यक्षको नाम
१	चिमाड महिला विकास समिति	चिमाड	५	२४	८	१५	१	सुकमाया वि.क.	२०७३।५।२७		
२	छैरो महिला विकास समिति	छैरो	५	२५	४	२१		मिना गौचन	२०७४।६।१९		
३	लालीगुरास महिला विकास समिति	मार्फा	७	३९	३९			शान्ति परियार	२०७१।९।२।९	मार्फा महिला विकास मूल समिति मार्फा	श्री बुद्ध ज्वारचन
४	निलगिरी महिला विकास समिति	मार्फा	८	५६		५६		वृद्ध लालचन	२०७४।९।२।२८		
५	स्याडफोला महिला विकास समिति	मार्फा ५ स्याड	४	१७	३	१४		डिलमाया थकाली	२०७४।३।२१	श्री समाजसेवा बचत तथा कृष्ण सहकारी सं.लि. स्याड	श्री उषा थकाली
६	टसीलखाड महिला विकास समिति	मार्फा ६,७ स्याड	५	२३	५	१८		सनदेवी थकाली	२०७४।३।२१		
७	घरपझाड महिला विकास समिति	मार्फा ८ स्याड	४	२२		२१	१	कमला थकाली	२०७४।३।२१		
८	प्रगतिशिल महिला विकास समिति	पुथाड एअरपोर्ट	७	३९	२	३७		मोहन कुमारी शेरचन	२०७४।९।९।९	श्री पुथाड आमा बहुमुखी सं.लि.एअरपोर्ट	श्री विष्णु थकाली
९	लालीगुरास महिला विकास समिति	जोमसोम ७,८	७	४१	५	३६		सरिता थकाली	२०७४।३।२३	श्री न्यू निलगिरी बहुउद्देश्यीय सहकारी संस्था लि. जोमसोम	श्री रजनी शेरचन
१०	सुनगाभा महिला विकास समिति	जोमसोम ५,६	५	३०	३	२६	१	मीम कुमारी शेरचन	२०७४।३।२३		

११	होइसरघाड महिला विकास समिति	ठिनी १	४	२०	५	१५		जमुना थकाली	२०७३९९९९९	श्री घरपभोड महिला विकास मूल समिति ठिनी	श्री जमुना थकाली
१२	नमू महिला विकास समिति	ठिनी २	५	२२	७	१५		उर्किन थकाली	२०७३९९९९९		
१३	मेसोकोन्तो महिला विकास समिति	ठिनी ३	४	२०	२	१८		मदना थकाली	२०७३९९९९९		
१४	कुछपतेरडा महिला विकास समिति	ठिनी ४	४	२२	४	१८		बत्ती थकाली	२०७३९९९९९		
१५	दुम्बा सम्ले महिला विकास समिति	दुम्बा	५	२५	२	२३		लक्ष्मी मगर	२०७४५२०		
	जम्मा :		७९	४२५	८९	३३३	३				

६. भौतिक पूर्वाधार विकासको अवस्था

६.१ गाउँपालिका भित्र भएका सडक

यस गाउँपालिकाका सबै वडा सडक संजालमा आवद्ध भइसकेका छन् तर पनि सडकको स्तरोन्नती गर्ने कार्य गाउँपालिकाको प्राथमिकतामा रहेको देखिन्छ। सम्रगमा भन्नुपर्दा वर्तमान अवस्थामा यस गाउँका सबै वडा कच्च सडक संजालसंग जोडिएको छ।

तालिका नं. ३९ : गाउँपालिका भित्र भएका सडकको विवरण

क्र.सं.	सडकको वर्गीकरण	लम्बाई कि.मि.	सडकले नाम
१	धुले / ग्रामेल सडक	३७.५	जोमसोम-पैरोथाप्ला
२	धुले / ग्रामेल सडक	२१	जोमसोम-मुक्तिनाथ (११ कि.मि. कालोपत्रे)
३	धुले / ग्रामेल सडक	४	जोमसोम-ठिनी-दुम्बा सडक
४	धुले / ग्रामेल सडक	८	मार्फा-धवाड आलुवारी
५	धुले / ग्रामेल सडक	१०	टुकुचे-भोड कृषि सडक
६	धुले / ग्रामेल सडक	२५	जोमसोम-ढल्के डाँडाँ-दुम्बा साडता

स्रोत : वडा सर्वेक्षण २०७५

६.१.१ गाउँपालिका भित्र भएका पैदल मार्ग

तालिका नं. ४० : गाउँपालिका भित्र भएका पैदलमार्गहरू

क्र.सं.	वडा नं.	सडकको नाम	जोडिने मार्ग		लम्बाई (कि.मि)	प्रकार(कच्ची, ग्रामेल, कालोपत्रे)	लाभान्वित जनसंख्या
			देखि	सम्म			
१	४ र ५	जोमसोम - ठिनी - भ्यू टावर	जोमसोम	ठिनी	१३	कच्ची	
२	४, ५, २ र १	जोमसोम- ठिनी - दुम्बा - पुल्चोक - तिब्बेतियन क्याम्प	जोमसोम	चिमाड	२५	कच्ची	
३	४ र ५	जोमसोम - ठिनी - तिलोचो	जोमसोम	तिलिचो	८०	कच्ची	
४	४ र ५	जोमसोम - ठिनी - क्षमा ताल	जोमसोम	क्षमा ताल	१२	कच्ची	
५	२	मार्फा घौलागिरी वेस क्याम्प	मार्फा	घौलागिरी वेसक्याम्प	५०	कच्ची	

स्रोत : वडा सर्वेक्षण २०७५

६. २ वातावरण तथा सरसफाई

गाउँपालिकाको वातावरणीय सरसफाई तथा पूर्वाधार विकासको वर्तमान अवस्थालाई हेर्दा यस गाउँपालिकामा वातावरण संरक्षण संवर्द्धन तथा प्रवर्द्धन लगायतका कार्यक्रमलाई संचालन गर्ने गरिएको छ। यसैगरि वातावरणीय सचेतना अभियान, वृक्षारोपण, हरित पर्याप्यटन जस्ता कार्यहरु गरि वातावरण संरक्षणमा विशेष जोड दिइएको छ। साथै गाउँपालिकामा सामुदायिक बनको अवधारणालाई आत्मसाथ गरिएको, समय समयमा विभिन्न स्वास्थ्य तथा सरसफाईका कार्यक्रमको संचालन गर्ने, जनचेतना फैलाउने, शौचालय निर्माणको लागि अनुदान उपलब्ध गराउने साथै घरायसी सफाई सम्बन्धी जनचेतनामुलक कार्यक्रम र विपन्न वर्गलाई वातावरणीय सफाईको लागि आवश्यक सहायता उपलब्ध गराउने, सरसफाईलाई जोड दिनेगरि बेलाबखत विद्यालय स्तरीय कार्यक्रमको संचालन, गाउँस्तरमा विविध चाडपर्व वा दिवसको उपलक्ष्य पारेर संचालन गरिने क्रियाकलाप लगायतका कार्यक्रमहरूले निरन्तरता पाइरहेका छन्। साथै यस्ता कार्यहरुमा यस क्षेत्रका गैर-सरकारी संस्थाहरुको समेत सक्रिय योगदान रहेको छ। यस गाउँपालिकामा पाँच वटा सार्वजनिक शौचालयहरु रहेका छन्।

६. ३ कृषि सेवा केन्द्र, उपकेन्द्र, कृषक समूह

नेपाल कृषि अर्थतन्त्रको उपज बोकेको देश हो। यहाँका धेरैजसो जनसंख्या कृषि पेशामा आवद्ध छन्। हिजोका दिनमा भन्दा आजको दिनमा कृषि विकासका नयाँ-नयाँ कार्यक्रमको संचालनले यस पेशामा आवद्ध व्यक्तिहरुको जीवनशैली बदलिदै गएको छ।

तालिका नं. ४१ : कृषि सेवा केन्द्र, उपकेन्द्र, कृषक समूहको विवरण

क्र.सं.	गापा/नपाको नाम	भवनको प्रकृति : वटा			गापा/नपाको वडा नं.	कैफियत
		गोटा	कच्ची	पक्की		
१	कृषि सेवा केन्द्र, मार्फा	१		✓	३	३ कोठे भवन

स्रोत : वडा सर्वेक्षण २०७५

६. ४ पशु सेवा केन्द्र, उपकेन्द्र, कृषक समूह

गाउँपालिकामा १ वटा मात्र पशु सेवा केन्द्र रहेको छ। जसमा घरपझोड गाउँपालिका वडा नं २ मा रहेका पशुसेवा केन्द्रको आफ्नै भवन छ। यो केन्द्रले पशुको उपचार, विकास तथा

उन्नत जातको पशु पालन लगायत पशु सम्बन्धी विशेषज्ञ सेवाको कृषकलाई जानकारी दिन मध्यत पुर्याई रहेको छ ।

तालिका नं. ४२ : पशु सेवा केन्द्र, उपकेन्द्र, कृषक समूहको विवरण

क्र.सं.	गापा/नपाको नाम	भवनको प्रकृति : वटा			गापा/नपाको वडा नं.	कैफियत
		गोटा	कच्ची	पक्की		
१	पशु सेवा केन्द्र, मार्फा	१	✓		२	

स्रोत : वडा सर्वेक्षण २०७५

६.५ हुलाक सेवा केन्द्र

घरपझोड गाउँपालिकामा रहेका हुलाक तथा हुलाक सेवा केन्द्रलाई तलको तालिकामा देखाइएको छ । संचारको सबैभन्दा पुरानो र औपचारिक साधन हुलाक हो । हालका दिनहरुमा हुलाकको कार्य गर्ने विविध स्वरूपका संचारका साधनहरु आएता पनि संचारका कार्यहरुमा औपचारिकता तथा आधिकारीकताका लागि हुलाकको नै बढि प्रयोग हुने गर्दछ । कुनैवेला सूचना तथा जानकारी आदानप्रदान गर्न भ्याई नभ्याई देखिने हुलाक सूचना तथा संचार प्रणालीमा आएको आधुनिक स्वरूप संगै नयाँ-नयाँ सेवा स्वरूपलाई अवलम्बन गर्दै परिमार्जन हुने क्रममा रहेका छन् । यसै क्रममा राज्यले दिएका हुलाकको साविक प्रवृत्ति भन्दा नयाँ स्वरूपका कार्यहरु जस्तै विभिन्न सेवामा दरखास्तको लागि फर्म दर्ता गराउने, वचतका कार्यक्रमहरु संचालन गर्ने लगायतका नयाँ जिम्मेवारीको वहन गर्दै आफूलाई परिमार्जन गराउदै गइरहेका छन् ।

तालिका नं. ४३ : हुलाक सेवा केन्द्रको विवरण

क्र.सं.	गापा/नपाको नाम	भवनको प्रकृति : वटा			गापा/नपाको वडा नं.	कैफियत
		गोटा	कच्ची	पक्की		
१	जिल्ला हुलाक कार्यालय	१		✓	४	आफू भवन (आवास सहित)
२	इलाका हुलाक कार्यालय, मार्फा	१		✓	२	आवास सहित

स्रोत : वडा सर्वेक्षण २०७५

६.६ वसपार्क वा वस स्टेशन

गाउँपालिकामा हालसम्म दुईवटा वसस्टेशनको रूपमा प्रयोग भएका छन् भने एक निर्माणाधीन अवस्थामा रहेको छ । यातायातको विकासविना आजको समयमा कुनै पनि

विकासको परिकल्पना गर्न सकिदैन । जब भौतिक दुरी नजिक बन्द्ध तब मात्र अन्य दुरीहरु नजिक बनाउने विकासका क्रियाकलाप संचालन गर्न सरल हुन्छ । सबै विकासको साधनलाई संचालन गर्न आवश्यक पूर्वाधारको सहज हस्तान्तरणका लागि पनि यातायात महत्वपूर्ण हुन्छ ।

तालिका नं. ४४ : वसपार्क वा वस स्टेशनको विवरण

क्र.सं.	स्थान (नपा/गापाको वडा नं.)	कैफियत
१	माफा – वडा नं. २	
२	एक्लोभट्टी – वडा नं. ३	निर्माणधिन
३	ढारेथाड वडा नं.४	

स्रोत : वडा सर्वेक्षण २०७५

६.७ गाउँपालिकाका हालका भवनहरु

तालिका नं. ४५ : गाउँपालिकाका हालका भवनहरुको विवरण

क्र.स	गापा/नपाको नाम	भवनको प्रकृति : वटा			कैफियत
		गोटा	कच्ची	पक्की	
१.	वडा नं. १				निर्माणधिन
२	वडा नं. २	१		✓	
३	वडा नं. ३				निर्माणधिन
४	वडा नं. ४	१		✓	
५	वडा नं. ५				निर्माणधिन

स्रोत : वडा सर्वेक्षण २०७५

६.८ सामुदायिक भवनहरुको विवरण

घरपझोड गाउँपालिकामा रहेका सामुदायिक भवनहरुलाई तलको तालिकामा देखाइएको छ । व्यक्तिगत सम्पत्ति भन्दा माथि रहेका सामुदायिक हित हुने आफ्नो पुस्तौं पुस्ता सम्म उपयोग गर्न पाउने राज्यप्रदत्त प्रदान गरिएका सार्वजनिक सम्पत्ती नागरिकको सबैभन्दा ठुलो सम्पत्ति हो । अतः यस्तो सम्पत्तिको रक्षा गरि आफूले उपयोग गर्नु र अरुका लागि पनि जोगाइदिनु नागरिकको ठुलो कर्तव्य हो ।

तालिका नं. ४६ : सामुदायिक भवनहरूको विवरण

बडा नं	सामुदायिक भवनहरूका नाम	भवन भएको टोलको नाम	हालको उपयोग	क्षेत्रफल वर्ग मि.	अवस्था (राम्रो, ठिकै, जीर्ण
१	चिमाड सामुदायिक भवन	घरपझोड १,चिमाड	बैठक बस्ने, भोज भत्तेर, सार्वजनिक कार्य	५०९	जिर्ण
१	विद्यालय हट रुम	घरपझोड १,चिमाड	बैठक बस्ने, जाडोमा कक्षा संचालन, स्वास्थ्य कार्यक्रम खोप केन्द्र	१५८.९८१२ ५	जिर्ण
१	आमा समुहको भवन	घरपझोड १,चिमाड	बैठक बस्ने, भोज भत्तेर, सार्वजनिक कार्य	२२२.५७३७ ५	ठिकै
१	दलित भवन	घरपझोड १,चिमाड	बैठक बस्ने, भोज भत्तेर, सार्वजनिक कार्य	१९०.७७७५	ठिकै
१	चर्चको भवन	घरपझोड १,चिमाड	धार्मिक पूजा पाठ आदि ।	५०८.७४	ठिकै
१	ध्यालिकपल फोपे गुठी	घरपझोड १,चिमाड	बैठक बस्ने, भोज भत्तेर	२२२.५७३७ ५	ठिकै
१	भर्ती फोपे गुठी	घरपझोड १,चिमाड	बैठक बस्ने, भोज भत्तेर	२२२.५७३७ ५	ठिकै
१	आमा समूह भवन	घरपझोड १,छैरो	बैठक बस्ने, भोज भत्तेर, सार्वजनिक कार्य	७६३.११	ठिकै
१	पूरानो विद्यालय भवन	घरपझोड १,छैरो	तारा खेलको लागि, स्टोरको लागि	५०८.७४	जिर्ण
१	दलित समाज घर	घरपझोड	निर्माण हुदै	५०८.७४	राम्रो

		१,छैरो			
१	छैरो गुम्बा भवन	घरपझोड १,छैरो	धार्मिक पूजा पाठ आदि ।	७६३.९९	जिर्ण
१	छैरो आधारभूत विद्यालय	घरपझोड १,छैरो	अध्ययन, अध्यापन कार्यको लागि		
१	निलगिरी आधारभूत विद्यालय	घरपझोड १,छैरो	अध्ययन, अध्यापन कार्यको लागि		
१	वडा नं. १ कार्यालय	घरपझोड १,छैरो	निर्माण हुदै	२५४३.७	राम्रो
२	श्री जनवाल मा. वि.	घरपझोड २, मार्फा	अध्ययन, अध्यापन कार्यको लागि	३९८.४	ठिकै
२	सामागृह हल	घरपझोड २, मार्फा	सभा समारोह, विवाह, वर्तवन्ध, मृत्यु, संस्थामा भोज, भतेर गर्ने कार्य आदि ।	१०१७.४८	ठिकै
२	मार्फा स्वास्थ्य चौकी	घरपझोड २, मार्फा	औषधी उपाचार स्वास्थ्य कर्मीको लागि क्वाटर	२५४३.७	ठिकै
२	आमा समूह भवन	घरपझोड २, मार्फा	सभा सम्मेलन बैठक भोज भतेर आदि	७६३.९९	ठिकै
२	धर्मशाला	घरपझोड २, मार्फा	तिर्थ यात्री बास बसाई गर्ने	२५४.३७	ठिकै
२	सम्तेछ्योलिङ गुम्बा	घरपझोड २, मार्फा	पूजा पाठ धार्मिक दान धर्म तथा लाखे नाच भोज भतेर आदि	१०१७.४८	ठिकै
२	मार्फा ध्यान केन्द्र	घरपझोड २, मार्फा	पूजा पाठ ध्यान गर्ने	१०१७.४८	ठिकै
२	कोटघर	घरपझोड २, मार्फा	सामाजिक परम्परा सांस्कृति आदि तारा खेल फाल्गु पूर्णिमा चाड मनाउने नाचे गाउँने आदि ।	५०८.७४	ठिकै
२	वडा कार्यालय २	घरपझोड	वडा कार्य संचालन सभा बैठक	७६३.९९	ठिकै

		२, मार्फा	आदि ।		
२	लप्रा गुम्बा	घरपझोड २, मार्फा	धार्मिक पूजा पाठ आदि ।	५०८.७४	ठिकै
२	विद्यालय खेल मैदान "ची"	घरपझोड २, मार्फा	भलि बल फुटबल र अन्य सबै खेल खेल्ने पर्व जात्रा गर्ने आदि ।	२५४३.७	ठिकै
३	नयाँ जनकल्याण विद्यालय	स्याड	अध्ययन, अध्यापन कार्यको लागि	१९९३.१२१ ७१२	राम्रो
३	आमा समूह वृक्षारोपण	स्याड	वोट विरुद्धाको लागि	२८१५.४२५ ४१५	ठिकै
३	ताराखेल	स्याड	तारा खेलको लागि	३४०.७६८२ ०४	ठिकै
३	सामुदायिक भवन	स्याड	सभा समारोह, विवाह, वर्तवन्ध, मृत्यु, संस्थामा भोज, भतेर गर्ने कार्य आदि ।	११२४.१२६ ३	राम्रो
३	टसि लहाड गुम्बा	स्याड	धार्मिक पूजा पाठ आदि ।	१२९२.७४५ २४५	ठिकै
३	बडा कार्यालय ३	स्याड	बडा कार्य संचालन सभा बैठक आदि ।	५१२.६३८७ ५४	ठिकै
३	पूरानो विद्यालय	स्याड	अध्ययन, अध्यापन कार्यको लागि	१२८२.०६१ ४	ठिकै
३	ईको स्युजियम	स्याड	अध्ययन, अवलोकन		

४	चेष्टन कुंगा छ्योखोर लिङ, साक्य गोन्पा	जोमसोम	बौद्ध शाक्या रिम्बुछे गुम्बा	५०८.७४	राम्रो
४	द्यौलागिरी आवासीय मा. वि.	जोमसोम	अध्ययन, अध्यापन कार्यको लागि	२५४३.७	राम्रो
४	जनहित मा. वि	जोमसोम	अध्ययन, अध्यापन कार्यको लागि	१५४२.१	राम्रो
४	जोमसोम महिला समूह	जोमसोम	गाउँ घरमा भईरहने भई परि आउने सुख, दुःख तथा सामुहिक कार्यहरु संचालन गर्न, बैठक, तालिम, सभा सम्मेलन, कार्यालय प्रयोजन, स्नान गृह	५५६.८४	ठिकै
४	ताम्वे समाज भवन	जोमसोम	विवाह थर्च्याडि मान्द्वे मर्दा क्रिया गर्न	३५५.७२१० ९५	ठिकै
४	बडा कार्यालय ४	जोमसोम	बडा कार्य संचालन सभा बैठक आदि ।	४५०.८१	राम्रो
४	श्री नमूना आधारभूत विद्यालय	जोमसोम	अध्ययन, अध्यापन कार्यको लागि	४४५.९३४६	ठिकै
४	दलित समाज घर	जोमसोम	सभा समारोह, विवाह, वर्तवन्ध, मृत्यु, संस्थामा भोज, भतेर गर्ने कार्य आदि ।		
४	सामुदायिक भवन	जोमसोम	सभा समारोह, विवाह, वर्तवन्ध, मृत्यु, संस्थामा भोज, भतेर गर्ने कार्य आदि ।		
४	बाहु गाउँ समाज घर	जोमसोम	सभा समारोह, विवाह, वर्तवन्ध, मृत्यु, संस्थामा भोज, भतेर गर्ने कार्य आदि ।		

४	गणेश मन्दिर	जोमसोम	धार्मिक पूजापाठ तथा तिर्थ यात्रीको बास स्थान आदि ।		
४	जोमसोम खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता समिति	जोमसोम	खानेपानीको आपूर्ति र सरसफाईको व्यवस्थापन तथा खानेपानीको बिल काट्ने	१७२.८	
५	ध्यालिकपल समाज घर	घरपझोड ५, ठिनी	भोज भत्तेर मर्दा पर्दा	६५५.७९	ठिकै
५	कुछुप तेरङ्गा	घरपझोड ५, दुम्बा	धार्मिक पूजा पाठ आदि ।	८८४.३२८	ठिकै
५	युण्डुक गुम्बा	घरपझोड ५, ठिनी	धार्मिक पूजा पाठ आदि ।	२२८.५३६	ठिकै
५	लहकी कर्पो	घरपझोड ५, ठिनी	धार्मिक पूजा पाठ आदि ।	२००.७१	ठिकै
५	जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय	घरपझोड ५, ठिनी	स्वास्थ्य सेवा प्रधान	२५४३.६८५ २	ठिकै
५	ठिनी आमा समूह	घरपझोड ५, ठिनी	गाउँ घरमा भईरहने भई परि आउने सुख, दुःख तथा सामुहिक कार्यहरु संचालन गर्न, बैठक, तालिम, सभा सम्मेलन, कार्यालय प्रयोजन, स्नान गृह	२०००	ठिकै
५	मुक्ति नमुना आधारभूत विद्यालय	घरपझोड ५, ठिनी	धार्मिक पूजा पाठ आदि ।	१२०६४.३१	ठिकै
५	युवा क्लब	घरपझोड ५, ठिनी	धार्मिक पूजा पाठ आदि ।	१५०	ठिकै
५	ठिनी कोठ घर	घरपझोड ५, ठिनी	भोज भत्तेर मर्दा पर्दा	२७४.२४	ठिकै

५	भोम फोपे	घरपझोड ५, ठिनी	भोज भत्तेर मर्दा पर्दा	५७.६३	ठिकै
५	श्री दुम्बा आधारभूत विद्यालय	घरपझोड ५, दुम्बा	अध्ययन, अध्यापन कार्यको लागि	४२८८	ठिकै
५	बडा कार्यालय ५	घरपझोड ५, ठिनी	निर्माण हुदै	५०८.७४	

स्रोत : बडा सर्वेक्षण २०७५

६.९ शवदाह तथा पशु वधशालाको विवरण

गाउँपालिकामा मानिसको अन्तिम संस्कार गर्नका लागि विभिन्न स्थानमा शवदाह स्थल निर्माण गरिएका छन् जुन आउने तालिकामा देखाईएको छ ।

यसैगरि उपभोक्ता हितलाई ध्यानमा राखेर स्वच्छ, र सुरक्षित मासुको भण्डारण र निर्यातका लागि पहल गर्नुपर्ने चुनौतीहरु पनि छन् जसको लागि गाउँपालिकामा आधुनिक कोल्ड स्टोर समेत निर्माण गर्नुपर्ने देखिन्छ । मासुजन्य वस्तुहरुको भण्डारण र वजार व्यवस्थापनको लागि उचित नीति नियम निर्माण गरी कृषकहरुलाई मासुजन्य वस्तुहरुको उत्पादनमा आकर्षित गर्न सकिन्छ । हाल शहरी क्षेत्रहरुमा विदेशवाट आयात गर्नुपर्ने मासुजन्य वस्तुहरुको न्यूनीकरण गर्नको लागि पनि आधुनिक वधशाला निर्माण र व्यवस्थापन गर्नुपर्ने आवश्यकता देखिन्छ ।

तालिका नं. ४७ : शवदाह तथा पशु वधशालाको विवरण

क्र.स	विवरण	स्थान	अवस्था
१	शवदाह	मुताङ्चे	सामान्य
		छम्ला	सामान्य
		कालिगण्डकी	सामान्य
		पमक्यु खोला	सामान्य
		वगर	सामान्य
		स्याड	सामान्य
		भर्ती फोपे	सामान्य
		भिसिन फोपे	सामान्य
		चकिन थिन फोपे	सामान्य
		घेल्कीपल फोपे	सामान्य
२	पशु वधशाला	जोमसोम ४	निर्माणाधीन

स्रोत : बडा सर्वेक्षण २०७५

६. १० खेल मैदान सम्बन्धी विवरण

भौतिक पूर्वाधारभित्र एक राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय स्तरको खेल मैदानलाई पनि समावेश गर्ने गरिन्छ । आजका दिनमा खेलको माध्यमबाट राज्यहरु एकआपसमा नजिकिनुका साथै आफ्नो वर्चश्व प्रदर्शन गर्ने समेत गरेको पाइन्छ । हाम्रो देशमा पनि हरेक गाउँपालिकामा कमिटमा एउटा राष्ट्रिय स्तरको खेल मैदान निर्माण गर्ने लक्ष्य राखेको पाइन्छ । घरपभोड गाउँपालिकाको पाँच स्थानमा खेल मैदान रहेका छन् । यी खेल मैदानहरुको अवस्था सामान्य रहेको छ । यस क्षेत्रमा राष्ट्रिय स्तरको खेल मैदान बनाउने लक्ष्य राखिएको भए तापनि हालसम्म सो कार्यले गति लिन सकेको छैन, भएका खेल मैदानको पनि स्तरोन्तती गर्नुपर्ने भएका छन् ।

तालिका नं. ४८ : खेल मैदान सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	स्थलको नाम	उपयोग(१. खेलकुद, २. प्रदर्शनी, ३. मनोरञ्जन, ४. पिकनिक)	क्षेत्रफल / आकार (वर्ग मि.)	स्वामित्व (सरकारी, सामुदायिक, निजी, पब्लिक लि. वा अन्य)	आमदानी (वार्षिक रु)	सेवाग्राही/आगन्तुक संख्या (वार्षिक)
१	चिमाड	खेलकुद	१५२६.२२	सरकारी		
२	मार्फा	खेलकुद	३०५२.४४	सरकारी		
३	स्याड	खेलकुद	५०८७.४	सरकारी		
४	जोमसोम	खेलकुद	४०६९.९२	सरकारी		
५	ठिनी	खेलकुद	१५२६.२२	सरकारी		

स्रोत : वडा सर्वेक्षण २०७५

६. ११ व्यवसायिक खेलाडिको विवरण

तालिका नं. ४९: व्यवसायिक खेलाडिको विवरण

वडा नम्बर	खेलाडीको नाम	लिङ्ग	उमेर	खेलको नाम	खेलाडीको स्तर (राष्ट्रिय, क्षेत्रीय, जिल्लास्तर)	पाएको सम्मान वा पुरस्कार
४	सन्देश सुनुवार	पु	१६	२०० मि.	प्रदेशीय	प्रदेश स्तररीय राष्ट्रपति रनि शिल्ड

स्रोत : वडा सर्वेक्षण २०७५

६.१२ सार्वजनिक पाटी पौवा र चौतारा सम्बन्धी विवरण

गाउँपालिकाका केवल एक स्थानमा मात्र सार्वजनिक पाटी पौवा रहेका छ। यो सार्वजनिक स्थल मानिसहरुलाई विश्राम गर्न, गाउँको भेला वस्न, सार्वजनिक सरोकारका विषयहरु वा अन्य कुनै विविध कार्यक्रम र पुजाआजाको लागि प्रयोग हुँदै आएको छ। यस्तो स्थलको उचित स्याहार र संरक्षण हुन सकेको छैन, भएका भवनहरु जीर्ण हुँदै गइरहेका छ, जसको मर्मत तथा संभार गनुपर्ने आवश्यकता भैसकेको छ। यस कार्यका लागि पनि योजना तथा कार्यक्रम सार्वजनिक गर्नुपर्ने आवश्यकता देखिएको छ।

तालिका नं. ५० : सार्वजनिक पाटी पौवा र चौतारा सम्बन्धी विवरण

क्र.स	सार्वजनिक वस्तु विवरण	स्थान	उपयोग	कैफियत
१	सेल्तुन्हाड धर्मशाला	वडा नं. २ मार्फा	समुदाय	

स्रोत : वडा सर्वेक्षण २०७५

६.१३ भोलुङ्गे / पुलपुलेसा सम्बन्धी विवरण

तालिका नं. ५१ : भोलुङ्गे पुल / पुलपुलेसा सम्बन्धी विवरण

क्र. स.	वडा नं.	पुलको नाम	जोडिने बस्तीहरु		लम्बाई (मि.)	प्रकार (RCC, काठे, झलुङ्गे)	पुलकर्मीको नाम
			देखि	सम्म			
१	२ र १	तिब्बेतियण झो. पु.	मार्फा	छैरो	७४/D	झलुङ्गे	टासी घ्याल्चेन
२	२ र १	छैरो कालिगण्डकी झो. पु.	मार्फा	छैरो	९८/D	झलुङ्गे	सानुपाल थकाली
३	१	घट्ट खोला झो. पु.	चिमाड	टुकुचे	९९/D	झलुङ्गे	मदन थकाली
४	३ र ५	धर्मशाला झो. पु.	ठिनी	एयरपोर्ट	११८/ D	झलुङ्गे	टसी गुरुङ
५	३ र ५	कालिगण्डकी झो. पु.	सम्ले	पुलचोक	१०५/D	झलुङ्गे	ढोका गुरुङ
६	४	जोमसोम झो. पु.	जोमसो म	जोमसो म	८४/D	झलुङ्गे	प्रदिप शेरचन
७	४	बेनी- जोमसोम- मुक्तिनाथ	जोमसो म	एरपोर्ट	४६	RCC	
८	४	जोमसोम काठे पु.	जोमसो म	जोमसो म	४१	काठे	

९	५	ल्याकचे- कैशाड (ल्याकचे कैशाड झो. पु.)	ल्याकचे	कैशाड	८९/D	झलुङ्गे	प्रदिप थकाली
१०	५	घन्घुय खोला झो. पु.	ठिनी	फेन्ताड	६५/D	झलुङ्गे	पुर्ण प्रसाद थकाली
११	५	मुरध्युड खोला	ठिनी		८५/D	झलुङ्गे	न्रुवाड जुड गुरुड

स्रोत : वडा सर्वेक्षण २०७५

६.१४ विपद व्यवस्थापन पूर्व तयारी सम्बन्धी विवरण

गाउँपालिकामा विपद व्यवस्थापनको लागि एक घरपभोड गाउँपालिकाको अध्यक्षको संयोजकत्वमा विपद व्यवस्थापन समिति स्थापना भएको छ । विपदको जोखिम न्यूनिकरणको लागि विपद व्यवस्थापन कोष परिचालन कार्यविधि, २०७५ स्वीकृत भई कार्यान्वयनमा ल्याईएको छ । यसले प्राकृतिक प्रकोप, आकस्मिक समस्या वा आपतकालिन अवस्था आइपरेको अवस्थामा उद्धार, राहत तथा पुनःस्थापना जस्ता कार्यमा नागरिकलाई सहायता उपलब्ध गराउने गर्दछ । साथै यसले भैपरि आउने समस्याहरुको सरल निकासको लागि पुर्वानुमान तथा योजना निर्माण र पुर्वतयारी पनि गर्ने गर्दछ । यसका लागि सुरक्षित स्थान समेत तोक्नु आवश्यक छ । यस समितीले वर्तमान समयमा भुकम्प रहित भवन निर्माण सम्बन्धी आचार संहित लागु गर्नुका साथै यस्ता भवनहरुको निर्माणमा आवश्यक परामर्श समेत उपलब्ध गराउने कार्य गर्दछ । यि सबै कार्यको आवश्यक खर्चको व्यवस्थापनको लागि एक विपद व्यवस्थापन कोष समेत खडा भएको छ । उक्त कोषमा हाल १० लाख रुपैयाँ राखिएको छ ।

६.१५ अचल सम्पत्तिको विवरण

गाउँपालिकाभित्रको अचल सम्पत्तिको विवरण -गा.पा., कृषि, स्वास्थ, हुलाक, रेन्जरपोष्ट, आदी कार्यलयको एकमुष्ट) यसप्रकार रहेको छ ।

तालिका नं. ५२ : अचल सम्पत्तिको विवरण

क्र.स	अचल सम्पत्ति	इकाइ -वटा, विगाह, रोपनी, कठा, आदी)	स्वामित्व रहेका गा.पा	कैफियत

१	भवन	१.५ रोपनी		
२	भवन	४० रोपनी	कृषि फर्म	
३	भवन	१०आना	वडा कार्यालय	
४	भवन	२.५	स्वास्थ्य चौकी	
५	भवन	१.५	कृषि कार्यालय	
६	भवन	१.५	हुलाक	
७	भवन	१३ आना	वडा कार्यालय	
८	भवन	५-६ रोपनी	स्वास्थ्य चौकी	

श्रोत : वडा सर्वेक्षण २०७५

६.१६ सिंचाईको श्रोत

नेपाल परम्परागत कृषिबाट विस्तारै आधुनिक कृषि प्रणालीमा रूपान्तरण हुँदै गरेको देश हो । कृषि आधुनिकीकरणका लागि वैज्ञानिक कृषि प्रणालीको आवश्यकता पर्दछ । वैज्ञानिक कृषि प्रणाली अन्तर्गत सदावहार सिंचाई सुविधाको उपलब्धता पहिलो शर्त हो । सिंचाईको प्रभावकारी व्यवस्थापन गरिसकेपछि मात्र वैज्ञानिक कृषि प्रणालिको सुरुवात हुन्छ । हाम्रो देश कृषि अर्थतन्त्रको देश हो । कृषिबाट प्राप्त गर्न सकिने संभाव्य अधिकतम फाइदाको लागि नेपालमा विविध प्रयासहरु जारी गरिएका छन् । यसका बाबजुद पनि वास्तविक किसानहरुले सिंचाईको लाभ लिन नसक्नु र भएको सिंचाई सुविधा पनि अत्यन्त न्युन हुनु हाम्रो देशको प्रमुख कृषि समस्या मध्ये एक समस्याको रूपमा रहेको छ । यस गाउँपालिका अन्तर्गत संचालित सतही सिचाईको अवस्था निम्नानुसार रहेको छ ।

तालिका नं. ५३ : सिंचाईको श्रोतको विवरण

क्र.सं.	सिंचाईको श्रोतको नाम	वडा नं.	सिंचाईको श्रोत(सतह-कुलो/नहर), लिफ्टिङ, वाँध, ट्यूबवेल, पोखरी वा अन्य)	सिंचाईको माध्यम (कुलो, नहर, पाईप, आदी)	श्रोतको विवरण		सिंचाईको उपलब्धता (वर्षैभरी या मौसमी)	सिंचित क्षेत्र(हेक्टर)	लाभान्वित घरधुरी
					ईकाइ(कि.मि, क्षेत्रफल)	परिणाम			
१	ठिनी सिंचाई	५	सतह	कुलो नहर			वर्षैभरी	३०	
२	स्याड सिंचाई	३	सतह	कुलो नहर	स्याड खोला		वर्षैभरी	४२	१३०/६५०
३	मार्फा सिंचाई	२	सतह	कुलो नहर	राजा खोला		वर्षैभरी	३५	
४	छैरो सिंचाई	१	सतह	कुलो नहर			वर्षैभरी	३४	३६/१९०
५	छवाड सिंचाई		सतह	पाईप			वर्षैभरी	३५	२४/३००

६	हुम्बा घोची सिंचाई	५	सतह	कुलो र पाइप			वर्षेभरी	६०	६००
७	संकियु सिंचाई	२	सतह	कुलो नहर			वर्षेभरी	३२	१३०/६५०
८	चामिड सिंचाई	१	सतह	कुलो नहर			वर्षेभरी	२०	३५/१५०

स्रोत : वडा सर्वेक्षण २०७५

७. शिक्षा

७.१ गाउँपालिकामा रहेका सरकारी विद्यालयहरुको संख्या

तालिका नं. ५४ : गाउँपालिकामा रहेका विद्यालयहरुको संख्या

विद्यालयको किसिम	संख्या
बहुमुखि क्याम्पस	१
मा.बि.	२
आधारभूत विद्यालय	५
पुर्व प्रा.बि.	
निजी विद्यालय मा.बि./	३

स्रोत : बडा सर्वेक्षण २०७५

७.१.१ गाउँपालिकामा रहेका विद्यालयहरुको विवरण

तालिका नं. ५५ : गाउँपालिकामा रहेका विद्यालयहरुको विवरण

क्र.सं.	विद्यालयको नाम	स्थान/बडा नं.	किसिम(सामुदायिक, संस्थागत, मदरसा, गुम्बा
१	श्री छैरो आधारभूत विद्यालय	१	सामुदायिक
२	निलगिरी आधारभूत विद्यालय	१	सामुदायिक
३	जनवाल माध्यमिक विद्यालय	२	सामुदायिक
४	जनकल्याण आधारभूत विद्यालय	३	सामुदायिक
५	जनहीत मा.बि	४	सामुदायिक
६	श्री नमूना आधारभूत विद्यालय	३	सामुदायिक
७	श्री मुक्ति नमूना आधारभूत विद्यालय	५	सामुदायिक
८	दुम्वा आधारभूत विद्यालय	५	सामुदायिक
९	धौलागिरी आवासीय वोर्डिङ स्कुल	४	निजी
१०	समता स्कूल	४	संस्थागत

स्रोत : बडा सर्वेक्षण २०७५

७.२ विद्यालयहरुको भौतिक अवस्था सम्बन्धि विवरण

तालिका नं. ५६ : गाउँपालिकामा रहेका विद्यालयहरुको विवरण

क्र.सं.	विद्यालयको नाम	भवन संख्या		कोठा संख्या		पुस्त काल य/अध्य यन केन्द्र	प्रयो गशा ला	डेर्स क, वेन्च को क्षम ता	खेलमैदान क्षेत्रफल (वर्ग मी)	कम्पाउण ड वालको किसिम	चर्पी को सुवी धा	स्वच छ खाने पानी
		पक्की	कच्ची	पक की	क ची							
१	श्री छैरो आधारभूत विद्यालय		२		१६	छ	छैन		७६४	पक्की	छ	छ
२	निलगिरी आधारभूत विद्यालय	१	२	४	७	छैन	छैन	२०	४००	कच्ची	छ	छ
३	जनवाल माध्यमिक विद्यालय	१				छ	छ	१५	४००	पक्की	छ	छ
४	जनकल्याण आधारभूत विद्यालय	४	१	२०	५	छ	छ	८०	६००	कच्ची	छ	छ
५	जनहीत मा.वि	१		२६		छ	छ	२५०	३६००	पक्की	छ	छ
६	श्री नमूना आधारभूत विद्यालय	१		८		छ	छैन	१०	१२००	पक्की	छ	छ
७	श्री मुक्ति नमूना आधारभूत विद्यालय	१	४	१	१४	छ	छैन	३५	९००	पक्की	छ	छ
८	दुम्वा आधारभूत विद्यालय	१	१	११	३	छैन	छैन		२०	कच्ची	छ	छ
९	धौलागिरी आवासीय वोर्डिङ स्कुल	१		३०		छ	छ	३	५००	पक्की	छ	छ
१०	समता स्कूल	१		३		छैन	छैन	१४			छ	छ

स्रोत : वडा सर्वेक्षण २०७५

७.३ तहगत रूपरपमा शिक्षक तथा विद्यार्थी संख्या

तालिका नं. ५७ : तहगत रूपरपमा शिक्षक तथा विद्यार्थी संख्या

क्र.सं.	विद्यालयको नाम	स्वीकृत दरबन्दी संख्या	कार्यरत शिक्षक संख्या		महिला शिक्षक संख्या		विषयगत शिक्षक संख्या		
			शिक्षक	शिक्षिका	आधारभूत	माध्यमिक	गणित	विज्ञान	अंग्रेजी
१	श्री छैरो आधारभूत विद्यालय	३	३	४	४		३	३	४
२	निलगिरी आधारभूत विद्यालय	५	४	१	१				
३	जनवाल माध्यमिक विद्यालय	१८	१५	३	३		२	१	२
४	जनकल्याण आधारभूत विद्यालय	१४	८	६	६		१	१	१
५	जनहीत मा.वि	२१	१४	८	७	१	२	२	२
६	श्री नमूना आधारभूत विद्यालय	८	४	४					
७	श्री मुक्ति नमूना आधारभूत विद्यालय	७	३	४	४				
८	दुम्बा आधारभूत विद्यालय	६	२	४	४				
९	धौलागिरी आवासीय वोर्डिङ स्कूल	१९	१२	७	७	०	३	३	३
१०	समता स्कूल	३		३	३				

स्रोत : वडा सर्वेक्षण २०७५

७.४ विद्यालयहरुको शैक्षिक गुणस्तर सम्बन्धि विवरण

तालिका नं. ५८ : विद्यालयहरुको शैक्षिक गुणस्तर सम्बन्धि विवरण

क्र.सं.	विद्यालयको नाम	अपाइग्रा विद्यार्थी श्रोत कक्षा	CBEGRA कार्यान्वयत	एकिकृत पाठ्यक्रम	इन्टरनेट सुविधा	छुट्टै प्रधानाध्यापक दरबन्दी
१	श्री छैरो आधारभूत विद्यालय	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
२	निलगिरी आधारभूत विद्यालय	नभएको	नभएको	नभएको	भएको	नभएको
३	जनवाल माध्यमिक विद्यालय	नभएको	भएको	नभएको	भएको	नभएको
४	जनकल्याण आधारभूत विद्यालय	नभएको	भएको	नभएको	भएको	नभएको
५	जनहीत मा.वि	नभएको	भएको	भएको	भएको	नभएको
६	श्री नमूना आधारभूत विद्यालय	नभएको	भएको	नभएको	भएको	नभएको
७	श्री मुक्ति नमूना आधारभूत विद्यालय	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
८	दुम्बा आधारभूत विद्यालय	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
९	धौलागिरी आवासीय वोर्डिङ स्कूल	नभएको	नभएको	नभएको	भएको	नभएको
१०	समता स्कूल	नभएको	नभएको	भएको	नभएको	नभएको

स्रोत : वडा सर्वेक्षण २०७५

७.५ विद्यालयहरुमा छात्रवृत्ती सम्बन्धी विवरण

तालिका नं. ५९ : विद्यालयहरुमा छात्रवृत्ती सम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	विद्यालयको नाम	दलित		अपाइङ्ग		छात्र	विपन्न		जेहेन्दार		अन्य सुविधा	
		छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा		छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा
१	श्री छैरो आधारभूत विद्यालय	३	६				१०	१३	१	१		
२	निलगिरी आधारभूत विद्यालय	२	०	०	०		०	०	०	०	०	०
३	जनवाल माध्यमिक विद्यालय	२६	२५			४५						
४	जनकल्याण आधारभूत विद्यालय											
५	जनहीत मा.वि	१५	५				१४	३४				
६	श्री नमूना आधारभूत विद्यालय	४	६						५	५		
७	श्री मुक्ति नमूना आधारभूत विद्यालय	१	७						५			
८	दुम्वा आधारभूत विद्यालय	२	१			५						
९	धौलागिरी आवासीय वोर्डिङ स्कूल	१९	१०						५	८	२०	१०
१०	समता स्कूल											

स्रोत : बडा सर्वेक्षण २०७५

७.६ शिक्षक सम्बन्धी विवरण

तालिका नं. ६० : शिक्षक विवरण

क्र.सं.	विद्यालयको नाम	स्वीकृत दरवर्दी सँख्या	कार्यरत शिक्षक सख्या		महीला शिक्षक सँख्या		विषयगत शिक्षक सँख्या		
			शिक्षक	शिक्षिका	आधारभूत	माध्यमिक	गणित	विज्ञान	अंग्रेजी
१	श्री छैरो आधारभूत विद्यालय	३	३	४	४		३	३	४
२	निलगिरी आधारभूत विद्यालय	४	४	१					
३	जनवाल माध्यमिक विद्यालय	१८	१५	३	३		२	१	२
४	जनकल्याण आधारभूत विद्यालय	१४	८	६	६		१	१	१
५	जनहीत मा.वि	२१	१४	८	७	१	२	२	२
६	श्री नमूना आधारभूत विद्यालय	८	४	४					
७	श्री मुक्ति नमूना आधारभूत विद्यालय		३	४	४				
८	दुम्वा आधारभूत विद्यालय	६	२	४	४				
९	धौलागिरी आवासीय वोर्डिङ स्कूल	१९	१२	७	७	०	३	३	३
१०	समता स्कूल	३		३	३				

स्रोत : बडा सर्वेक्षण २०७५

७.७ वालमैत्री शिक्षा सम्बन्धि विवरण

तालिका नं. ६१ : वालमैत्री शिक्षा सम्बन्धि विवरण

क्र.सं.	विद्यालयको नाम	विद्यालय शान्ति क्षेत्र कार्यान्वयन भएको/नभएको	विद्यालय सुधार योजना अद्यावधिक भएको/नभएको	वाल क्लब गठन भएको नभएको	वालमैत्री शिक्षण विधिको प्रयोग भएको/नभएको
१	श्री छैरो आधारभूत विद्यालय	भएको	भएको	०	भएको
२	निलगिरी आधारभूत विद्यालय	भएको	भएको	नभएको	भएको
३	जनवाल माध्यमिक विद्यालय	भएको	भएको	भएको	भएको
४	जनकल्याण आधारभूत विद्यालय	भएको	भएको	भएको	भएको
५	जनहीत मा.वि	भएको	भएको	भएको	भएको
६	श्री नमूना आधारभूत विद्यालय	भएको	भएको	नभएको	भएको
७	श्री मुक्ति नमूना आधारभूत विद्यालय	नभएको	भएको	भएको	नभएको
८	दुम्वा आधारभूत विद्यालय	भएको	भएको	नभएको	भएको
९	धौलागिरी आवासीय वोर्डिङ स्कूल	भएको	भएको	भएको	भएको
१०	समता स्कूल	भएको	नभएको	नभएको	भएको

स्रोत : वडा सर्वेक्षण २०७५

७.८ विद्यार्थी उत्तिर्ण दर

तालिका नं. ६२: विद्यार्थी उत्तिर्ण दर

क्र.सं.	विद्यालयको नाम	जम्मा विद्यार्थी		आधारभूत शिक्षा पुरा गर्ने विद्यार्थी		छात्रवृत्ति वा अन्य सुविधा पाउने विद्यार्थी		दिवा खाजा खान पाउने विद्यार्थी		कक्षा ९ मा प्राविधिक विषयमा भर्ना हुने विद्यार्थी		विज्ञान विषयमा कक्षा ११ मा भर्ना हुने विद्यार्थी	
		छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा
१	श्री छैरो आधारभूत विद्यालय	१०	१३	१		२	८						
२	निलगिरी आधारभूत विद्यालय	७	१	१									
३	जनवाल माध्यमिक विद्यालय	५१	६०	१	८	२७	५५						
४	जनकल्याण आधारभूत विद्यालय	४१	३७	२	१०	१८	४१						
५	जनहीत मा.वि	१००	११८	६०	६७	३८	५४						
६	श्री नमूना आधारभूत विद्यालय	१२	१५		२	४	१६						
७	श्री मुक्ति नमूना आधारभूत विद्यालय	११	१२			१	१२	२०	१५				
८	दुम्वा आधारभूत विद्यालय	११	८					५	११	८			
९	धौलागिरी आवासीय वोर्डिङ स्कूल	२११	१८८	९	१५	३९	२१			१४	१४		
१०	समता स्कूल	८	६			८	६	८	६				

स्रोत : वडा सर्वेक्षण २०७५

७.९ कलेज तथा विद्यार्थी सँख्या

तालिका नं. ६३ : कलेज तथा विद्यार्थी सँख्या

क्र.सं.	विद्यालयको नाम	सँकाय	पढाई हुने तह	पढाई हुने	विद्यार्थी सँख्या

				प्रमुख विषयहरू	छात्र	छात्रा	जम्मा
५	जनहीत मा.वि	व्यवस्थापन	स्नातक	लेखा	१३	११	२४

स्रोत : बडा सर्वेक्षण २०७५

७.१० बालक्लबको विवरण

क्र स	बालक्लबको नाम	ठेगाना
१	श्री मिलिजुली बालक्लब	श्री जनवाल मा.वि, मार्फा
२	श्री जनकल्याण बालक्लब	श्री जनकल्याण नि.मा.वि, स्याड
३	श्री धौलागिरी बालक्लब	श्री धौलागिरी आ.मा.वि, जोमसोम
४	श्री जनहीत बालक्लब	श्री जनहीत उच्च मा.वि, जोमसोम
५	श्री छुनुमुनु बालक्लब	श्री मुक्ति, नमुना नि.मा.वि, ठिनी

८. गाउँपालिकामा विद्यमान सुरक्षा निकायहरूः

तालिका नं. ६४ : दूरसंचार सेवाको विवरण

क्र.सं.	सुरक्षा निकायको नाम	संख्या
१	सैनिक उच्च शिखर शिक्षालय	१
२	वज्रदल गण	१
३	जिल्ला प्रहरी कार्यालय	१
४	सशस्त्र प्रहरी वल, सिमा सुरक्षा गुल्म	१

स्रोत : बडा सर्वेक्षण २०७५

९. प्राकृतिक श्रोत (खानी/खनिज)

प्राकृतिक स्रोत साधन राज्यको अर्थतन्त्रमा सधाउ पुर्याउने सबैभन्दा महत्वपूर्ण खजाना हुन्। आजको समयमा विकसित राष्ट्रहरूले प्राकृतिक सम्पदाको अत्याधिक दोहन तथा उपयोग गरेर विकसित भएका हुन्। हाम्रो देश पनि प्राकृतिक सम्पदाले भरिपूर्ण छ। यसको बाबजुद पनि पुँजी, ज्ञान तथा क्षमतावान नागरिकको कमी वा बर्हिगमनले ति सम्पदाहरू यत्तिकै खेर गइरहेका छन्। घरपझोड गाउँपालिकाको सन्दर्भमा हेर्ने हो भने यहाँ छापने ढुंगा र कोइला खानी प्राकृतिक स्रोतको रूपमा रहेको र यिनीहरूको उपयोग भइरहेको छ।

तालिका नं. ६५ : प्राकृतिक श्रोतको विवरण

क्र.स.	विवरण	स्थान
१	छापने हुँगा खानी	मार्फा, छैरो, हुम्वा
२	कोइला खानी	ठिनी

स्रोत : वडा सर्वेक्षण २०७५

१०. दूरसंचार सेवा

नेपाल टेलिकम जोमसोम आ.व. २०७२/०७३ सम्म जिल्लामा उपलब्ध दूरसंचार सेवाको विवरण निम्न अनुसार रहेको छ ।

तालिका नं. ६६ : दूरसंचार सेवाको विवरण

क्र.स.	विवरण	ग्राहक संख्या	सेवा पुरोका वडाहरु
१	PSTN	४९७	जोमसोम र मार्फा
२	ADSL	१९६	जोमसोम र मार्फा
३	GSM /Post paid	४०३	सबै
४	GSM /Prepaid	१४२००	सबै
५	Sky/Prepaid	३२००	जोमसोम
६	C-Phone	४२	जोमसोम
७	WIMAX	११५	जोमसोम

स्रोत : जिल्ला विकास कार्यालय, मुस्ताङ (२०७३)

११. उद्योगधन्दा तथा व्यवसायको अवस्था

देश विकासको एक महत्वपूर्ण खम्बा भनेको उद्योग हो । उद्योग धन्दाको विकास बिना राज्यमा आर्थिक कान्ति हुन सक्तैन । कुनै पनि देशको गरिमा बढाउनको लागि आर्थिक आधार बलियो हुनुपर्ने कुरा महत्वपूर्ण हुन्छ । यस्तो आर्थिक आधारको प्रथम सिंदि नै उद्योग हो । नेपालमा उद्योग विकासको गतिलाई हेर्दा राज्य यस दिशामा लागिपरेको देखिएता पनि सन्तोषजनक भने देखिदैन । जसको फलस्वरूप राज्यमा औद्योगिक बस्तुको मागलाई पुरा गर्न उच्च आयात गर्नुपर्ने अवस्थाले आर्थिक विकासमा ऋणात्मक प्रभाव पारेको देखिन्छ । यसका साथै नेपाल एक विकासोन्मुख मुलुक हो । आर्थिक विकासका प्रर्याप्त संभावना हुदाहुदै पनि यो देश गरिब मुलुकको पडक्तिमा परेको छ । नेपालको योजनाबद्ध विकासले देशको आर्थिक पक्षलाई बलियो बनाउन उद्योग क्षेत्रलाई लक्षित गरि विभिन्न प्रयासहरु गरेता पनि जनताले महसुस गर्ने गरि उद्योग क्षेत्रको विकास हुन भने केहि समय लाग्ने देखिन्छ । राज्यको अवस्थाको प्रतिविम्ब गाउँले पनि बोकेको हुन्छ । अतः घरपझोड गाउँपालिकामा पनि उद्योगको बर्तमान अवस्थालाई हेर्दा यस क्षेत्रको हालसम्म किटान गरेर उद्योगको सूचीमा राख्न सकिने उद्योगको विवरण प्राप्त गर्न सकिदैन । गाउँपालिकाको विकासलाई द्रुत गतिमा अगाडि बढाई रोजगारी सिर्जना गर्न तथा सकारात्मक विकासको लागि पर्याप्त रूपमा उद्योग विकासका कार्यक्रमहरु ल्याइनुपर्ने आवश्कता देखिएको छ ।

११.१ औद्योगिक तथा व्यापार, व्यवसाय (निर्माण व्यवसायी समेत) सम्बन्धी विवरण

गाउँपालिकामा भएका व्यापार व्यावसाय तथा उद्योग व्यवसायको विवरण तलको तालिकामा दिइएको छ ।

*व्यापार र व्यवसायको किसिम कोडः १. किराना वा व्यापरिक वस्तु २. मासु विक्री केन्द्र ३. तरकारी तथा फलफूल विक्री केन्द्र, ४. दुध चिस्यान तथा विक्री केन्द्र, ५. निर्माण सामाग्री, ६. औषधी पसल वा किलनिक, ७. मर्मत सेवा केन्द्र, ८. इलेक्ट्रिकल तथा इलेक्ट्रोनिक्स पसल, ९. होटेल तथा रेष्टरेण्ट, १०. कपडा तथा फेन्सी

तालिका नं. ६७ : औद्योगिक तथा व्यापार, व्यवसाय (निर्माण व्यवसायी समेत) सम्बन्धी विवरण

क्र. स.	व्यापार तथा व्यवसाय संचालक तथा कम्पनीको नाम	वडा नम्बर	व्यापार र व्यवसाय को किसिम (★ कोड प्रयोग गर्ने)	पसल को प्रकार	व्यापार व्यवसाय को स्वामित्व (एकल, साझेदारी र सहकारी)	नाम

१	एलिसा स्टोर जोमसोम	४	१		एकल	तेज बहादुर गुरुड़
२	मुस्ताड हार्डवेयर एण्ड सप्लार्स	४	५		एकल	बसन्ती शेरचन
४	जोमसोम पुस्तक स्टेशनरी	४	१		एकल	चन्द्र बहादुर थकाली
५	न्यू सुवास फ्रेस हाउस	४	२		एकल	राम बहादुर वि.क.
६	मेहदी फ्रेस हाउस	४	२		एकल	नुरलसन
७	सारा फ्रेस हाउस	३	२		एकल	देव बहादुर तामाड़
८	पि. एण्ड पि फ्रेस हाउस	४	२		एकल	प्रेम कला तामाड़
९	जिना फ्रेस हाउस	४	२		एकल	जिना श्रेष्ठ
१०	धादिड फ्रेस हाउस	४	२		एकल	तार्जित तामाड़
११	रितिस्मा फ्रेस हाउस	४	२		एकल	योगनाथ रिजाल
१२	पौडेल फ्रेस हाउस	३	२		एकल	धर्म दत्त शर्मा
१३	रिजाल फ्रेस हाउस	४	२		एकल	बिष्णु प्रसाद रिजाल
१४	रोसनी फ्रेस हाउस	५	३		एकल	जेनी थकाली
१५	जोमसोम मेडिकल हल	४	६		एकल	समिर थकाली
१६	मुस्ताड अटो मोबाइल	३	७		एकल	राजु प्रसाद लालचन
१७	हलो मोबाइल बिक्रि वितरण केन्द्र	३	८		एकल	मिडग्यूर गुरुड़
१८	गिरिजा अटो पार्ट्स	३	७		एकल	गिरिजा शंकर रोणियार
१९	रुपक कस्मेटिक एण्ड सपिड सेन्टर	४	१०		एकल	दिपक वि.क.
२०	एन आर ग्लास	२	५		एकल	सन्तोस वि.क.
२१	धौलागिरी मोबाइल सेन्टर	३	८		एकल	विकास वि.क.
२२	एप्पल जोन	४	८		एकल	विकास थकाली
२३	मुत्तिनाथ ट्रेडस	४	१		एकल	पदम प्रसाद ज्वारचन
२४	जोमसोम स्टेशनरी सेन्टर	४	१		एकल	छेतेन नोर्बू गुरुड़

२५	मार्फा कोसेली घर	३	१		एकल	जिवन लालचन
२६	जोमसोम कोसेली घर तथा किराना पसल	४	१		एकल	अरुण नेपाली
२७	साहिल किराना पसल	४	१		एकल	कमल वि.क.
२८	अनिश्मा भाडा पसल	४	१		एकल	गोविन्द बहादुर वि.क.
२९	पौडेल सप्लायर्स	३	१		एकल	धर्म दत्त शर्मा
३०	चाइनिज किराना पसल	३	१		एकल	सन्त बहादुर आले
३१	जय बागेश्वरी ईलेक्ट्रिकल एण्ड ईलेक्ट्रोनिक्स सेन्टर	४	८		एकल	तेन्जिङ गुरुड
३२	न्यू थकाली ट्रेडर्स	४	१		एकल	मदन थकाली
३३	अभि किराना पसल	२	१		एकल	अशोक थकाली
३४	मुत्तिनाथ किराना पसल	४	१		एकल	सरिमा घले
३५	त्रिशुला मोटर पार्ट्स	३	७		एकल	किरण थापा मगर
३६	सनुष्का अनुष्का फेन्सी स्टोर	३	१०		एकल	भरत मगर
३७	ट्रेक्स मिनि मार्केट	४	१		एकल	आशा शेरचन
३८	जोमसोम मिनि मार्केट	४	१		एकल	सानो कान्छा गुरुड
३९	पदमलाल अधिकारी कपडा पसल	४	१०		एकल	पदमलाल अधिकारी
४०	तुलाचन स्टोर	४	१		एकल	नरेन्द्र कुमार तुलाचन
४१	प्रवेश स्टोर जोमसोम	४	१		एकल	मंगली कुमारी थकाली
४२	मनकामना पालस्टिक पसल	४	१		एकल	मंगुणा थकाली
४३	मुस्ताङ फोटो सेन्टर	४	१		एकल	सुनिल भट्टचन
४४	रिजाल स्टोर्स	४	१		एकल	योगनाथ रिजाल
४५	कर्मा किराना पसल	४	१		एकल	कर्मा छिरिड गुरुड
४६	छिरिड स्टोर्स	४	१		एकल	छिरिड लहामो गुरुड
४७	सुमित किराना पसल	४	१		एकल	पुष्प बानिया
४८	सृष्टि किराना पसल	४	१		एकल	ललिता शेरचन

४९	मनिका फ्रेस हाउस	४	२		एकल	दिपक वि.क.
५०	सन्तोष किराना पसल	४	३		एकल	सन्तोष तामाड
५१	मुक्तिनाथ फेन्सी स्टोर	३	१०		एकल	चन्द्र दर्जी
५२	निरु पसल	३	१		एकल	ढोमा छिरिड गुरुड
५३	सुवास कपडा पसल	४	१०		एकल	सिंह बहादुर वि.क.
५४	सफल फेन्सी स्टोर	४	१०		एकल	भगवती तिवारी
५५	उज्ज्वल खुद्रा किराना स्टोर	२	१		एकल	मन बहादुर गुरुड
५६	मार्फा किराना पसल	२	१		एकल	रंजिता गुरुड
५७	मार्फा सस्तो पसल	२	१		एकल	बुद्धिमान लालचन
५८	जोमसोम मिनि सपिड सेन्टर	४	१०		एकल	सरिता थकाली
५९	मुस्ताड अटो मोबाइल मार्फा	२	८		एकल	सुरेन्द्र थकाली
६०	अन्नपूर्ण मिनि मार्केट	३	१		एकल	छिरिड धोर्जे गुरुड
६१	सूचन स्टोर मार्फा	१	१		एकल	सूचन लालचन
६२	आशिस किराना स्टोर	२	१		एकल	मिम कुमारी परियार
६३	सुबमनी फ्रेस हाउस	३	२		एकल	गणेश बहादुर वि.क.
६४	लहकपा सोभेनियर सप	३	१		एकल	लहकपा गुरुड
६५	लाल मोहमद फ्रेस हाउस	४	२		एकल	लाल मोहमद फकिर
६६	स्मृति किराना पसल	२	१		एकल	सोम कुमारी वि.क.
६७	पूर्णिमा किराना पसल	२	१		एकल	खिम बहादुर तामाड
६८	रुथ कोसेली घर	२	१		एकल	कृष्ण वि.क.
६९	तारेजो भाडा पसल	४	१		एकल	देव बहादुर तामाड
७०	राजिव एण्ड रेखा स्टोर	३	१		एकल	रत्न कुमारी बराल
७१	चिमाड कोसेली गुरुड	४	१		एकल	मदन थकाली
७२	जोमसोम अटो पार्टस	३	७		एकल	जितेन्द्र प्र. चौधरी
७३	टासि घेलेक सोभेनियर सप	४	१		एकल	छेवाड राष्ट्रेन
७४	मार्फा लिकेयर स्टोर	३	१		एकल	बखत बहादुर

					लालचन
७५	प्रविण किराना स्टोर	३	१	एकल	प्रविता पुन थकाली
७६	सुशिल धागो पसल	२	१	एकल	सुशिल थकाली

स्रोत : वडा सर्वेक्षण २०७५

११. २ गाउँपालिकामा रहेका आधुनिक पशुपालन (फार्म) सम्बन्धि विवरण

तालिका नं. ६६ : गाउँपालिकामा रहेका आधुनिक पशुपालन (फार्म) सम्बन्धि विवरण

क्र. स.	पशुपालन फर्म (गाई, भैसी, बाखा, बंगुर र कुखुरा) को नाम	वडा नम्बर	फर्म रहेको ठेगाना (स्थान)	प्रोपाइटरको नाम
१	स्याड बाखा पालन मार्फा	३	स्याड	लक्ष्मण थकाली
२	मार्फा व्यावसायिक मार्फा फार्म	२	मार्फा	सन्तोष परियार
३	अनिल बाखा फार्म	३	स्याड	अनिल थकाली
४	मुक्तिनाथ बाखा पालन	१	छैरो	गम ब. वि.क.
५	मार्फा बाखा पालन	२	मार्फा	गंगा ब. थकाली
६	स्याड च्याडग्रा पालन मार्फा	३	स्याड	सुमन थकाली
७	दुम्बा व्यावसायिक बाखा पालन फार्म	५	सम्ले	स्याम लाल गुरुड
८	काली गण्डकी बाखा पालन फार्म	३	स्याड	मन प्रसाद वि.क.
९	पुलचोक बाखा पालन	३	स्याड	मन माया कार्कि
१०	पुलचोक अन्नत गाई पालन	३	स्याड	मिना सुनुवार मगर
११	हिमाली चौरी पालन	४	स्याड	महिन लाल थकाली
१२	उषा बाखा पालन व्यावसायिक फार्म	३	स्याड	उषा थकाली
१३	शान्ता बाखा पालन	४	स्याड	शान्ता थकाली
१४	घरपझोड च्याडग्रा फार्म	५	ठिनी	पल्दिसी थकाली
१५	नारायण भेडा पालन	३	स्याड	नारायण थकाली
१६	स्याड उन्नत गाई पालन फार्म	३	स्याड	महेन्द्र थकाली
१७	जोमसोम दलित च्याडग्रा पालन समूह	४	जोमसोम	विनोद नेपाली

१८	मुस्ताड थाक तथा चौरी पालन व्यावसाय	५	जोमसोम	ठच्यूड गुरुड
१९	बि. एण्ड बि गाई फारम	३	स्याड	फन्चोक गुरुड

स्रोत : वडा सर्वेक्षण २०७५

११.३ गाउँपालिकामा रहेका कृषि बजार तथा हाटबजार सम्बन्धि विवरण

तालिका नं. ६९ : गाउँपालिकामा रहेका कृषि बजार तथा हाटबजार सम्बन्धि विवरण

कृषि बजार		
कृषि बजारस्थलको नाम	वडा नम्बर	उपलब्ध प्रमुख पूर्वाधारहरू
खुद्रा बजार		
कृषि बजार	३	लोकल कृषि सामाग्री

स्रोत : वडा सर्वेक्षण २०७५

११.४ सार्वजनिक पोखरी तथा माछापालन सम्बन्धि विवरण

तालिका नं. ७० : सार्वजनिक पोखरी तथा माछापालन सम्बन्धि विवरण

पोखरी रहेको स्थान	वडा नम्बर	पोखरी क्षेत्रफल (विघा वा रोपनी)	नाम	माछाको संख्या	अध्यक्षको नाम	स्वामित्व (कोसँग)
घरपझोड ४	४	१० रोपनी	जनहित सुन्दर वनस्पति उद्यन	६०००	अचित्रा श्रेष्ठ थकाली	जन सामुदायिक संस्था

स्रोत : वडा सर्वेक्षण २०७५

११.५ सहकारी संस्थाको विवरण

एकको लागि हरेक र हरेकको लागि एक भन्ने मान्यतामार्फत सदस्यहरूको सामुहिक हितमा कार्य गर्नको लागि स्थापित सहकारी हालका दिनमा विश्वभर लोकप्रिय बन्दै गइरहेका छ। सहकारीमा आवद्ध सदस्यहरूको हितका लागि कार्य गर्ने र सानो सानो पुँजीलाई एकत्रित गरि कार्य गर्ने हुँदा निम्नवर्गको नजिकको संस्थाको रूपमा पनि यसले लोकप्रियता पाएको छ। घरपझोड गाउँपालिकामा पनि हालसम्म १५ वटा विविध प्रकारका सहकारी दर्ता तथा संचालनमा आएका छन्। यस क्षेत्रका धेरैजसो सहकारी कृषि, महिला, वचत तथा ऋण, सामुहिक विकास जस्ता क्रियाकलापमा संलग्न रहेका छन्। सहकारीमा आवद्धता बढ्दो रहेको छ। सानो-सानो पुँजीको प्रभावकारी व्यवस्थानबाट सदस्यहरू पनि आर्थिक रूपमा आत्मनिर्भर हुँदै गइरहेका छन्।

तालिका नं. ७१ : सहकारी संस्थाको विवरण

क्र.स.	विवरण, स्थान	सदस्य संख्या	कैफियत
१	मार्फा कृषि – वडा नं. २	१२०	
२	कृषि सहकारी संस्था लिमिटेड	२५	
३	भोडभर साना किसान कृषि, मार्फा २	४५	
४	मुक्तिनाथ सहकारी संस्था – वडा नं. ४	९८	
५	सामुदायिक कृषि संस्था लिमिटेड	१४२	
६	समाज सेवा वचत तथा ऋण सहकारी संस्था लिमिटेड, स्याड -मुस्ताड	४५	
७	जोमसोम बहुउद्घेशीय सहकारी संस्था लि.	२८	
८	ठिनी बहुउद्घेशीय सहकारी संस्था लि.	२७	
९	जोमसोमठिनी व्यवसायिक कृषि सहकारी संस्था लि.	३७	
१०	निलगिरी बहुउद्घेशीय सहकारी संस्था लि.	२६	
११	जनमुखि बहुउद्घेशीय सहकारी संस्था लि.	२५	
१२	मार्फा कृषि सहकारी संस्था लि.	२७५	
१३	मार्फा मितेरी कृषि सहकारी संस्था लि	२५	
१४	स्याङ्गफोला सामुदायिक कृषि सहकारी संस्था लि	३१	
१५	मुस्ताङ्ग विद्युत सहकारी जोमसोम		
१६	मुस्ताङ्ग सहकारी संस्था लिमिटेड		

स्रोत : वडा सर्वेक्षण २०७५

७१.६ गाउँपालिकामा रहेका गैरसरकारी संस्थाको विवरण

तालिका नं. ७२ : गाउँपालिकामा रहेका गैरसरकारी संस्थाको विवरण

क्र. स.	गैससको नाम र ठेगाना	वडा नं.	समेटेको क्षेत्र	विषयगत क्षेत्र

१	पाइला नेपाल	४	१ देखि ५	बालबालिका र महिला
२	संजिवनी सामुदायिक अध्ययन केन्द्र	४	४ देखि ५	शिक्षा
३	ग्रामिण सूचना तथा प्रविधि विकास केन्द्र	४	४	सूचना तथा प्रविधि
४	मार्फा फाउन्डेशन	३	२	बालबालिका
५	श्री जय भोले सेवा सदन	३	३	धार्मिक
६	मुस्ताङ कल्याणकारी संघ	४	१ देखि ५	कृषि पुर्वाधार

स्रोत : वडा सर्वेक्षण २०७५

११.७ गाउँपालिकामा रहेका वाणिज्य बैंक, विकास बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धि विवरण

तालिका नं. ७३ : गाउँपालिकामा रहेका वाणिज्य बैंक, विकास बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धि विवरण

क्र.सं.	बैंक तथा सहकारी संस्थाको नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	बार्षिक कारोबार रकम (रु.हजारमा)	लगानीरकम(रु.)	लगानीको मुख्य क्षेत्र
क.	वाणिज्य बैंक				
	नेपाल बैंक लि.	४	१ अरब	४ करोड	कृषि
	कृषि विकास बैंक. लि.	४	२५ करोड	२० करोड	कृषि
	प्रभु बैंक लि.	३	३० करोड	१५ करोड	कृषि, होम लोन
	मेघा बैंक लि.	३	३० करोड	१४ करोड	कृषि, होम लोन सवारी पिछडीको क्षेत्र
ख.	विकास बैंक				
	ओम डेवलोमेन्ट बैंक. लि.	३	१० करोड	१ करोड	व्यक्तिगत
	गण्डकी विकास बैंक. लि.	३	४० करोड	२० करोड	सबै क्षेत्र
ग.	वित्तीय संस्था				
	सूर्यदय लघु वित्त वित्तीय संस्था	४			

एन. एम. वि. माइक्रो फाईनास	४	१ करोड ३० लाख	२ करोड ३० लाख	कृषि व्यापार तथा व्यावसाय
गोबल आइ. एम. ई. बैंक.	३	५५ लाख १० हजार	३२ लाख	कृषि व्यापार तथा व्यावसाय
माछापुच्छे बैंक लिमिटेड	३	२ अरब	१७ करोड	कृषि व्यापार तथा व्यावसाय
घ. लघु वित्त संस्था				
लक्ष्मी लघु वित्त संस्था	३	१ करोड ८० लाख	८० लाख	कृषि व्यापार तथा व्यावसाय
ड. सहकारी संस्था				
भोडमर साना किसान सहकारी संस्था	२			

स्रोत : बडा सर्वेक्षण २०७५

११.८ नागरिक सचेतना केन्द्र

यस गाउँपालिकामा ४ वटा नागरिक सचेतना केन्द्रहरु छन् । बडा नं. १ मा छैरो नागरिक सचेतना केन्द्र, बडा २ मा मार्फा नागरिक सचेतना केन्द्र, बडा नं. ५ मा ठीनि नागरिक सचेतना केन्द्र र दुन्वा सचेतना केन्द्र रहेका छन् ।

११.९ गाउँभित्र रहेका व्यापारिक केन्द्रहरुको विवरण

व्यापार राज्य विकासको महत्वपूर्ण आधार हो । आजको समयमा व्यापार कुनै पनि गाउँलाई समृद्ध बनाउने तथा आर्थिक क्रियाकलापलाई द्रुत गतिमा अगाडी बढाउने क्षेत्रको रूपमा परिचित छ । कुनै पनि ठाउँको व्यापारिक विकासले त्यस स्थानलाई सहरीकरण गर्नमा पनि महत्वपूर्ण भूमिका खेलेको हुन्छ । घरपझोड गाउँपालिकाले पनि व्यापारीक क्षेत्रमा विस्तारै विकासको बाटो पछ्याइरहेको छ । यस क्षेत्रमा हालसम्मको दिनमा हुने गरेका व्यापारिक कारोबार र व्यापारीक केन्द्रको रूपमा प्रयोग भइरहेका स्थानहरूलाई तल उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका नं. ७४ : गाउँभित्र रहेका व्यापारिक केन्द्रहरुको विवरण

स्रोत : बडा सर्वेक्षण २०७५

क्र.सं.	व्यापारिक केन्द्रहरुका नाम	मुख्य व्यापारिक वस्तुहरु	कैफियत
१	मार्फा बजार	दैनिक उपभोग्य सामान र अन्य कारोबार	
२	पुथाड	दैनिक उपभोग्य सामान र अन्य कारोबार	
३	जोमसोम	दैनिक उपभोग्य सामान र अन्य कारोबार	

११.१० स्थानीय तहमा भएका पर्यटकीय वस्तुहरूको सूचना संकलन फाराम

तालिका नं. ७५ : स्थानीय तहमा भएका पर्यटकीय वस्तुहरूको सूचना संकलन फाराम

क्र. स.	पर्यटकीय प्रोडक्टको नाम (पर्यटकलाई देखाउन सकिने बस्तु)	पर्यटकीय महत्त्व (धार्मिक, सांस्कृतिक, प्राकृतिक, मानवनिर्मित इत्यादि)	साविकको गाविस	साविकको वडा नं	सम्पर्क व्यक्ति वा समिति	सम्पर्क नं	कोठा संख्या	बेड संख्या
१	सम्मेत छोलिङ गुम्बा	धार्मिक	मार्फा	३	पदम प्रसाद ज्वारचन			
२	शितोष्ण वागवानी विकास	मानवनिर्मित	मार्फा	१	बरिष्ठ वागवानी अधिकृत	९७५६७०३०१५, ०६९-४०००३४		
३	पुरानो मार्फा स्याउ बारी	मानवनिर्मित	मार्फा	४	जेम्स हिराचन, दिपक लाचन	९८५७६५००४०		
४	मार्फाली कुलदेव फोलह म्हलो	प्राकृतिक	मार्फा	४				
५	मकल, ज्यपिन, छाप्री	मानवनिर्मित	मार्फा	१	तील बहादुर वि.क.	९८४६८२५५०९		
६	मार्फा डिएलरी	मानवनिर्मित	मार्फा		शक्ति लाल ज्वारचन	९७५६७०३०००		
७	टसि ल्हाखाड गुम्बा	मानवनिर्मित	मार्फा	६	असोक थकाली	९८५७६५०२०६		
८	रथेलुङ गुफा	प्राकृतिक	मार्फा	६	असोक थकाली	९८५७६५०२०६		
९	च्याड भैउ गुफा	प्राकृतिक	मार्फा	६	असोक थकाली	९८५७६५०२०६		
१०	आनी गुम्बा	धार्मिक	मार्फा	६	असोक थकाली	९८५७६५०२०६		
११	उर्केन छ्योकोर्लिङ गुम्बा	धार्मिक	मार्फा	६	उर्केन थकाली	९८४६०४४३००		
१२	फोलि रुख	प्राकृतिक	मार्फा	६				
१३	युन्दुड फेनचोलीड बोन गुम्बा	धार्मिक	जोमसोम	६	छिरिङ गुरुड	९८५७६५०३९२		
१४	चेढ्हेन कुंगा छ्योखोर लिङ, साक्य गोन्पा	धार्मिक	जोमसोम	४	ठिले लामा	०६९-४४०३१७, ९८४९३०३९९४ ,९८६०९०६६३९		
१५	ठिनी थकाली होमस्टे	मानवनिर्मित	जोमसोम	१	जुमा थकाली आईत थकाली वति थकाली	९८४६३९६७९ ९८४७६१६८१६ ९८४७७२९७४०		
१६	यारुझो भ्यु पोइन्ट	मानवनिर्मित	जोमसोम		जुमा थकाली आईत थकाली वति थकाली	९८४६३९६७९ ९८४७६१६८१६ ९८४७७२९७४०		
१७	लियोपार्ड गुफा	प्राकृतिक	जोमसोम	१	जुमा थकाली आईत थकाली वति थकाली	९८४६३९६७९ ९८४७६१६८१६ ९८४७७२९७४०		

१८	दुम्बा ताल	प्राकृतिक	जोमसोम					
१९	कुछप तेरेडगा गुम्बा	धार्मिक	जोमसोम		चन्द्र बहादुर थकाली	९८४७६८२०११		
२०	ठिनी गुम्बा	धार्मिक	जोमसोम	३	चन्द्र बहादुर थकाली	९८४७६८२०११		
२१	थकाली संग्रालय	मानवनिर्मित	जोमसोम		टिक प्रसाद थकाली	९८४७६३७७३६		
२२	ल्हाखिम कर्पो	धार्मिक	जोमसोम	३	पूर्ण बहादुर थकाली	९८४७६८२०२१		
२३	इको एग्रो फारम	मानवनिर्मित	जोमसोम		जयन्द्र बहादुर थकाली	९८५६०२७४०५		
२४	अन्नपूर्ण लाज	मानवनिर्मित	जोमसोम	५	विजय शेरचन	९८४७७४२३५४		
२५	होटल प्रदेशी	मानवनिर्मित	जोमसोम	८	दोका घर्ति	०६९-४४०१७९		
२६	होटल पोताला	मानवनिर्मित	जोमसोम	७	तेस्वाड गुरुड	०६९-४४००१५	८	१६
२७	न्यू गैलेक्सी गेस्ट हाउस	मानवनिर्मित	जोमसोम	५	दिपक शेरचन	९८४६१५०६११	१२	३२
२८	होटल प्रईड एण्ड स्पा	मानवनिर्मित	जोमसोम	५	तेन्जिङ गुरुड	०६९-४४०१५४	३७	७४
२९	होटल जोमसोम भ्यू	मानवनिर्मित	जोमसोम	८	चन्द्र थकाली	०६९-४४००६२	७	१९
३०	प्रिया होटल	मानवनिर्मित	जोमसोम	५	मोहन कडेल	०६९-४४०३९०	४	२०
३१	होटल नौलो रेष्टरेण्ट	मानवनिर्मित	जोमसोम	७	सुजीता शेरचन	०६९-४४००६६	५	१२
३२	जोमसोम प्याराडाइज गेट हाउस	मानवनिर्मित	जोमसोम	५	जितेन्द्र शेरचन	०६९-४४०१६४, ९८४७७८८८२३	८	१७
३३	तुलचान होमको	मानवनिर्मित	जोमसोम	५	नेरन्द्र तुलाचान	९८६७६९९४०५, ०६९-४४००२६	४	८
३४	होटल मुस्ताड भान्सा	मानवनिर्मित	जोमसोम	५	कान्छा गुरुड	०६९-४४०३६२	२	१०
३५	होटल कोल्ड डेजट एण्ड थकाली भान्छा	मानवनिर्मित	जोमसोम	५	दिनेश लाल थकाली	९८४७७८७७७, ०६९-४४०३५१	१२	२८
३६	पिस एण्ड हेमन गेट हाउस	मानवनिर्मित	जोमसोम	५	सन्जय गुरुड	९८४३२९३१०९		
३७	लर्ड बुद्ध	मानवनिर्मित	जोमसोम	८	कुडगा लामो	०६९-४४०२७४	४	८
३८	होटल बुद्ध ल्याण्ड	मानवनिर्मित	जोमसोम	९		९८४७६३७८६०	५	१५
३९	K3 लज	मानवनिर्मित	जोमसोम		आशा वि.क.	९८६७६८७०९९	४	१२
४०	अस्मि गेस्ट हाउस	मानवनिर्मित	जोमसोम	८	रिना तामाड	९८४७७२९७००, ०६९-४४०२८७	३	९
४१	न्यू धौलागिरी गेस्ट हाउस	मानवनिर्मित	जोमसोम	५	पूर्ण बहादुर थकाली	९८४९२५३५५७, ०६९-४४००३१	२०	२०
४२	अमित नन्साँग होटल एण्ड रेस्टुरेन्ट	मानवनिर्मित	जोमसोम	५	लक्ष्मी भट्टाचन	०६९-४४०३८९, ९८४७९१६३५	३	७
४३	होटल मुस्ताड हेरिटेज	मानवनिर्मित	जोमसोम	८	राकेस भट्टाचन	९८५७६३७८३८	१०	३०

४३	एमोनाइट लज एंड रेस्टुरेन्ट	मानवनिर्मित	जोमसोम	५	सुनिल शेरचन	०६९-४४०१३५, ९८४७६३७९५५	४	८
४४	काली गण्डकी रिवर	मानवनिर्मित	जोमसोम	५	अमर भट्टाचन	९८६७६९९३३३	५	१०
४६	होटल तिलिंगो पिक	मानवनिर्मित	जोमसोम	१	जमुना थकाली	०६९-४४०२६२	७	१५
४७	निलगिरी भ्यू	मानवनिर्मित	जोमसोम	२	रुपना थकाली	९८४७७४२०१४	६	११
४८	होटल रोयल विलेज	मानवनिर्मित	जोमसोम	१	राजेन्द्र कुमार थकाली	०६९-४४०३३६, ९८४७६८२०१४	६	११
४९	होटल लिटल एशिया	मानवनिर्मित	मार्फा	५	रप्पे गुरुड	०६९-४४०११३	१०	२२
५०	क्रिसु गेस्ट हाउस	मानवनिर्मित	मार्फा	५	कृष्ण गौचन	९८४७७४२६२२	७	१४
५१	होटल श्री मुक्तिनाथ	मानवनिर्मित	मार्फा	५	मोहन कुमारी शेरचन	०६९-४४००७२	१३	३२
५२	होटल ओम्स हाउस	मानवनिर्मित	मार्फा	५	लाल कुमारी हिराचन	०६९-४४००४२	२५	२८
५३	होटल ट्रेकर्स इन	मानवनिर्मित	मार्फा	५	उजेली लालचन	९८५७६५००७९, ९८५७६५००६९	१९	५४
५४	होटल लाली गुरांस	मानवनिर्मित	मार्फा	५	साईन थकाली	०६९-४४०१३१	७	१८
५५	होटल कालोपानी	मानवनिर्मित	मार्फा	५	सन्तोष गौचन	९८४७६७०५०९	७	१७
५६	होटल मोनालिसा	मानवनिर्मित	मार्फा	५	विजय हिराचन	९८४६११७०८९	१२	२४
५७	होटल हिमालयन इन्ह	मानवनिर्मित	मार्फा	५	विष्णु शेरचन	०६९-४४००१०	२१	४३
५८	होटल माउन्टेन भ्यू	मानवनिर्मित	मार्फा	५	लाकपा गुरुड	०६९-४४००६२	१८	३८
५९	होटल मेजेस्टी	मानवनिर्मित	मार्फा	५	खगेन्द्र तुलाचन	०६९-४४००५७	२२	५२
६०	होटल मुस्तांग ताज	मानवनिर्मित	मार्फा	५	योगेस शेरचन	०६९-४४००३२	८	१६
६१	मुन लाईट गेस्ट हाउस	मानवनिर्मित	मार्फा	५	अनिल शेरचन	०६९-४४००८९	१६	३७
६२	गौचन होटल	मानवनिर्मित	मार्फा	५	भम प्रसाद गौचन	०६९-४४००५६	८	१८
६३	होटल निलगिरी भ्यू	मानवनिर्मित	मार्फा	५	स्याम प्रसाद गौचन	०६९-४४००२९	८	१८
६४	होटल झनाडु	मानवनिर्मित	मार्फा	५	चन्द्र मोहन गौचन	०६९-४४००६०	९	२०
६५	लोमंथांग गेस्ट हाउस	मानवनिर्मित	मार्फा	५	शुरेस शेरचन	९८४७६३७७८१	१०	३१
६६	न्यू निरु गेट हाउस	मानवनिर्मित			सोनी लालचन	०६९-४४००७०	१०	२५
६७	होटल अल्का मार्केपोलो	मानवनिर्मित	मार्फा	५	अदिल गौचन	९८४६७०२२०९	१३	२९
६८	ड्रिम गेट हाउस	मानवनिर्मित	मार्फा	५	विजय थकाली	९८४७६३८०४४	६	१२
६९	होटल ईस्नो ल्याण्ड प्रा. लि.	मानवनिर्मित	मार्फा	५	आनन्द शेरचन	९८४६०१००११	२०	५६
७०	होटल एरपोर्ट इन	मानवनिर्मित	मार्फा	५	भिम वहादुर थकाली	०६९-४४००६१	६	१६

७१	ड डान्सिंग याक होटल	मानवनिर्मित	मार्फा	५	चम्बा न्वाड गुरुड	०६९-४४००७३	१०	१३
७२	होटल घौलागिरी	मानवनिर्मित	मार्फा	५	रुविन्द्र गौचन	०६९-४४०९२९	६	१५
७३	होटल माउन्ट कैलास	मानवनिर्मित	मार्फा	५	शेर बहादुर गुरुड	९८५७६५००५२	५	१५
७४	होटल ड्रीम ल्यान	मानवनिर्मित	मार्फा	५	हरि नारायण गौचन	०६९-४४०९३७	६	१२
७५	होटल तिलिचो	मानवनिर्मित	मार्फा	५	सुकेन्द्र कुमार थकाली	०६९-४४०००४	१६	३९
७६	ड विन्द भ्याली होटल	मानवनिर्मित	मार्फा	५	पसमाया हिराचन	०६९-४४०९७५	९	२१
७७	होटल माउन्टेन वृज	मानवनिर्मित	मार्फा	५	सुन कुमारी थकाली	०६९-४४०९६२	६	१९
७८	होटल हेलिडे इन	मानवनिर्मित	मार्फा	५	जसुना भद्राचन	९८४६७०२४२५	९	२७
७९	होटल साकुरा	मानवनिर्मित	मार्फा	५	हिरा गुरुड	९८४७७११७२९	६	१२
८०	होटल सोनी एंड रेस्टुरेन्ट	मानवनिर्मित	मार्फा	५	रथाम्चो गुरुड	९८४७६७०४४१	७	२४
८१	होटल भ्यू पोइन्ट	मानवनिर्मित	मार्फा	५	गोम्बो गुरुड	९८४६०५१००९	३	६
८२	लोकल पव एंड बार	मानवनिर्मित	मार्फा	५	सुन्दर सुनुवार	०६९-४४००५३	६	१५
८३	जोमसोम माउन्टेन होम प्रा. लि.	मानवनिर्मित	मार्फा	५	अनुज रिमाल	०६९-४४००३५	६२	१२४
८४	प्रतिक्षया होटल	मानवनिर्मित	मार्फा	८	शिव थकाली		२	६
८५	होटल अन्नपूर्ण	मानवनिर्मित	मार्फा	५	भुमिराज वानिया		११	२०
८६	होटल ट्रान्स हिमालय	मानवनिर्मित	मार्फा	४	जेम्स हिराचन	०६९-४००००३	२६	६१
८७	होटल रोयल ईस्तो लियोपार्ड	मानवनिर्मित	मार्फा	४	सुरक्षा लालचन	०६९-४०००४९	१५	३०
८८	ईस्तो लियोपार्ड गेस्ट हाउस	मानवनिर्मित	मार्फा	४	कल्पना ज्वारचन	९९४६७१८२७८	१६	३६
८९	घौलागिरी गेस्ट हाउस	मानवनिर्मित	मार्फा	४	प्रिती हिराचन	९८४९२५३५५७	१२	३०
९०	होटल सनराइज	मानवनिर्मित	मार्फा	३	काल बहादुर लालचन	०६९-४००४१	१९	४४
९१	प्याराडाईज गेस्ट हाउस	मानवनिर्मित	मार्फा	१	स्थाम प्रसाद लालचन	०६९-४४०९६४	१८	४२
९२	निरु गेस्ट हाउस	मानवनिर्मित	मार्फा	१	कमला लालचन अधिकारी	९८५७६५०४८९, ०६९४०००२	१३	३०
९३	होटल माउन्ट भिल्ला	मानवनिर्मित	मार्फा	१	फिरोज लालचन	०६९-४०००९८	१३	३२
९४	मार्फा इन	मानवनिर्मित	मार्फा	१	दिपेश लालचन	०६९-४००७२	२	८
९५	द ब्लू स्टार होटल	मानवनिर्मित	मार्फा	१	रण बहादुर घाताने	९८४७६८०३६७	९	१८
९६	रिता गेस्ट हाउस	मानवनिर्मित	मार्फा	१	बुद्धिमान लालचन	०६९-४०००२७	१२	२२
९७	नोसांग तिवेतन होटल एंड रेस्टुरेन्ट	मानवनिर्मित	मार्फा	५	नोर्बु फोन्चोक	९८६७६११७९१		
९८	सुस्मिता सोलुखुम्बु होटल	मानवनिर्मित	मार्फा	५	संगिता तामाड		९	८

९९	थकाली होटल	मानवनिर्मित	मार्फा	५	पैमा दोंजे थकाली	९८५७६२४०३५	५	१०
१००	देउराली होटल एंड रेस्टुरेन्ट	मानवनिर्मित	मार्फा	५	सगुन रसाईली	९८५७६३७८१२	४	८
१०१	थाक खोला होटल एंड रेस्टुरेन्ट	मानवनिर्मित	मार्फा	१	सुवास लालचन	०६९-४०००४२	३	१४
१०२	होटल मार्फा प्यालेस	मानवनिर्मित	मार्फा	१	मोहन सिंह लालचन	०६९-४०००५१		
१०३	होटल तान पोपो	मानवनिर्मित	मार्फा	२	कविन पन्नाचन	०६९-४०००६५	१०	३०
१०४	म्यागदी होटल	मानवनिर्मित	मार्फा	५	चेक बहादुर बुधायोकी		२	६
१०५	रेड अप्पल मार्फा	मानवनिर्मित	मार्फा	१	सकुन्तला लालचन	०६९-४०००११	११	२०
१०६	मार्फा थकाली चुलो एंड रेस्टुरेन्ट	मानवनिर्मित	मार्फा	१	बुद्धि लालचन	०६९-४०००८२	२	५
१०७	मार्फा अरचार्ड होटल	मानवनिर्मित	मार्फा	१	शक्ति लाल ज्वारचन	०६९-४००००१		
१०८	मार्फा एप्पल ल्याण्ड एण्ड स्युट	मानवनिर्मित	मार्फा	२	सूर्यमान लालचन	०६९-४०००६७	९	२१
१०९	झमा ताल	प्राकृतिक	जोमसोम	१				
११०	अनप रेस्टुरेण्ट एण्ड थकाली भान्छा घर	मानवनिर्मित	जोमसोम	५	अजित थकाली	९८५७७२९६१८	३	१२

(एक्याप, मुस्ताङ)

११.११ गा.पा.मा रहेका उद्योगहरु सम्बन्धित विवरण

तालिका नं. ७६ : गापामा रहेका उद्योगहरुसम्बन्धित विवरण

डिष्ट्रीलरी उद्योग			
	उद्योगको नाम र साविक ठेगाना	प्रोपाइटर	फोन नं.
१	मार्फा डिष्ट्रीलरी उद्योग, मार्फा १ मुस्ताङ	कर्ण कुमारी ज्वारचन	
२	निलगिरी डिष्ट्रीलरी, मार्फा ५ मुस्ताङ	लाल कुमारी हिराचन	
३	राम लक्ष्मी डिष्ट्रीलरी उद्योग, मार्फा ७ मुस्ताङ	आइतराम थकाली	
४	बल्ड मार्फा ब्राण्डी उद्योग, मार्फा ४ मुस्ताङ	नविन प्रसाद ज्वारचन	९७४६७१८२७८
५	न्यु मार्फा अल्कोहलिक वेभरेज उद्योग, मार्फा २ मुस्ताङ	चन्द्र मोहन गौचन	९८५७६५००६०
६	धौलागिरी अल्कोहलिक वेभरेज, मार्फा ४ मुस्ताङ	काल बहादुर लालचन	
मिल उद्योग			
१	सफल कुटानी पिसानी उद्योग, जोमसोम ६ मुस्ताङ	कान्छा गुरुङ	०६९-४४००६६
केवल नेटवर्क उद्योग			

१	जोमसोम केवुल नेटवर्क सर्भिस, जोमसोम ८ मुस्ताङ्ग	चन्द्र मोहन गौचन	९८५७६५००६०
निर्माण सेवा उद्योग			
१	महालक्ष्मी निर्माण सेवा, जोमसोम ८ मुस्ताङ्ग	रमेश कुमार भट्टचन	९८५७६५०९३९
२	मुक्ति कन्स्ट्रक्शन, जोमसोम ८ मुस्ताङ्ग	गणेश शेरचन	९८५७६५०२६६
३	विनित निर्माण सेवा, जोमसोम ५ मुस्ताङ्ग	सुनिल कुमार शेरचन	
४	ओमशक्ति निर्माण सेवा, मार्फा २ मुस्ताङ्ग	शक्ति लाल ज्वारचन	०६९-४००००९
५	माघापुच्छे निर्माण सेवा, जोमसोम ८ मुस्ताङ्ग	राजेन्द्र शेरचन	९८५७६५००४८
६	काली गण्डकी निर्माण सेवा, जोमसोम ७ मुस्ताङ्ग	सूर्य कुमार शेरचन	
७	मुस्ताङ्ग यामु निर्माण सेवा, जोमसोम ८ मुस्ताङ्ग	याम प्रसाद थकाली	९८४७६८२०२२
८	विना निर्माण सेवा, जोमसोम २ मुस्ताङ्ग	विणा थकाली	
९	कृष्ण निर्माण सेवा, मार्फा १ मुस्ताङ्ग	कृष्ण कुमार ज्वारचन	
१०	ज्ञानी निर्माण सेवा, जोमसोम ३ मुस्ताङ्ग	शेर बहादुर गुरुड	९८५७६५००५२
११	अमृता निर्माण सेवा, जोमसोम ५ मुस्ताङ्ग	हरि प्रसाद शेरचन	
१२	जय विजय निर्माण सेवा, जोमसोम ८ मुस्ताङ्ग	जयन्द्र लाल थकाली	
१३	सफल निर्माण सेवा, मार्फा ८ मुस्ताङ्ग	आश बहादुर थकाली	९८५७६३८०६७
१४	लालचन निर्माण सेवा, मार्फा ४ मुस्ताङ्ग	धन बहादुर लालचन	
१५	शिव निर्माण सेवा, जोमसोम ४ मुस्ताङ्ग	सि प्रसाद थकाली	९८५७६५००६२
१६	जोमसोम निर्माण सेवा, मार्फा ५ मुस्ताङ्ग	निर्मल कुमार गौचन	
१७	योगेश निर्माण सेवा, जोमसोम ८ मुस्ताङ्ग	योगेश शेरचन	
१८	क्षितीज निर्माण सेवा, जोमसोम ३ मुस्ताङ्ग	कुल बहादुर थकाली	९८५७६५०१००
१९	महेश निर्माण सेवा, मार्फा ८ मुस्ताङ्ग	महेश थकाली	
२०	अभिनास निर्माण सेवा, मार्फा ६ मुस्ताङ्ग	सुकमाया थकाली	
२१	आदर्श निर्माण सेवा, मार्फा १ मुस्ताङ्ग	राजु प्रसाद लालचन	
२२	संजिव निर्माण सेवा, मार्फा ८ मुस्ताङ्ग	मीना थकाली	
२३	सन्त निर्माण सेवा, मार्फा ८ मुस्ताङ्ग	सन्त बहादुर नेपाली	
२४	जन सामाजिक निर्माण सेवा, मार्फा ७ मुस्ताङ्ग	सुकेन्द्र कुमार थकाली	९८५७६५००४
२५	के.वि.एल निर्माण सेवा, मार्फा ३ मुस्ताङ्ग	काल बहादुर लालचन	
२६	शशि निर्माण सेवा, मार्फा ५ मुस्ताङ्ग	कृष्ण प्रसाद गौचन	
२७	हिमाली निर्माण सेवा, मार्फा ८ मुस्ताङ्ग	मोहन लाल थकाली	
२८	प्रदिप निर्माण सेवा, जोमसोम ८ मुस्ताङ्ग	प्रदिप शेरचन	

२९	दिनेश निर्माण सेवा, जोमसोम ८ मुस्ताङ्ग	ओम प्रसाद शेरचन	
३०	टसी लहखाड कन्स्ट्रक्शन, मार्फा ८ मुस्ताङ्ग	महेन्द्र थकाली	९८५७६५००२६
३१	मुस्ताङ्ग टाइगर कन्स्ट्रक्शन प्रा.लि., जोमसोम ९ मुस्ताङ्ग	डुडुक गुरुड	
३२	शुस्मा कन्स्ट्रक्शन, जोमसोम ५ मुस्ताङ्ग	दिनेश लाल थकाली	९८४७७८८७७७
३३	रोजी कन्स्ट्रक्शन, जोमसोम ९ मुस्ताङ्ग	ठिडुक गुरुड	
३४	साकुरा कन्स्ट्रक्शन, जोमसोम ५ मुस्ताङ्ग	दिनेश कुमार शेरचन	
३५	शेरचन कन्स्ट्रक्शन एण्ड एजेन्ट, जोमसोम ७ मुस्ताङ्ग	जीवन कुमार शेरचन	
३६	ओम कन्स्ट्रक्शन, जोमसोम ५ मुस्ताङ्ग	हिरण्य शेरचन	
३७	मुक्तिनाथ निर्माण सेवा, जोमसोम ८ मुस्ताङ्ग	आनन्द गुरुड	
३८	शर्मिला कन्स्ट्रक्शन, जोमसोम २ मुस्ताङ्ग	टिक बहादुर थकाली	९८५७६५००५१
३९	रितीका कन्स्ट्रक्शन, मार्फा ८ मुस्ताङ्ग	रीता थकाली	९८५७६५००४९
४०	हिमालयन कन्स्ट्रक्शन, जोमसोम ५ मुस्ताङ्ग	हिक्मत बहादुर थकाली	
४१	मुक्तीक्षेत्र कन्स्ट्रक्शन कम्पनी प्रा.लि., मार्फा ५ मुस्ताङ्ग	हरिबाबु पन्त	
४२	रोलवालिङ शेर्पा कन्स्ट्रक्शन, जोमसोम ९ मुस्ताङ्ग	सोम गुरुड	

फर्निचर उद्योग

१	हिमाली फर्निचर उद्योग, मार्फा ८ मुस्ताङ्ग	सुक बहादुर नेपाली	
२	रामलक्ष्मी फर्निचर उद्योग, मार्फा ८ मुस्ताङ्ग	मिना थकाली	
३	गौचन फर्निचर उद्योग, जोमसोम ८ मुस्ताङ्ग	कृष्ण प्रसाद गौचन	
४	ज्योति काष्ठकला फर्निचर उद्योग, जोमसोम ५ मुस्ताङ्ग	तेज बहादुर थकाली	
५	उत्तरगंगा फर्निचर उद्योग, मार्फा ५ मुस्ताङ्ग	मन प्रसाद कामी	
६	निलगिरी फर्निचर उद्योग, जोमसोम ४ मुस्ताङ्ग	अनिल थकाली	९८५७६५००६२
७	सम्भना फर्निचर उद्योग, मार्फा १ मुस्ताङ्ग	लक्ष्मी प्रसाद हिराचन	
८	मुक्तीनाथ फर्निचर उद्योग, जोमसोम ५ मुस्ताङ्ग	किपल गुरुड	
९	विश्वास फर्निचर उद्योग, जोमसोम १ मुस्ताङ्ग	आश बहादुर थकाली	९८५७६५०२६६, ०६९-४४०२६६

कृषि जन्य उद्योग

१	मुस्ताङ्ग हर्ष एण्ड एग्रो सेवा, मार्फा ८ मुस्ताङ्ग	चन्द्र थकाली	
२	मुक्तिनाथ कृषि फर्म प्रा.लि., जोमसोम ९ मुस्ताङ्ग	कर्म गुरुड	
३	मुस्ताङ्ग डेरी उद्योग, मार्फा ८ मुस्ताङ्ग	शिव प्रसाद थकाली	
४	टर्हीव फलफुल खेती तथा प्रशोधन केन्द्र, जोमसोम ६ मुस्ताङ्ग	टसी स्हाडमो गुरुडसेनी	

५	सोमहिरा चौरीपालन, मार्फा ४ मुस्ताङ्ग	सोम प्रसाद बागदास	
६	मार्फा फलफूल प्रधोधन केन्द्र, मार्फा ९ मुस्ताङ्ग	सुनदेवी रसाइली	
७	जोमसोम फलफूल प्रधोधन उद्योग, जोमसोम ९ मुस्ताङ्ग	प्रेम कुमार थकाली	
८	मुक्तीनाथ फलफूल प्रधोधन उद्योग, मुक्तीनाथ ६ मुस्ताङ्ग	टेक बहादुर गुरुड	
९	मार्फा फलफूल प्रधोधन उद्योग, मार्फा १ मुस्ताङ्ग	आश बहादुर थकाली	
१०	हाई हिमालयन मार्फा जुश उद्योग, मार्फा २ मुस्ताङ्ग	मिलन ज्वारचन	
११	वैमधकन फलफूल तथा जडीबुडी उद्योग, मार्फा १ मुस्ताङ्ग	शक बहादुर लालचन	
१२	सुजिता स्याउ खेती तथा नर्सरी, जोमसोम ७ मुस्ताङ्ग	सुजिता शेरचन	
१३	रन्जित नर्सरी, मार्फा ८ मुस्ताङ्ग	रन्जित सिंह थकाली	
१४	जोमसोम मोर्डन वेकरी उद्योग, जोमसोम ८ मुस्ताङ्ग	निर्मला भट्टचन	
१५	मोर्डन वेकरी जोमसोम उद्योग, जोमसोम ८ मुस्ताङ्ग	रमेश कुमार भट्टचन	
१६	मुक्तिनाथ खाद्य उद्योग, जोमसोम ५ मुस्ताङ्ग	रमादेवी वस्ताकोटी	
१७	मुक्तिनाथ धूप उद्योग, मार्फा ८ मुस्ताङ्ग	इन्द्र बहादुर थकाली	

सिलाई उद्योग

१	निलगिरी टप टेलर, मार्फा ५ मुस्ताङ्ग	रत्नमान दमाई	
२	धौलागिरी टेलर्स, मार्फा १ मुस्ताङ्ग	सोम प्रसाद बागदास	
३	ओम टेलर्स, मार्फा ५ मुस्ताङ्ग	ओम बहादुर परियार	
४	सुरिता लेडिज टेलर्स, जोमसोम ७ मुस्ताङ्ग	सरिता वि.क.	
५	सुनिल टेलर्स, मार्फा ३ मुस्ताङ्ग	बेलमति दमै	
६	मुक्तिनाथ टेलर्स, मार्फा ७ मुस्ताङ्ग	धनमाया दमाई	
७	न्यू संगम सिलाई सेन्टर, मार्फा ७ मुस्ताङ्ग	सुकदेवी परियार	
८	सुजिता सिलाई सेन्टर, मार्फा ७ मुस्ताङ्ग	मिना नेपाली परियार	

वर्कशेप उद्योग

१	लुम्ले वर्कशेप, मार्फा ५ मुस्ताङ्ग	मोहन बहादुर गुरुड	
२	हिमालपारी ड्राइभिड ट्रेनिङ सेन्टर एण्ड वर्कशेप, मार्फा ५ मुस्ताङ्ग	सन्तोष वि.क.	
३	मुस्ताङ्ग मोटर इन्ज.वर्कशेप, जोमसोम ८ मुस्ताङ्ग	तेन्जीड थकाली	
४	निलगिरी अटो वर्कशेप, मार्फा ५ मुस्ताङ्ग	प्रेम नारायण चौधरी	

मिनलर वाटर उद्योग

१	निलगिरी अक्वा मिनरल, मार्फा १ मुस्ताङ्ग	विष्णुराज हिराचन	
---	---	------------------	--

२	डाँफे मिनरल वाटर, मार्फा १ मुस्ताङ्ग	विरेन्द्र ज्वारचन	
३	मुक्तिनाथ जल प्रा.लि, जोमसोम ६ मुस्ताङ्ग	विरेन्द्र कुमार शेरचन	

ब्लक उद्योग

२	मुक्तिनाथ ब्लक उद्योग, मार्फा ६ मुस्ताङ्ग	सुक बहादुर नेपाली	
३	नविन ब्लक उद्योग, जोमसोम ६ मुस्ताङ्ग	नविन प्रसाद ज्वारचन	

भाँडा उद्योग

१	धवलागिरी भाँडा उद्योग मार्फा १ मुस्ताङ्ग	भिम बहादुर विश्वकर्मा	
२	मार्फा भाँडा उद्योग मार्फा १ मुस्ताङ्ग	भिम बहादुर विश्वकर्मा	

दुवानी सेवा उद्योग

१	ओमशक्ति कार्गो सेवा, मार्फा २ मुस्ताङ्ग	शक्तिलाल ज्वारचन	
२	माछापुच्छे दुवानी सेवा, जोमसोम ८ मुस्ताङ्ग	राजेन्द्र शेरचन	
३	जोमसोम दुवानी सेवा एण्ड सप्लायर्स, जोमसोम ८ मुस्ताङ्ग	कृष्ण बहादुर गौचन	
४	हिमालपारी ट्रान्सपोर्ट मुस्ताङ्ग, मार्फा ५ मुस्ताङ्ग	सुनदेवी रसाइली	
५	मुस्ताङ्ग दुवानी सेवा, जोमसोम ७ मुस्ताङ्ग	गणेश शेरचन	
६	मुस्ताङ्ग मार्फा दुवानी सेवा, मार्फा १ मुस्ताङ्ग	खड्क लाल विश्वकर्मा	
७	मार्फा दुवानी सेवा, मार्फा २ मुस्ताङ्ग	सूर्यमान लालचन	

कम्प्युटर सेन्टर

१	मुस्ताङ्ग कम्प्युटर सेन्टर, जोमसोम ७ मुस्ताङ्ग	रत्न कुमारी शर्मा	
२	हिमालपारी कम्प्युटर इन्स्टिच्यूट, मार्फा ५ मुस्ताङ्ग	भिम बहादुर रसाइली	

अन्य विविध उद्योगहरू

२	मुस्ताङ्ग अफसेट प्रेस मार्फा ५ मुस्ताङ्ग	भिम बहादुर रसाइली	
३	मुस्ताङ्ग प्लम्बीङ्ग सेवा, जोमसोम ८ मुस्ताङ्ग	चिन बहादुर मौरती	
४	हिमालयन योगीनी उद्योग, जोमसोम ९ मुस्ताङ्ग	डिमयाड चिन गुरुड	
५	राम इलेक्ट्रीक सेन्टर, जोमसोम ८ मुस्ताङ्ग	राम कुमार प्रधान	
६	अन्नपूर्ण इंजिनियरिङ प्रोडक्ट, मार्फा ५ मुस्ताङ्ग	तिलक बहादुर वि.क.	
७	मार्फा गलैचा उद्योग, मार्फा १ मुस्ताङ्ग	सोम कुमारी वि.क.	
८	तेन्जीङ्ग हर्स राइडिङ क्याव, मार्फा ५ मुस्ताङ्ग	तेन्जीड गुरुड	
९	मुस्ताङ्ग ग्रील उद्योग, मार्फा-५ मुस्ताङ्ग	कर्ण बहादुर थकाली	

१०	जोमसोम व्युटी जोन, जोमसोम ५ मुस्ताङ्ग	छिरिड वाडमो थकाली	
११	राम हेयर कटिङ सैलुन, मार्फा ५ मुस्ताङ्ग	विजय कुमार ठाकुर	

स्रोत : वडा सर्वेक्षण २०७५

११.१२ गाउँभित्र रहेका एन.जि.ओ/आई.एन.जि.ओ तथा युवा क्लबको संख्या

तालिका नं. ७७ : गाउँभित्र रहेका एन.जि.ओ/आई.एन.जि.ओ तथा युवा क्लबको संख्या

विवरण	संख्या
युवा क्लब	६
एन.जि.ओ./आ.एन.जि.ओ.	३

स्रोत : वडा सर्वेक्षण २०७५

१२. विविध जानकारी

१२.१ गाउँपालिकाले सञ्चालन गरेका प्रमुख कार्यक्रम तथा योजनाहरूको विवरण

तालिका नं. ७८: गाउँपालिकाले सञ्चालन गरेका प्रमुख कार्यक्रम तथा योजनाहरूको विवरण

सि.न:	कार्यक्रमगत विवरण	कार्यान्वयनको अवस्था	मुख्य प्रयासहरू
१	प्रशासनिक सांगठनिक सृदृढीकरण, क्षमता र सेवा प्रभावकारीता अभिवृद्धि सम्बन्धी	सामान्य	नागरिकको गुनासो सुनुवाइको लागि फारम भर्ने स्यवस्था
२.	वित्तिय व्यवस्थापन तथा श्रोत परिचालन सम्बन्धी कार्यक्रम	सामान्य	सामाजिक परिक्षण र श्रोतको स्थलगत अनुगमन
३	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास सम्बन्धी कार्यक्रम	सामान्य	सडक, विद्युत, यातायात र खानेपानि आयोजनामा मर्मत
४	समाजकल्याण तथा सामाजिक विकास सम्बन्धी कार्यधक्रम	सामान्य	दलित, महिला, बालबालिका, जनजाति, अपाङ्ग, जेष्ठनागरिकहरूमा विविध कार्यक्रम
५	कला संस्कृति, सम्पदा तथा वातावरणीय सुधार कार्यक्रम	सामान्य	पूर्ण सरसफाइयुक्त वडा घोषणा

६	पर्यटन विकास कार्यक्रम	सामान्य	स्मागेरलाई पर्यटकिय स्थल बनाउने पहल
स्रोत : वडा सर्वेक्षण २०७५			

१२.२ गाउँपालिकाको आ.व. २०७५/७६ को चालु तथा पुँजिगत खर्च विनियोजन सम्बन्धित विवरण

तालिका नं. ७९ : गाउँपालिकाको आ.व. २०७५/७६ को चालु तथा पुँजिगत खर्च विनियोजन

सि. नं.	गाउँपालिकाको नाम	सभामा बजेट पेश गरेको मिति	कूल बजेट	चालु खर्च विनियोजन	पुँजिगत खर्च विनियोजन	आन्तरिक आयको अनुमान
१	घरपझोड गाउँपालिका	२०७५/०३/१०	२१,९९,९२,८४४	१२,८०,६०,०००	९,९९,३२,८४४	६५,४८,५००

१२.३ गाउँपालिका कार्यालय देखि प्रत्येक वडाकेन्द्रसम्म को दूरी

तालिका नं. ८० : गाउँपालिका कार्यालय देखि प्रत्येक वडाकेन्द्रसम्म को दूरीको विवरण

केन्द्र रहेको स्थान	वडा नं.	वडा नं.वस्ती	वडा केन्द्र सम्म को दूरी
जोमसोम	१	छैरो	११ कि.मि
जोमसोम	२	मार्फा	६ कि.मि
जोमसोम	३	स्याड	३ कि.मि
जोमसोम	४	जोमसोम	९०० मि
जोमसोम	५	ठिनी	३ कि.मि

स्रोत : वडा सर्वेक्षण २०७५

१२.४ गाउँपालिकाको टाढाको वस्ती बाट सम्बन्धीत गा.पा.को केन्द्र पुग्नलाग्ने अनुमानित समय

राज्यले जनतालाई नजिकका निकायबाट सेवा सुविधा दिनको लागि सधैभरी प्रयास गरिरहेको हुन्छ । यसैले जनतालाई नजिकको निकायबाट सेवा प्राप्त होस भनि वर्तमान समयमा राज्यलाई संघिय संरचनामा लगेको देखिन्छ । यसै संघीय संरचना बमोजिम पनि

संघ भित्र रहेका गाउँलाई एक निश्चित क्षेत्र तोकेर पुनः अभै नजिकको निकायबाट सेवा दिनको लागि विभिन्न गाउँका वडा निमार्ण गरि ति वडालाई एक निश्चित कार्यालयबाट सेवा दिने व्यवस्था गरेको छ। यसै सन्दर्भमा जनता तथा प्रशासनको दुरी नजिक होस भनी गाउँपालिकाका हरेक वडामा संभव भए सम्म नजिकको निकायबाट सेवा दिन राज्य प्रयत्न गरिरहेको छ। हिजोका दिनमा धेरैजसो प्रशासकिय कामकारबाहि गर्नको लागि सदरमुकाम नै धाउनुर्ने अवस्थाको धेरै हदसम्म विस्थापन गरि जनतालाई घरदैलोबाट नै प्रभावकारी सेवा दिन राज्यले ल्याएको संघिय संरचनासंगै यस गाउँपालिकामा पनि अब धेरैजसो काम नजिकैको वडा कार्यालयबाट संचालन हुने व्यवस्था गरिएको छ। जसअनुसारको संरचना पश्चात यस गाउँपालिकाको वडाका सबैभन्दा टाढाको वस्तीदेखि गाउँपालिकाको केन्द्रसम्म आइपुग्न लाग्ने दुरी तल देखाइएको छ।

तालिका नं. ८१: गाउँपालिकाको टाढाको वस्ती बाट सम्बन्धीत गा.पा.को केन्द्र पुग्नलाग्ने अनुमानित समयको विवरण

वडा नं.	गा.पा को केन्द्र सम्मको दूरी	सेवा प्राप्त गरी घर फर्किन लाग्ने समय (दोहोराए पैदल)
चिमाड १	१४ कि.मि	६ घण्टा
छैरो १	१० कि.मि	५ घण्टा
मार्फा २	६ कि.मि	३ घण्टा
सामारी २	७ कि.मि	४ घण्टा
स्याड ३	३ कि.मि	२ घण्टा
पुर्थाड ३	१ कि.मि.	०.५ घण्टा
ठिनी ५	३ कि.मि.	२ घण्टा
सम्ले ५	४ कि.मि.	२.५ घण्टा
हुम्बा ५	५ कि.मि.	३.५ घण्टा

१२.५ गाउँपालिकाको चुनौतीहरू

१. यातायात : वढी भन्दा वढी पर्यटकहरु भित्र्याई पर्यटकहरुको वसाई लम्ब्याउनको लागि यातायात क्षेत्र मा सुधार गर्नुपर्ने आवश्यकता देखिन्छ।

२. कर्मचारी व्यवस्थापन र प्रशासनिक चुनौति : देश संघीय व्यवस्थामा गएसँगै केही प्रशासनिक तथा व्यवस्थापन चुनौतीहरू पनि देखा पर्दै गैरहेका छन्। तथापि स्थानीय तहलाई नीति नियम परिमार्जन गर्ने अधिकार दिईएसँगै यस खालका चुनौतीहरुको विश्लेषण गरी विज्ञको सुभाव र सल्लाह लिई आवश्यकता अनुसार केन्द्र सँग समन्वय गरी परिमार्जन गर्दै लैजानुपर्ने आवश्यकता छ।

३. सुचना तथा सञ्चार : सुचना तथा सञ्चार वाट कोही पनि वज्ञित हुन नपर्ने गरि निम्म वुँदाहरुमा ध्यान दिनुपर्ने जरुरी छ ।

क) नेटवर्क नपुगेका स्थानहरुमा अविलम्ब टेलिफोन टावरको विस्तार गर्ने ।

ख) सम्पुर्ण वडाहरुमा ईन्टरनेटको पहुँचको लागि आवश्यक तयारी गर्ने ।

ग) स्थानीय रेडीयो, अनलाईन पत्रीकाहरु मार्फत गाउँपालिकाका गतिविधिहरुको प्रशारण गर्ने ।

४. श्रोत साधन तथा भवन : २१ औं शताब्दीमा आईपुगदापनि प्रशासनिक कार्यहरु परम्परागत तवरले सम्पन्न गर्नुपर्ने वाध्यता त छैदैछ त्यसमाथि पनि भवनहरु तथा श्रोत साधनको अपर्याप्तताले गर्दा सम्पुण कार्यहरु प्रभावित हुन पुगेको देखिन्छ । उचित कार्ययोजना बनाई दक्ष जनशक्ति तथा विज्ञको सुझाव लिई देखिन्छ । उचित वातावरण बनाउनुपर्ने आवश्यकता देखिन्छ ।

५. राजनीतिक प्रभाव : विभिन्न कानुनी जटिलता का साथसाथै राजनैतिक प्रभावका कारणले धेरैजसो क्षेत्रका काम कारबाही प्रभावित भईरहेका देखिन्छन् । नीति नियमको धज्ज उडाउदै राजनैतिक संरक्षणका आधारमा, सम्पन्न गर्नुपर्ने कामहरुमा सुस्तता, एकाधिकार, अवरोध शृङ्जना गरेको उदाहरण कैयन ठाउँमा पाउन सकिन्छ । तसर्थ विकास र सम्वृद्धिको लागि उचित नीति नियम र कार्य योजना बनाई दोषीलाई राजनैतिक संरक्षणको आधारमा उन्मुक्ति दिने प्रचलन वन्द गर्दै लैजानुपर्ने आवश्यकता टड्कारो रूपमा देखिन्छ ।

१२.६ गाउँपालिकाका विकास सम्भावनाहरु

९. कृषि तथा जडिवुटी :

कृषि जन्य वस्तुहरुमा हालसम्म देखापरेका परनिर्भरता हटाई उत्पादनमुलक कृषि प्रणालीको विषयलाई स्थानीय तहवाटै विश्लेषण गर्नु पर्ने आवश्यकता छ । यस गाउँपालिकामा कृषिजन्य वस्तुहरु र विभिन्न जडिवुटीहरुको चरम सम्भावना हुँदा हुँदै पनि सिंचाई, आधुनिक कृषि प्रणालीको ज्ञान, दक्ष जनशक्ति, श्रोत तथा साधनको कमिले गर्दा उल्लेख्य रूपमा प्रगति भएको देखिदैन । कृषी मार्फत क्षेत्र तथा देशलाई योगदान पुर्याउनको लागि कमसेकम निम्नलिखित वुँदाहरुको विस्तृत अध्ययन गर्नु पर्ने देखिन्छ ।

क) मार्फा, स्याड, चिमाड र छैरो मा विभिन्न कृषि उत्पादनहरुको सम्भाव्यता अध्ययन गरि त्यसअनुसार पकेट क्षेत्रको विकास गर्ने ।

- ख) जडिवुटी पकेट क्षेत्रको रूपमा विकास गर्ने ।
- ग) आधुनिक प्रविधीयुक्त कृषि कार्यक्रमलाई प्रोत्साहन गर्ने । पशुपंक्षी पालन र कृषीमा लगानी बढाउदै अण्डा, मासु, तरकारी र खाद्यान्नमा आत्मनिर्भर हुने कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।
- घ) कीटनाशक औषधीको प्रयोगलाई क्रमशः निरुत्साहित गर्दै लैजाने ।
- ङ) एक घर एक रुखको विरुवा नीति अवलम्बन गर्ने ।
- च) कृषिजन्य उत्पादन भण्डारणको लागि आधुनिक कोल्ड स्टोर निर्माण गर्ने ।
- छ) मासुजन्य उत्पादन भण्डारणको लागि आधुनिक कोल्ड स्टोर निर्माण गरी वजारीकरणमा स्थानीय तहवाट पहल गर्ने ।

२. पर्यटन :

- पर्यटनको प्रचुर सम्भावना भएको यस गाउँपालिकामा विभिन्न पर्यटकीय स्थलहरूको पहीचान तथा संरक्षण र विकास गर्नु पर्ने आवश्यकता देखिन्छ । यसवाहेक निम्न वुँदाहरूमा अध्ययन गर्न सकिन्छ ।
- क) होमस्टे, प्राचिन सँस्कृतिको अध्ययन, सँग्रहालय, पिकनिक स्पोटको निर्माण गर्ने ।
- ख) उपयुक्त स्थानहरूमा पार्कहरूको निर्माण गर्ने ।
- ग) उपयुक्त पर्यटकीय स्थानको पहिचान गरी भ्यू टावर निर्माण गर्ने ।
- घ) शहरी योजना तथा भवन निर्माण मापदण्ड २०७२ को पूर्ण पालनमा जोड दिने ।

३. उद्योग :

- देशको सम्बूद्धि र विकास निर्माणको मेरुदण्डको रूपमा कृषि संगसंगै उद्योग पनि पर्दछ । यस गाउँपालिकामा प्रारम्भिक रूपमा ठूला उद्योग सञ्चालन गर्नको लागि उचित वातावरण तयार गर्न तत्काल सम्भव नभए पनि निम्न वुँदाहरूमा उचित नीति नियमका साथ तत्काल जनस्तरमा अनुभव गर्न सकिने कार्य गर्न सकिन्छ ।
- क) घरेलु तथा साना उद्योगको विकास र प्रवर्द्धनमा जोड दिने ।
- ख) निश्चित क्षेत्रलाई ओदोगिक क्षेत्रका रूपमा विकास गर्न सकिने ।
- ग) स्थानीय कच्चा पदार्थमा आधारित जडिवुटि प्रशोधन उद्योग तथा अन्य साना उद्योग स्थापना गर्नको लागि विभिन्न कार्यक्रमहरूको आयोजना गर्ने ।

४. शिक्षा :

एक घर एक रोजगारीको दीर्घकालिन नीति अनुरूप दक्ष जनशक्ति उत्पादन गर्न गाउँपालिकाका सम्पूर्ण अभिभावकहरूलाई विशेष कार्यक्रम योजना वनाई वालवालिकाहरूलाई अविलम्ब विद्यालयमा भर्ना गर्नुका

साथै प्राविधिक शिक्षाको स्थापनाको लागि ठोस पहल गर्नुपर्ने आवश्यकता देखिन्छ । यसका साथै गाउँपालिकाका प्रत्येक वार्डहरुमा कमितमा एउटा पुस्तकालय को व्यवस्था गर्नु पर्ने पनि देखिन्छ ।

५. खेलकुदः

- क) एक वडा एक खेल मैदानको नीति अवलम्बन गर्नुपर्ने आवश्यकता ।
- ख) विभिन्न खेलकुदका कार्यक्रमहरु नियमित रूपमा सञ्चालन गर्ने ।
- ग) विभिन्न स्थानहरुमा सि.सि.टि.भि. क्यामेरा जडान गर्न पहल गर्ने ।

६. अन्यः

- यसवाहेक गाउँपालिकामा तत्काल केही कार्यक्रम तथा कार्ययोजना सम्बन्धि विश्लेषण गर्नुपर्ने आवश्यकता छ जुन यसप्रकार छन् ।
- क) सडक, खानेपानी, सिंचाइ र फोहोर व्यवस्थापन लगायत क्षेत्रको सम्भाव्यता अध्ययन गरी योजना बैंक निर्माण गरेर योजना कार्यान्वयन गर्ने ।
 - ख) एक घर एक खानेपानीको धारा नीतीलाई लागु गर्ने ।
 - ग) सबै वार्डहरुमा सौर्य सडक वति जडान गर्ने ।
 - घ) अपाङ्गहरुका लागि विशेष कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्ने ।
 - ङ) सार्वजनिक जग्गाको समुचित संरक्षणको व्यवस्था गर्ने ।
 - च) महिला लक्षित कार्यक्रम तर्फ गर्भवति तथा सुत्क्रेरी सेवा कार्यक्रमलाई सञ्चालन गर्ने ।
 - छ) भखरै खोलिएका सडकहरुको स्तरोन्नती गर्ने ।
 - ज) जडिवुटी केन्द्रको रूपमा विकसित गराई आयुर्वेद विद्यालयको स्थापनामा जोड दिने ।
 - झ) कमितमा हालको लागि एउटा एम्बुलेन्स सेवा सञ्चालन गर्ने ।
 - ज) वातावरण संरक्षणको लागि प्रत्येक वडामा कमितमा १ उद्यान निर्माण गर्ने ।
 - च) वर्धीड सेन्टरको तुरुन्त निर्माण गर्ने ।

१२.७ राजनीतिक दलहरु

प्रतिनिधि सभा सदस्य र प्रदेश सभा सदस्यहरु					
सि. नं.	तह	पद	सदस्यहरुको नाम थर	फोन नं.	पार्टी
१	प्रतिनिधि सभा	सदस्य	श्री प्रेम प्रसाद तुलाचन	९८५६०२९०९९	नेकपा एमाले
२	प्रदेश नं. क	सदस्य	श्री ईन्द्र धारा बिष्ट	९८५६०२७२२६	नेकपा एमाले
३	प्रदेश नं. ख	सदस्य	श्री महेन्द्र थकाली	९८५७६५०००९	नेकपा एमाले
४	मुस्ताङ जिल्लाबाट	समानुपातिक सदस्य	श्री चन्द्र मोहन गौचन	९८५७६५००६०	नेकपा एमाले

पूर्व मन्त्री सभासदहरु				
सि. नं.	पद	सदस्यहरुको नाम थर	फोन नं.	पार्टी
१	पूर्व उद्योग तथा वाणिज्य मन्त्री	श्री रोमी गौचन थकाली	९८५१०२९६४४	नेपाली काँग्रेस
२	पूर्व मनानीय सभासद	श्री श्रीमाया थकाली	९८५१०७५९५६	नेकपा एमाले
३	पूर्व मनानीय सभासद	श्री चन्द्र बहादुर गुरुङ	९८४१२९९७४९	नेकपा एमाले
४	पूर्व मनानीय सभासद	श्री टसी साङ्गमो गुरुङ	९८५११००७५४	नेकपा एमाले

राजनीतिक दलहरु			
सि. नं.	राजनीतिक दलहरु	नाम थर	फोन नं.
१	नेपाली काँग्रेस	न्हुर्ब गुरुङ , गणेश शेरचन	९८४७६८०५९७ , ९८५७६५०२०८
२	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी एमाले	रमेश कुमार भट्टाचन	९८५७६५०९३९
३	नेपाल कम्युनिष्ट माओवादी	सत्यनारायण शेरचन/ विशाल वि. क./ सुक वि. क.	९८४६०३९२२६, ९८४६७३७८८५ ९८४६३९८४४७
४	राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी	नर बहादुर हिराचन	९८४६२२६०९७
५	राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी नेपाल	प्रविन शेरचन	९८५११७७७१७

१२.८ स्थानिय जनप्रतिनिधीहरुको विवरण

गाउँ सभाका सम्पूर्ण प्रतिनिधि पदाधिकारी ज्यूहरुको विवरण तथा सम्पर्क नं						
क्र.स.	नाम थर	पद	ठेगाना	मो नं	फोन नं	कैफियत
१	आश बहादुर थकाली	गा. पा. अध्यक्ष.	घरपझोड	९८४७६३८०६७	०६९- ४४००४६	का. पा. अ.
२	शर्मिला गुरुड	गा. पा. उपाध्यक्ष	घरपझोड	९८५७६५०९९९	०६९- ४४०२६१	का. पा. उपा.
३	आईत प्रसाद थकाली	वडा अध्यक्ष	वडा नं १	९७४६७०२४९४	०६९- ४०००७५	का. पा. स.
४	विनोद थकाली	वडा सदस्य		९८५७६५०९०९		
५	आश बहादुर थकाली	वडा सदस्य		९८५९९५४४४६		
६	जैकला वि क	म. वडा सदस्य		९८६७९२०३६५		का. पा. स.
७	मान बहादुर विश्वकर्मा	वडा अध्यक्ष	वडा नं २	९८१७१६६९९०	०६९- ४०००४६	का. पा. स.
८	लाल प्रसाद हिराचन	वडा सदस्य		९८४६७४८६४७		
९	फिरोज लालचन	वडा सदस्य		९७४६७९८९७०		
१०	माया नेपाली	द. म. वडा सदस्य		९८४७७०४२३१		का. पा. स.
११	महेन्द्र थकाली	वडा अध्यक्ष	वडा नं ३	९८५७६५००२६	०६९- ४४००३९	का. पा. स.
१२	सुकेन्द्र थकाली	वडा सदस्य		९८५७६५०००४		
१३	आईरल थकाली	वडा सदस्य		९८४७७०४२७५		

१४	शान्ता थकाली	म. वडा सदस्य		९८६७८४८९८४		
१५	याम प्रसाद थकाली	वडा अध्यक्ष	वडा नं ४	९८४७६८२०२२	०६९-४४००८३	का. पा. स.
१६	गणेश शेरचन	वडा सदस्य		९८५७६५०२०८		
१७	धर्म विर गुरुड	वडा सदस्य		९८४७६३८९७५		
१८	भुवन कुमारी शेरचन	म. वडा सदस्य		९८४९१०८६४३		
१९	फुल कुमारी वि क	द. म. वडा सदस्य		९८४७६३८०५३		का. पा. स.
२०	विरेन्द्र थकाली	वडा अध्यक्ष	वडा नं ५	९८४७७२०४७५		का. पा. स.
२१	तेन्जिङ थकाली	वडा सदस्य		९८५७६५०१४३		
२२	लहेची गुरुड	म. वडा सदस्य		९८४७७४२९५२		
२३	सरिता वि क	द. म. वडा सदस्य		९८६७६४४२७०		
२४	राजु प्रसाद लालचन	का. पा. सदस्य		९८५७६५०२९०	०६९-४०००११	का. पा. स.

कार्यपालिकाका अध्यक्ष/ उपाध्यक्ष/ सदस्य प्रतिनिधि पदाधिकारी

स्रोत : जिल्ला समन्वय समिति वेब साइट

१२.९ मुस्ताड जिल्लामा अवस्थीत सरकारी कार्यालयहरुको सम्पर्क नम्बरहरु

सरकारी कार्यालय	पदाधिकारीको नाम	सम्पर्क नं.	
मुस्ताड जिल्ला अदालतमा, जि.	न्यायधीस बलराम त्रिपाठी	९८४६०८७९७४	०६९ -४४००९५
जिल्ला प्रशासन कार्यालय प्र.जि.अ.	शिशिर पौडेल	९८५७६३७७७४	०६९ -४४००३३
जिल्ला समन्वय समितिको कार्यालय वि.अ.	केशव प्रसाद विमली	९८५७६३६२२२	०६९ -४४०१४३
नेपाली सैनिक उ. शिखर शिक्षालय महा सेनानी	सुनिल राज विष्ट	९८४७६५००४५	०६९ -४४००४५
ब्रह्मदल गणप्रमुख सेनानी	पंकजराज पोखेल	९८५७०४५९३३	०६९-४४००१८, ०६९-४४००१९
जिल्ला प्रहरी कार्यालय, प्र.ना.उ.	महेन्द्र खडका	९८५७६३५५५५	०६९ -४४०११६
सशस्त्र प्रहरी बल, नेपाल गुल्म हेर्ड क्वार्टर, मुस्ताड नं. ३३ गुल्म, प्र.ना.उ.	हरि बहादुर गुरुड	९८४९२७२२३६	०६९ -४४०१८९

राष्ट्रीय अनुसन्धान, जिल्ला कार्यालय अनुसन्धान अधिकृत	महेश गुरुड	९८५१०३१२९९	०६९ -४४००४३
शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई, जि. शि. अ.	मति लाल चपाई	९८५७६५०९३७	०६९ -४४०९०५
जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय, जि.स्वा.प्र.	डा. राम शर्मा सुवेदी	९८४९७६६३४२	०६९ -४४००८८
जिल्ला कृषि विकास कार्यालय, कृ.बि.अ.	शम्भु प्रसाद देव	९८५७६५००८८	०६९ -४००९४५
शितोष्ण बागवानी विकास केन्द्र, मार्फा फार्म, प्रबन्धक	बालकृष्ण अधिकारी	९८५६०३४८६६	०६९ -४०००३४
जिल्ला पशु सेवा कार्यालय, व.प.वि.अ.	सुवल शाहा	९८५७६५०३८१	०६९ -४४०९२९
जिल्ला हुलाक कार्यालय हुलाक, अधिकृत	सूर्य प्रसाद शर्मा	९८४७६३७९०८	०६९ -४४००२२
डिभिजन वन कार्यालय, मुस्ताड	यामनाथ पोखरेल	९८५१११२६३४	०६९-४४०९१७
मालपोत कार्यालयमा, अ.	सूर्य प्रसाद शर्मा	९८५७६५०६०४	०६९-४४०९०४
जिल्ला सरकारी वकील कार्यालय जि. न्यायधिकर्ता	गोपाल प्रसाद ढकाल	९८५६०२९२०९	०६९-४४०९४५
जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र, आ. चिकित्सक	डां शंकर गौतम	९८५७६४०९५३	०६९-४४०९५३
को.लि.नि.का.कोष नियन्त्रक	वैकुण्ठ न्पौपाने	९८५७६५०९५९	०६९-४४०९४०
जिल्ला प्राविधिक कार्यालय, जि.इ.	रविन्द्र तिवारी	९८५७६५०४४०	०६९-४४०९०८
जिल्ला निर्वाचन कार्यालय, जि.नि.अ.	सिताराम शर्मा लामिछाने	९८५७६५०३६५	०६९-४४०९७२
सिंचाइ विकास सब डिभिजन कार्यालय इन्जिनियर	मोहनराज आचार्य	९८५७६५०४९०	०६९-४४०३९३
घरेलु तथा साना उद्योग विकास समिति	चेतनाथ घिमिरे	९८५७६५२९२४	०६९-४४०९२४
नापि कार्यालय नापि अधिकृत	श्री सर्वजित प्रसाद शाहा	९८५६०३१९५७	०६९-४४०९४८
जोमसोम नागरिक उड्डयन प्राधिकरण उप-प्रबन्धक	भानुभक्त कोइराला	९८५१११२५५५	०६९-४४०००६
कारागार कार्यालय	होम बहादुर गोदार	९८४६०६८१३०	०६९-४४००७६
मुस्ताड भन्सार कार्यालयका प्र.नासु	राजु कुमार वि. सी.	९८५११८९५२५	०६९-४४००३८

थासाड गाउँपालिकाका, प्र.प्र.अ.	विनोद पौडेल	९८५७६५०४१२	
घरपझोड गाउँपालिकाका, प्र.प्र.अ.	मैया कडेल	९८५११८५१८६	०६९-४४००१६
बाहुगाउँ मुक्तिक्षेत्र गाउँपालिकाका प्र.प्र.अ.	दिपक रेग्मी	९८५५०८१९५०	
दालोमे गाउँपालिकाका, प्र.प्र.अ.	मनोहर ढुङ्गाना	९८५७६३९९९९	
लोमन्थाड गाउँपालिकाका, प्र.प्र.अ.	सुशिल कुमार अर्याल	९८४१८३३०६१	
बेनी-जोमसोम-कोराला सडक योजना, ई.	नरेन्द्र सुवेदी	९८५६०३२५३०	
अन्नपूर्ण संरक्षण क्षेत्र आयोजना, जोमसोमका.प्र.स.अ.	तुलसी प्रसाद दहाल	९८५७६४४१०२	०६९-४४०१०२
सनेपाल खाद्य संस्थान का.प्र.	गंगा प्रसाद शाह	९८४११७९९६२	०६९-४४०११६
नेपाल बैं लिमिटेड शाखा प्रवन्धक	रविन पौडेल.	९८४९१५१४४२	०६९-४४००५५
कृषि विकास बैंक शाखा प्रबन्धक	सुदिल घिमिरे	९८५१००८४४०	०६९-४४०१०६
नेपाल टेलिकमका.मु. इन्जिनियर	हुम बहादुर भुजेल	९८५६०३३०००	०६९-४४०१२२
निलगिरी उपभोक्ता सहकारी संस्था लि.	सन प्रसाद थकाली	९८४७५३७९०१	०६९-४४०००९
प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकरण परियोजना, परियोजना कार्यान्वयन ईकाइ, स्याउ जोन मुस्ताड, जोमसोम, वरिष्ठ कृषि अधिकृत	शम्भु प्रसाद देव	९८५७६५००८८	०६९-४४०१३४

स्रोत : जिल्ला समन्वय समिति वेभ साइट

गाउँपालिकाका केही भलकहरु

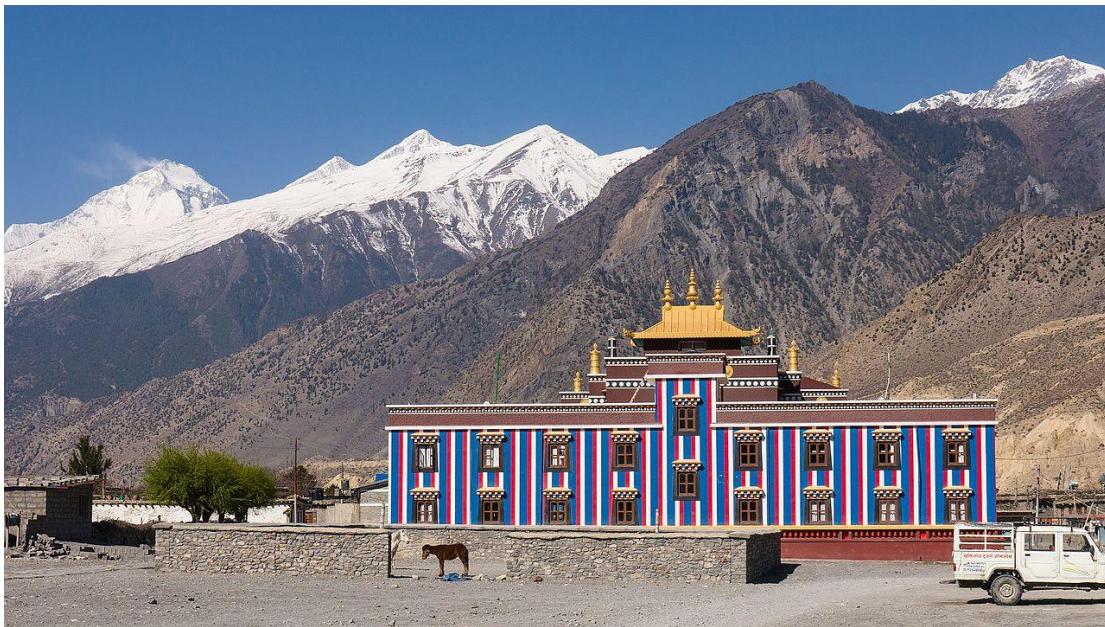
कुछ्रप तेरझ्गा गुम्बा(श्रोत : गुगल म्याप)

दुम्बा ताल

गाउँपालिकाको कार्यालय

जोमसोमको दृश्य

तस्वीर: ठिनी गाउँको दृश्य

तस्वीर: ठिनी गाउँको पहाडमा अवस्थित भ्यू टावर

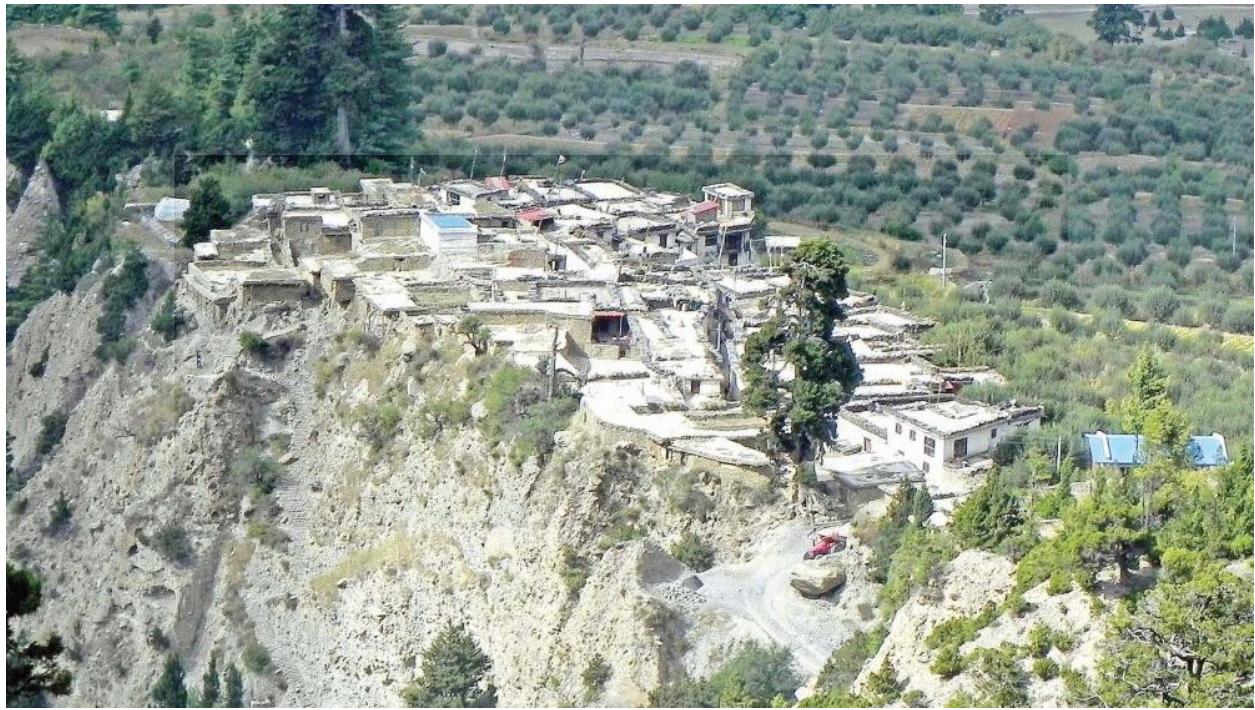
तस्वीर : मार्फा गाउँको दृश्य(विकिपेडिया)

तस्वीर: स्याङ गाउँको दृश्य

तस्वीर: जोमसोममा अवस्थित काठेपुल (श्रोत: राजधानी दैनिक)

तस्वीर: चिमाडगाउँ (श्रोत: ई-कानितपुर)

तस्वीर: पुथाड एयरपोर्ट (श्रोत: भाषादर्घन)

तस्वीर: जोमसोम गाउँ (श्रोत: विकिपेडिया)